

NE VORBEȘTE
PĂRINTELE
CLEOPA
10

NE VORBEȘTE
PĂRINTELE CLEOPA

10

Carte tipărită cu binecuvântarea

I.P.S. DANIEL

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Ediție îngrijită de
Arhimandrit Ioanichie Bălan

Ediția a II-a

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA
2004

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CLEOPA ILIE, arhimandrit

**Ne vorbește Părintele Cleopa / Arhim.Cleopa
Ilie. – Ed. a 2-a. - Vânători-Neamț : Mănăstirea
Sihăstria, 2001 –**

14 vol.

ISBN 973-86836-2-9

Vol. 10. – 2004. – ISBN 973-86836-5-3

281.95(047.53)

CUVÂNT ÎNAINTE

Cu voia Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh și cu rugăciunile Maicii Domnului, iese de sub tipar și numărul 10 din seria **Ne vorbește Părintele Cleopa**. Această serie a avut un mare ecou în țară și peste hotare și continuă încă să fie solicitată, atât de oameni de rând, cât și de intelectuali.

Aceasta dovedește o dată mai mult că Părintele Cleopa a fost înzestrat de Dumnezeu încă din copilărie cu o viață plină de har și iluminată de Duhul Sfânt, Care l-a călăuzit în toată viața.

Ajutat de uimitoarea sa memorie, Părintele Cleopa ne-a vorbit mult în viață, ne-a mângâiat, ne-a apropiat de Hristos, ne-a îndrumat să rostim neîncetat rugăciuni pentru toți și să facem milostenie după putere.

Acum Părintele Cleopa se odihnește în pacea și în lumina lui Hristos, fiind zilnic vizitat la mormântul său din cimitir de zeci și sute de credincioși din toate colțurile țării și chiar de peste hotare.

Ne-au rămas de la el câteva cărți de predici de mare frumusețe duhovnicească și aceste cuvinte sfinte, înmănunchiate în seria sus amintită.

Acest al zecelea volum cuprinde, printre altele, două predici la începutul Postului Mare, din anii 1983 și 1984, precum și patru predici la tunderea în monahism a opt monahi din Mănăstirea Sihăstria, între anii 1983-1988, care și-au închinat viața lui Hristos. Cuvintele sale sunt pline de înțelepciune, de blândețe și de mângâiere duhovnicească.

De aceea recomandăm credincioșilor noștri iubitori de Hristos să-și procure seria întreagă a tuturor cărților scrise de Preacuvioșia sa și să le pună la îndemâna tinerilor și a celor ce vor să le citească, deoarece sunt adevărate călăuze duhovnicești pentru toți cei ce-L caută și Îl iubesc pe Hristos.

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Sfânta Mănăstire Sihăstria,
Înălțarea Domnului,
8 iunie 2000

VINDECAREA CELOR DOI DEMONIZAȚI DIN GADARA

Iubiți credincioși,

Cu cât pătrundem în Sfintele Scripturi mai adânc prin teologie și prin tâlcuire, cu atât ne dau și ele mai bogat mireasma Duhului Sfânt și înțelegem mai mult cuprinsul lor.

Mântuitorul spune: *Cercetați Scripturile, căci ele mărturisesc pentru Mine*. Deci știm din gura lui Hristos că Sfintele Scripturi sunt mărturii ale lui Dumnezeu. Proorocul David zice: *În calea mărturiilor Tale, Doamne, m-am desfătat ca de toată bogăția*. Mare adevăr este în aceste cuvinte. Cine aleargă pe calea mărturiilor sau pe calea dumnezeieștilor Scripturi și pe calea înțeleșurilor duhovnicești din ele, pururea se veselește de înălțimea tainelor care se află în ele.

Duhul Sfânt fericește mai departe pe cei ce le cercetează, zicând: *Fericiți cei ce cearcă mărturiile Lui, cu toată inima Îl vor căuta pe Dânsul* (Ps. 118, 2). Duhul Sfânt Însuși fericește pe omul care cearcă mărturiile Lui, adică cearcă cu de-amănuntul înțelesul duhovnicesc al Sfintelor și dumnezeieștilor Scripturi. Pentru care pricină caută omul cu toată inima pe Dumnezeu în calea Scripturilor? Pentru înțelegerea celor ce citește. Căci, rugându-se la Dumnezeu să-i

deschidă ochii minții, înțelege taine mari și negrăite, atât cât este cu putință omului a înțelege, și atunci aleargă cu toată puterea pe calea poruncilor lui Dumnezeu.

Dumnezeiasca Evanghelie de astăzi începe așa: *În vremea aceea a venit Iisus Hristos în latura Gadarenilor și i-au ieșit înaintea doi îndrăciți foarte cumpliți, care locuiau în morminte.*

Îndrăciții nu puteau sta în case, ci se ascundeau în criptele din morminte. Deci doi din acești îndrăciți au ieșit înaintea Mântuitorului, și Sfânta Scriptură spune că erau foarte cumpliți, încât din cauza lor nimeni nu putea să treacă pe calea aceea, căci toți se speriau de ei și fugeau din calea lor.

Și ce-au făcut îndrăciții aceștia, mai bine-zis diavolii din ei, când au văzut pe Iisus Hristos, Dumnezeul nostru și Mântuitorul lumii? Au început a striga foarte tare către Dânsul: *Ce este nouă și Ție, Iisuse, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt?* Adică: „Ce ai cu noi? Noi nu Ți-am făcut Ție nimic. Noi îi chinuim numai pe oamenii aceștia, care sunt dați nouă tot de puterea Ta și pe care îi avem în stăpânire și în care locuim noi”. Dar apoi, temându-se de puterea Mântuitorului, au zis: *Ai venit să ne muncești pe noi mai înainte de vreme?*

Auzi ce spun diavolii? Din această pericopă evanghelică învățăm trei lucruri mari:

- întâi, că și diavolii au credință și cunoștință;
- al doilea, că ei nu fac nimic fără voia lui Dumnezeu; și
- al treilea, se tem foarte tare de puterea dumnezeiască, ca să nu-i alunge în gheena mai înainte

de judecata viitoare, că muncile iadului sunt foarte grele.

Deci nu toți diavolii se află desăvârșit la muncă pentru căderea lor, așa cum nici păcătoșii nu se află definitiv în iad, cum spun dumnezeieștii Părinți. De aceea ziceau diavolii aceștia: *De ce ai venit să ne muncești înaintea de vreme?* Adică: „Nu-Ți ajunge că ai să ne muncești desăvârșit începând din ziua Judecății? Ai venit să ne muncești pe noi înainte de judecată?” Căci mulți din ei au rămas în văzduh, cum zice marele Apostol Pavel către efeseni: *domnii puterii văzduhului; duhurile răutății răspândite în aer*, sau cum zice marele prooroc David: *Mulți sunt cei ce se luptă cu noi de la înălțime.*

Așa și diavolii sălășluiți în cei doi oameni, încă nu erau în gheenă, ci erau din cei din văzduh. Ei intraseră în acești doi îndrăciți și se temeau ca nu cumva Hristos să-i scoată din oameni și să-i trimită în gheenă, unde se munceau alți conducători de-ai lor, care intraseră de la început acolo.

Dar dumnezeiescul Evanghelist Luca mai spune ceva în Evanghelia sa; zice că Hristos a întrebat pe diavoli: *Cum vă este numele?* Căci și diavolii au nume. Și au răspuns ei din cei îndrăciți: *Legheon ne este numele.* Adică: „Eu nu sunt numai unul, ci suntem 6000 de diavoli” (Legheon sau legiune. Legiunea romană avea 6000 de ostași). Dar cu toate că erau așa de mulți, se rugau lui Hristos să nu-i trimită în gheenă.

Dar oare diavolul n-are putere, de au trebuit să fie atât de mulți într-un om? Are foarte multă putere, căci spune Iov: *Adâncul fierbe ca o căldare înaintea*

*lui și cine va descoperi pieptul armurii lui? Și proorocul Iezechiel, vorbind de împăratul Tirului și al Sidonului, zice despre căderea satanei: **Erai un heruvim ocrotitor și te plimbai în mijlocul cetelor celor scânteietoare din cer și toate flautele și muzicile cerului te lăudau pe tine. Și frumusețile tale te-au înșelat pe tine, adică te-au vopsit cu carbinetul de aur, cu iachint, cu hrisolit, cu topaz, cu ametist, cu beril și cu celelalte pietre scumpe.***

Auzi cum era satana înainte de cădere? Era un heruvim ocrotitor, înfrumusețat cu mare podoabă, sau cum mai zice Isaia, era luceafărul care răsare dimineața din ceruri. Căci zice: ***Cum ai căzut din fala ta, stea de dimineată?*** Vezi cine era și câtă putere avea? Dar această putere o au numai când și cât le îngăduie Dumnezeu. Știți de ce? Pentru că „puterea drăcească – cum spune Sfântul Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu – este îngrădită de puterea dumnezeirii”.

Frânele puterii satanei sunt în mâna lui Dumnezeu. El este câinele lui Dumnezeu și nu poate să facă nimic fără poruncă. Ați văzut la Iov cum satana a cerut voie să-l ispitească și, când i-a dat voie, a adus ispite, pogorând și foc din cer, și într-un ceas a pierdut cele 7000 de oi, 3000 de cămile, 500 de perechi de boi, 500 de asine și casele le-a dărâmat printr-un cutremur. Ai văzut ce poate el? Dar numai când îi dă voie Dumnezeu.

Deci, cum v-am spus, toată puterea drăcească este îngrădită de puterea dumnezeirii și el nu poate face nimic până nu îi dă voie Dumnezeu.

Și ce-au zis acești diavoli? „Acesta Care este de față este Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt”. Credeau

aceasta diavolii și mărturiseau: *Știmu-te pe Tine cine ești; ești Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt.*

Auzi mărturisirea diavolească? Vezi credința diavolilor? Dar oare credința aceasta a diavolilor este mântuitoare? Nu, nicidecum. Sfântul Apostol Iacov ne învață: *și diavolii cred în Dumnezeu și se cutremură.*

De ce se cutremură diavolii? Erau 6000 în fața lui Iisus și tremurau ca varga și se rugau să nu-i trimită în gheenă mai înainte de vreme. Ce le folosea lor credința, dacă n-au zis: „Iartă-ne, Doamne! Ne pocăim! Ne vom face slugile Tale!” N-au zis. Ci se temeau numai și se cutremurau; dar credința lor nu era lucrătoare și mântuitoare!

Când credința este numai cunoscătoare, nu mântuiește pe nimeni. Adică, dacă cred eu că este Dumnezeu și cunosc aceasta, numai cu atât nu mă mântuiesc. Căci zice Sfântul Apostol Iacov: *Tu crezi că unul este Dumnezeu? Bine faci; dar și diavolii cred și se cutremură.* Ce folos au de credința lor? Este o credință cunoscătoare și iscoditoare, care nu folosește nimănui. Ea nu mântuiește nici pe diavoli, nici pe oameni.

Dar este o altă credință, despre care spune dumnezeiescul Apostol Pavel. Care? Credința cea lucrătoare care se lucrează prin dragoste. Cel ce o are, pășește de la credință la fapte. Se smerește, ascultă, miluiește, iartă, postește, priveghează, duce viață curată, cu sfințenie, iartă pe toți cei ce l-au supărat și, cu darul lui Dumnezeu, totdeauna este milostiv, precum și Tatăl nostru milostiv este. Aceasta este credința lucrătoare sau credința care se lucrează prin dragoste.

Deci țineți minte că și diavolii au credință, dar numai credință cunoscătoare, și vai de noi păcătoșii dacă ne vom asemana cu ei, dacă numai vom crede că este Dumnezeu, dar nu vom lucra poruncile Lui! Se va împlini cu noi cuvântul care zice: *Mulți vor zice Mie în ziua aceea: Doamne, Doamne, au nu în numele Tău am vindecat? Nu în numele Tău am propovăduit? Și voi zice către ei: Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic! Nu vă cunosc pe voi.* Dar de ce? „M-ați cunoscut ca Dumnezeu și ați făcut chiar minuni în numele Meu, dar n-ați lucrat poruncile Mele. Nu vă cunosc pe voi!” Așa, fraților, să nu ne asemănăm diavolilor, care nu împlinesc poruncile lui Dumnezeu.

Dar să vedem ce spune Evanghelia mai departe. Zice că acolo lângă lac păștea o turmă mare de porci. Și s-au rugat diavolii: *Doamne, dacă ne scoți pe noi din acești doi oameni, dă-ne voie să ne ducem în turma aceea de porci.* Adică: „Doamne, dacă ne scoți din zidirea făcută după chipul și asemănarea Ta, din oamenii aceștia care pot să fie biserica Ta, nu-ți cerem să ne ducem în alt om, ci dă-ne voie să ne ducem în aceste dobitoace, care, deși sunt ale Tale, sunt murdare, leneșe și lacome, fiind chipul patimilor trupești, la care noi îi învățăm pe oameni”.

Și a ascultat Hristos rugăciunea diavolilor și a zis: *Mergeți! Și îndată ce le-a dat voie, au intrat diavolii în porci și s-a aruncat turma în mare și s-a înecat. Și erau ca la 2000 de porci.*

Oare de ce a ascultat Mântuitorul rugăciunea diavolilor? A ascultat-o fiindcă rânduia prin diavoli o pedeapsă celor ce aveau porci. Pentru că porcul este

un animal greoi, leneș, lacom, mocirlos și murdar, așa cum este un om păcătos, care se tăvăleşte în mocirla fărădelegilor, a lăcomiei, a beției și a curviei. Și de aceea le-a dat voie, pentru a arăta simbolul omului în care locuiesc diavolii, căci ei se odihnesc pururea în oamenii cei lacomi ca porcii, curvari și preacurvari.

Diavolii, temându-se de munca din gheenă, și-au zis: „O fi mai rău în porci și în mare și oriunde ne-am duce decât în om, dar e mai bine decât în gheenă”.

Oare de ce se tem diavolii de gheenă? Am spus puțin mai sus, dar aici vom desluși mai pe larg acest lucru. Ați citit în psalmul 74 cuvântul: *Paharul este în mâna Domnului, cu vin neamestecat, plin de amestecătură*¹. Oare ce să fie aceasta? Paharul mâniei și a iuțimii Domnului este, zice, neamestecat și plin de amestecătură.

Iată ce vrea să însemne aceasta, după mărturia Sfântului Andrei al Cezareei, care a dat cea mai înaltă tâlcuire la Apocalipsă, el punând cuvântul acesta în legătură cu muncile cele de după judecată.

Paharul cu vin neamestecat și totodată plin de amestecătură este focul iuțimii mâniei Domnului în veacul de acum, când vine asupra noastră, a tuturor popoarelor pământului, amestecat cu milă. Până la sfârșitul lumii vor veni multe răni peste popoarele lumii: robie, războaie, foamete, secetă, boli, holeră, ciumă, tulburări; dar toate acestea vor veni amestecate cu mila lui Dumnezeu.

Până în ziua judecății, focul mâniei lui Dumnezeu vine amestecat pururea cu milă. Ne-a robit

¹ Psaltirea, ediția din 1914.

Dumnezeu, dar ne dezrobește; ne-a îmbolnăvit, dar poate să ne ridice din boală, dacă ne rugăm. Vine peste noi secetă, dar, dacă ne rugăm, o depărtează. Deci, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Precum nopțile urmează zilelor și zilele urmează nopților, așa și în veacul de acum, bucuriile urmează scârbelor și scârbele vin iarăși după bucurii”. După bucurii vin necazurile și după necazuri iarăși bucurii. Nu se judecă Dumnezeu acum deplin cu noi.

Dar când va veni paharul iușimii mâniei Domnului neamestecat? În ziua judecății. Iată ce spune dumnezeiescul Andrei pentru ziua judecății: „Iușimea mâniei Domnului va veni peste diavoli și peste toți oamenii care au făcut voia lor, fără de milă și fără de cruțare”. Și totuși zice că va fi *plin de amestecătură*. Ce vrea să zică? Atunci nu va mai fi amestecat paharul mâniei Domnului cu milă.

Dar amestecătura de care vorbește, înseamnă mulțimea și felurimea muncilor. Muncile nu vor fi la fel pentru toți. Nu se va munci curvarul și tâlharul la fel cu cel ce a jurat strâmb, sau cel ce a jurat la fel cu cel ce a hulit. Nu! Muncile vor fi veșnice, dar nu deopotrivă la toți. Vor fi feluri și feluri de munci, după cum fericirile raiului sunt iarăși felurite. Căci zice Hristos: *Să nu se tulbure inima voastră, în casa Tatălui Meu sunt multe lăcașuri. Eu mă duc să vă pregătesc vouă loc.*

După cum în rai sunt multe lăcașuri, așa și în iad sunt multe feluri și neasemănate chipuri de munci, pe care numai Unul Dumnezeu le știe.

Frații mei, de aceea ziceau diavolii: „Nu ne trimite, nu ne munci în gheenă înainte de vreme;

suntem noi muncii destul, am căzut din darul Tău, am fost îngeri, eram ființe ușoare, luminoase, curate, neprihănite; ne îndulceam de slava Ta în ceruri, pururea vedeam fața Sfintei Treimi, cât era cu puțință nouă, înțelegeam teologia adâncă despre Tine. Apoi ne-ai aruncat jos din cer și stăm prin văzduh; ne-am băgat printre dobitoace, prin oameni, stăm în locuri spurcate, stăm în păduri, în pustii, în lacuri. Ne rugăm, lasă-ne aici, că este destulă muncă față de dregătoria, de cinstea noastră cea dintâi! Nu ne trimite înainte de vreme în gheenă!”

Iată cât se tem diavolii de gheenă! Cu atât mai mult ar trebui să ne temem noi și să nu mai facem voia lor. De gheenă se tem diavolii foarte tare, căci este locul pe care-l vor moșteni de la judecată pentru veșnicie și ei și toți care vor face voia lor. Atunci paharul iușimii mâniei Domnului va veni neamestecat cu mila Lui.

Dar să trecem mai departe, la celelalte învățături din Sfânta Evanghelie. Și s-au aruncat diavolii cu turma de porci în mare, iar păstorii ei, văzând aceasta, au fugit cu spaimă în cetatea Gadara. Ați văzut? S-au dus cu spaimă și cu strigăt mare: „Oameni buni, ieșiți să vedeți! A venit un prooroc, a vindecat doi îndrăciți de care nu se putea apropia nimeni. A scos diavolii din ei și i-a trimis în porci! Dar iată ce au pățit porcii noștri; s-au înecat toți în Marea Galileii”.

S-au înecat în lacul Ghenizaret 2000 de porci. Spaimă mare, căci era averea acelei cetăți. Dar dreptatea lui Dumnezeu a îngăduit paguba pe care au suferit-o stăpânii porcilor și fiindcă în cetatea gherghesenilor locuiau alături de păgâni și evrei, care,

deși nu aveau aceeași credință cu păgânii cu care trăiau împreună, nu numai că hrăneau porcii pentru negoțul lor, dar și mâncau din cărnurile lor, călcând prin aceasta legea lui Moise. Și ce spune dumnezeiasca Evanghelie? *Au ieșit toți locuitorii cetății*, cu mic cu mare, de la bătrân și până la copil, *căci îi cuprinsese spaima*. Toți se întrebau: „Cum a venit un vânt, a luat porcii și i-a dus în mare și am rămas fără ei? Ce putere are acest prooroc, care a scos diavoli cu cuvântul și a aruncat porcii în mare?”

Dar frica lor a fost o frică binecuvântată? Fraților, *frica Domnului cea curată*, zice psalmistul, *rămâne în veacul veacului*. Dar este și o frică rea, o frică pătimasă. Căci zice proorocul: *Acolo s-au temut de frică, unde nu era frică*. Aceasta este o frică rea, care întunecă mintea, pe aceasta o aveau gadarenii. Dacă era cealaltă frică, frica curată a Domnului, ei, când ar fi văzut minunea aceasta, ar fi căzut cu toții la picioarele lui Hristos și ar fi spus: „Iartă-ne, Doamne! Mântuiește-ne, Doamne! Credem în Tine!” Dar ce-au făcut gadarenii? I-au spus lui Hristos: *Du-Te din locurile noastre, du-Te de aici!* căci i-a cuprins frica. Aceasta este răsplata, mulțumirea gadarenilor, că le-a vindecat îndrăciții și le-a arătat puterea Sa în minunea săvârșită acolo. Aceasta este o frică rea, adusă de diavoli.

Ieruvimii și serafimii se cutremură în fața Domnului, dar cu frica cea curată. *Frică* – zice Isaia proorocul *au serafimii dimprejurul tronului, din care fiecare are șase aripi și cu două își acoperă fețele, cu două picioarele și cu două zboară și umplu* *va duhul, strigând cu glas mare: Sfânt, Sfânt, Sfânt*

Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de slava Lui.

Aceasta este frica cea bună, care rămâne în veacul veacului și peste îngeri și peste heruvimi și peste serafimi, pe care ne-o dă Dumnezeu și nouă. Este frica prin care omul, deși se teme de Dumnezeu, Îl și iubește. La gadarenii n-a fost această frică, ci o frică pătimășă, căci au zis: „Acest Hristos, Care a avut putere să trimită porcii în mare, va veni aici, ne va schimba obiceiurile și credința, ne va pune cine știe ce legi și rânduieli și ne va pedepsi pentru păcatele noastre. Mai bine să-i spunem să plece de aici. Să nu ne mai pricinuiască cine știe ce pagube cu minunile, așa cum ne-a pricinuit până acum”. Era frică rea, frică pătimășă. Numai o frică este binecuvântată: frica de Dumnezeu, care ne aduce la picioarele Lui, ca să ne rugăm Lui.

Frica prin care ne temem să nu ne păgubim în avere, să nu pătimim ceva rău în lumea aceasta, este frică de la diavol. Această frică au avut-o gadarenii. De aceea L-au rugat pe Hristos să-i părăsească. Și Mântuitorul, blând și preabun, văzând împietrirea, necredința, nemulțumirea și răutatea lor, S-a suit în corabie și S-a dus în cetatea Sa.

Din această Evanghelie noi am putea trage mii de învățături, din fiecare cuvânt, și am putea face multe predici despre ea. Dar nu putem să ne lungim prea mult, ci trebuie să scurtăm cuvântul.

Să țineți minte. Evanghelia de astăzi este învățătură pentru oamenii nemulțumitori. Vai de omul acela care, atunci când Dumnezeu îi face un bine, Îl uită pe Dumnezeu!

Se află un om în război pe front; cad proiectilele în stânga și în dreapta lui; cad obuzele, trag mitralierele, se bombardează, nu se vede de fum și de flăcări. Și omul nostru zice: „Doamne, dacă mă scoți de aici, călugăr mă fac! Doamne, dacă mă scoți de aici, toată averea mea o dau săracilor! Doamne, dacă voi scăpa, nu mai fumez, nu mai trăiesc cu femeia altuia...”. Face mii de făgăduințe lui Dumnezeu când este în primejdie și necaz.

Dar când a venit acasă, uită tot. Și în loc să-i mulțumească lui Dumnezeu că l-a izbăvit, se face ca o *aspidă surdă care-și astupă urechile* de la orice îndemn bun.

Altul vrea să facă o casă și când o pornește spune: „Doamne, ajută-mă să pot scoate autorizație de la conducere, să capăt lemn, să pot căpăta piatră, să câștig un ban, să găsesc de lucru! Ajută-mi, Doamne, să fac casa!” Și când a terminat-o, în loc să aducă mulțumire lui Dumnezeu, uită. Se pune pe băut. Intră într-însa beat și înjură. Aceasta este mulțumirea lui față de Dumnezeu, Care l-a ajutat să-și facă casă. Uită că i-a dat mijloace și putere să o ridice.

Altul vrea să-și mărite sau să-și însoare copiii. Altul, să reușească la examen; altul la operație; altul să scape de judecată și face făgăduințe mari: „Am să fac, Doamne, așa, dacă mă vei scoate la liman!” Dar, după ce l-a scos, a uitat tot.

Bine a zis Sfântul Isihie Sinaitul: „Precum apa stinge focul, așa uitarea stinge lucrarea cea bună din minte”. Dumnezeu ne face pururea bine, iar noi uităm. El ne-a dat viață, minte, sănătate, ochi, lumină, căldură, apă, ploi la vreme, hrană, poame cu tot felul

de dulceți, livezi, vite, păsări. Tot ce avem este de la El, cum zice apostolul: *Toate de la El și prin El și întru El sunt*. Și iarăși: *Ce ai, omule, ce n-ai luat?* Ce ai, omule? Ai minte, înțelepciune, pricepere, libertate. Și ce ai ce n-ai luat de la Dumnezeu? Și dacă le-ai luat, de ce te mândrești ca și cum ar fi ale tale proprii? Toate sunt de la Dumnezeu și întru El. Căci zice apostolul: *Întru El și prin El ne mișcăm*.

Deci, dacă toate sunt de la Dumnezeu, și prin El, și întru El, ce mai este al nostru? *Și voi* – zice – *sunteți ai Lui și răscumpărați cu sângele Lui*. Și cât ar trebui să-L iubim pe Dumnezeu! Câtă nemărginire și nețărmurire de dragoste are Sfânta Treime! Iar Tatăl ne cere în porunca întâi: *Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul și din toată puterea ta*; din inima noastră – adică din suflet; din cugetare – cu mintea; și din vârtute, adică cu trupul, cu toată ființa.

Dar de ce? Pentru că ființa noastră nu se poate despărți de Dumnezeu, nici nu poate crește, nici nu poate să se miște fără El. Și dacă atâtea daruri avem de la Dumnezeu și atâtea bunătăți, trebuie să-I mulțumim pururea și să umplem gura noastră de mulțumire.

Azi dimineată o femeie a plătit două pomelnice pentru vii și zice: „Mulțumim Preasfântului Dumnezeu pentru binefacerile Lui că ne-a ajutat nouă”. Sunt și suflete recunoscătoare. Știți ce a făcut femeia aceea? L-a mișcat pe Dumnezeu ca să-i facă și mai bine. Căci așa zice Sfântul Isaac Sirul: „Dacă Îi mulțumești lui Dumnezeu pentru puțin, Îl miști să-ți facă și mai mare bine”. El zice așa: „Dacă tu, omule, Îmi mulțumești

pentru puțin, pe urmă Eu am să-ți fac și mai mare bine și în veacul de acum și în cel viitor”. Deci fericit și de trei ori fericit este creștinul care mulțumește lui Dumnezeu în toată vremea pentru binefacerile Lui.

Așa, Abel, la începutul facerii, a adus jertfele curate ale oilor, ca jertfe de mulțumire lui Dumnezeu. Așa, Noe, după potop, a adus jertfă de mulțumire că a scăpat de apele potopului. Și zice dumnezeiasca Scriptură că a căutat Dumnezeu spre Noe și spre arderile și spre jertfele lui și le-a mirosit într-un miros de bună mireasmă. De ce? Pentru că și Abel și Noe au adus jertfe de mulțumire. Acela a adus că i-a dat Dumnezeu oi, celălalt că l-a scăpat Dumnezeu de potop.

Avraam a adus și el de trei ori jertfă de mulțumire și a făcut trei jertfelnice; unul la stejarul cel înalt din Sichem, al doilea la Betel și al treilea în pământul Hebronului, pentru că l-a binecuvântat Dumnezeu și i-a spus: *Avraame, Avraame, voi înmulți sămânța ta ca stelele cerului*. Și i-a adus jertfă de mulțumire, ba l-ar fi adus la urmă și pe Isaac, fiul său, drept jertfă, cea mai înaltă jertfă pe care ar fi putut să o aducă, mulțumind lui Dumnezeu. El n-ar fi cruțat nici pe unicul născut fiu al său, pe care l-a câștigat de la Dumnezeu la bătrânețe.

Isaac a adus și el jertfă de mulțumire și Dumnezeu i-a înnoit făgăduința pe care i-o făcuse tatălui său și a zis: *Pentru Avraam, robul Meu, voi înmulți sămânța ta*. Iacov de asemenea a adus jertfă lui Dumnezeu în Sichem și a înălțat stâlp și jertfelnic, pentru că l-a scăpat Dumnezeu din mâna lui Isav, fratele său și s-a întors de la Laban, cel lacom de bani.

Și spunea: *Cu toiagul acesta am trecut Iordanul, Doamne, și acum mă întorc cu două tabere.*

A adus jertfă de mulțumire și Moise, când se bătea cu Amalic și l-a biruit în pustie. A adus jertfă de mulțumire Isus al lui Navi, când a cucerit cetatea Ierihonului unde erau adunați cei șapte împărați. A adus jertfă de mulțumire Samuil, când i-a ajutat Dumnezeu să facă pace cu amoreii, și a zidit jertfelnic Domnului în Armatem.

Și nu ne ajunge vremea să spunem câți au adus jertfă de mulțumire lui Dumnezeu. Auziți pe Apostolul Pavel care spune: *Neîncetat vă rugați, întru toate mulțumiți.*

Deci, frații mei, să vă rămână în inimi scris din Sfânta Evanghelie de astăzi: Totdeauna când îți ajută Dumnezeu să faci un gard, o fântână, un grajd, o casă, o punte, să măriți o fată, să însori un băiat, să iei un examen, să-ți reușească o operație, să-I aduci lui Dumnezeu jertfă de mulțumire și să-I mulțumești din toată inima, căci prin aceasta Îl pleci pe Dumnezeu să-ți facă mai mare bine în viitor.

Iar dacă nu-I veți aduce mulțumire și dacă veți uita binefacerile Lui, veți fi asemenea gadarenilor de astăzi, care au gonit pe Mântuitorul din cetatea lor, ca și cum ați zice: „N-avem nevoie de Tine! Du-Te de aici! Nu vrem să-Ți mulțumim Ție pentru minunile Tale și pentru puterile Tale! Nu vrem să primim binefacerile Tale!” Să nu fie!...

Dumnezeu și Preacurata Lui Maică și toți sfinții să ne ajute tuturor să-I mulțumim pururea lui Dumnezeu din toată inima pentru binefacerile Lui! Amin.

CUVÂNT CĂTRE MAICA IRINA,
AFLATĂ ÎN SUFERINȚĂ
(1979)

Ce să-i spun eu maicii Irina? Maica Irina a fost o ființă cu frică de Dumnezeu, cu smerenie, cu dragoste și a iubit-o Dumnezeu din tinerețe. Eu știu că ea, când a plecat la Ierusalim, săraca, s-a mărturisit la mine. Era slăbuță și o durea capul. Și atunci era cam bolnavă. Și a plecat cu una Ermionia. Și aceea s-a întors în țară, dar ea era mai sănătoasă decât dânsa. Și Ermionia s-a îmbolnăvit aici și Irina s-a făcut sănătoasă la Ierusalim.

Și a făcut săraca vreo zece ani și mai bine ascultare acolo și a venit în țară, tot la mănăstirea de unde a plecat, la Văratec. Și ea a mai avut o soră acolo la Văratec; cine este mai aproape ca sora de-o mamă și de-un tată? Dar vedeți? Așa a voit Dumnezeu, ca să fie iar împreună. Chiar neputința și boala au silit-o să se apropie de sora ei, ca să fie ajutată, că nimeni nu te poate ajuta mai sincer ca sora și fratele.

Deci mai întâi este semn că pe ea o iubește Dumnezeu, că a ținut-o în suferință, că zice: *Pe cine iubește Dumnezeu, îl ceartă. Și bate pe tot fiul pe care-l primește.* Și: „precum focul curăță rugina de pe fier, așa boala curăță păcatul de pe om”, zice Sfântul Isaac Sirul.

Și Sfântul Efrem Sirul zice așa: „Dumnezeu, de la omul bolnav, două lucruri cere: **Să mulțumească lui Dumnezeu pentru boală și să se roage neîncetat**”. Numai atât. Nu cere post, nu priveghere, nu plecare de genunchi, nu culcarea pe jos, nu târzia mâncare, nu uscata mâncare, nu puțina mâncare, nu starea de toată noaptea, nu cere de la dânsul nimic, decât aceste două lucruri. Orice bolnav care crede în Hristos și are dreapta credință, atât trebuie să zică: „Mulțumescu-Ți Ție, Doamne, că-mi dai suferință și certare. Mulțumescu-Ți Ție, Doamne, că mă iubești și mă cerți”, și „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul”. Acestea se cer de la tot sufletul, fie bolnav, fie sănătos, dar de la bolnav numaidecât.

Că Dumnezeu știe că trupul se smerește prin boală și nu mai trebuie să-l înfrânezi cu postul, cu asprimea, cu cutare; deja trupul este smerit, mai mult decât puterea lui de suferință. Și de aceea se cere osteneala duhului, rugăciunea. De la aceasta nu-i scutit nimeni până la ultima suflare.

De aceea Apostolul Pavel a poruncit să facem toate faptele bune după putință, dar când a ajuns la rugăciune, a zis: *Neîncetat să vă rugați*. Că aceasta se cere până la ultima suflare, să fie cu mintea și cu inima la Hristos.

Deci, unde va fi Maica Irina, să-și aducă aminte de numele Domnului: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătoasa”. Și când nu va ține minte nici atât, să zică „Doamne miluiește”, și este tot o rugăciune. Că Dumnezeu nu

caută aici lungimea cuvântului, ci dacă se zice cu toată inima și cu toată privirea minții.

Iar în ceea ce zice Sfântul Efrem, că trebuie să mulțumești lui Dumnezeu pentru boală, Sfântul Ioan Gură de Aur în același duh vorbește despre bolnavi: „Atât de plăcută este limba bolnavului, care mulțumește lui Dumnezeu în boală, în vreme de suferință, încât nu este cu nimic mai prejos decât limba martirilor, care-L mărturiseau în chinuri, când îi răstigneau și-i băgau în căldări și-i fierbeau. Că și aceia sufereau, și acesta suferă într-o măsură”.

Deci cine mulțumește lui Dumnezeu în boală, este un martir de bună voie. Și de aceea să-i spui să se bucure că-i bolnavă. Da! Să nu se întristeze. Știi cine se întristează? Trupul. Că el are să sufere ceva. Dar sufletul trebuie să se bucure totdeauna. Să-și aducă aminte că zice marele Apostol Pavel: *Când sunt slab, atunci sunt tare*. Căci cu cât slăbește omul nostru cel dinafară, adică trupul, cu atât se înnoiește cel dinlăuntru, din zi în zi.

Noi am avut aici un călugăr, Dumnezeu să-l odihnească, Constandie Uricaru, care știa Psaltirea pe de rost, ca și fratele meu mai mare, Gherasim. Și era bolnav de tuberculoză osoasă. I se vedeau oasele la coate, la șolduri, la genunchi și stătea pe un colac de gumă în chilie. Nu putea sta pe altceva, că era tot numai o rană, și nu înceta zicând psalmi. Un alt părinte bun la inimă, Constandie Golea, îngrijea de el. Veneau diavolii și-l băteau și el zicea: „Fraților, nu mă lăsați! Rugați-vă pentru mine, că vin diavolii cu culioane roșii pe cap și cu bastoane de foc și mă bat toată noaptea, ca să nu mai spun rugăciuni”. Atât de

tare îi ardea când se ruga el! Că zice un sfânt părinte: „Rugăciunea bolnavului este cea mai puternică, că se roagă cu toată inima și cu smerenie”.

Știa acatistele către Maica Domnului și toate acatistele zilelor. Și când îi spuneam: „Părinte Constandie, te doare tare?” Zicea: „Nu mă doare! Eu am supărat pe Dumnezeu!” Și cum era să-L fi supărat el, că era de mic copil în mănăstire? Venise de la Țifești, metocul Schitului Prodromu din Sfântul Munte, de la marele călugăr Evghenie Dumitrescu, care a fost un sfânt acolo și care a stat 40 de ani la Prodromu.

Și tot timpul, dacă termina psalmii, auzai: „Doamne Iisuse..., Doamne Iisuse...”. Ca ceasul, cu metaniile în mână. Și dacă îl întrebai ceva, zicea: „Iertați-mă, fraților, că am greșit lui Dumnezeu!”

Când am venit eu la mănăstire, în Sihăstria n-am găsit la nimeni pat. Toți părinții bătrâni dormeau pe scaune, alții aveau rogojini jos, alții aveau câte o piele de oaie așternută jos, alții pe podeaua goală. Alții dormeau în genunchi pe scaun. Dar cât poți să stai? Îmi aduc aminte de părintele Constandie Șerban că avea un scăunel și când adormea, cădea cu tot cu scaun. „Lasă așa, să mă trezesc!” Atât era somnul lui.

Iar Gherasim, fratele meu, a făcut un sicriu foarte gros și a pus o piatră în loc de pernă. Și-i spunea unul, Nectarie Pintilie: „Ei, Gherasime, câte sicrie de acelea or să putrezească până vei muri frăția ta!” Dar Gherasim răspundea: „Eu cred lui Hristos că acesta îmi va fi casa de veci!” Și așa a fost. Avea crucea de înmormântare și sicriul, și știa Psaltirea din scoarță în scoarță încă de când era la Cozancea ucenic la Părintele Paisie; acolo a început el întâi.

Eu eram cu Gherasim în chilie și el făcea 500 de metanii cu rugăciunea Doamne Iisuse. Eu mi-am făcut un pat să dorm, că eram la vaci cu ascultarea și nu puteam. Eu eram slăbuț de acasă. Cel mai slab din familie. De aceea m-a lăsat Dumnezeu să mai trăiesc până acum, că eu am fost cel mai leneș și cel mai nelucrător. Gherasim făcea 500 de metanii și pe urmă stătea în picioare și zicea cinci catisme pe de rost. Și iar 500 de metanii și iar cinci catisme. Până la Utrenie făcea 1500 de metanii și 15 catisme. Apoi venea și mă scula și pe mine la Utrenie.

Mergea la Utrenie și după aceea venea și se culca în sicriul acela câteva ceasuri. Îl însemna cu Sfânta Cruce și se scula înaintea mea dimineată și mai citea celelalte cinci catisme, ca să aibă o Psaltire pe noapte și Utrenia. Și când îi era somn – știi că era luptă, că se lupta cu vrăjmașul, că el era om voinic, nu era ca mine –, numai ce-l vedeai că-și dă palme, 40-50, zicând: „Nu dormi, calule! Uite sicriul! Ai să dormi acolo”. Și pe urmă dacă vedea că tot îl necăjește cu somnul, avea un centiron lat și se lovea, câte o sută de centiroane, zicând: „Nu dormi, că ai să dormi acolo acuși”. Cum puteau să mai trăiască aceștia, așa de mari nevoitori?

Eu m-am dus la stareț și i-am spus: „A înnebunit Gherasim! Toată noaptea se bate peste cap și face metanii și nu mă lasă să dorm”. Dar starețul știa nevoința lui, doar Gherasim îi era ucenic: „Lasă-l, măi! Ăla-i călugăr! Că în Sfântul Munte de ăștia erau, care se băteau și care plângeau toată noaptea”. Și apoi îl vedeam că uneori, bătându-se așa și nedormind, îi veneau lacrimi. Și se puneă în genunchi și plângea

câte un ceas-două într-una. Apoi se liniștea. Nu-i mai auzeai gura. Se ruga în taină cu rugăciunea minții.

Călugări de aceștia am apucat eu aici. Și nu numai el. Era unul Teodosie care s-a înecat în Iordan. Acela știa toți Sfinții Părinți. Când am venit eu aici, Teodosie știa Psaltirea pe de rost, Gherasim, Constandie Uricaru, Vasile Mitoșeru, Visarion Palade și fratele meu, Vasile, cel mai mare, cu care am stat la oi.

Ceilalți..., nu aveai cu cine vorbi în mănăstire. Atât auzeai: „Blagosloviți și iertați!” Ascultarea și „Doamne Iisuse”. Și acești călugări s-au nevoit și, cum spune Ioan Gură de Aur: „...repede au alergat, degrabă au ajuns la cer”.

De câte ori aud paremia aceea care se citește la mucenici: *Răpitu-s-a, ca să nu schimbe răutatea mintea lui sau înșelăciunea să înșele sufletul lui*, de atâtea ori îmi aduc aminte cum au murit frații mei de tineri și alți călugări, că erau mari nevoitori. Și Sfântul Ioan Scărarul spune așa: „Dumnezeu, dacă vede pe monah sau pe frate că-i aprins tare cu dragoste către El și are o viață înaltă la început, nu-l lasă să trăiască mult – că Dumnezeu știe mai înainte viața omului –, ca să nu se schimbe”.

Și poate la nevoința asta aveau să se ridice niște ispite mari mai târziu și aveau să-și schimbe viața. Și nevoința lui de 8-9 ani cât a fost, a fost mai mult decât o sută de ani, că auzi ce zice: *Puțin ostenindu-se, a plinit ani îndelungași, că plăcut era Domnului sufletul său, de aceea S-a grăbit a-l scoate*.

Ai auzit? Așa se întâmplă cu acei mari nevoitori. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că nu-i o fericire

să trăiești mult. Sfântul Vasile, cel mai mare nevoitor, stâlpul cel de foc, gura de foc a Duhului Sfânt, ochiul Bisericii lui Dumnezeu, după care s-au ghidat atâtea Sinoade Ecumenice, a murit la 45 de ani. Canoanele lui, care îndreaptă Biserica până astăzi, sunt cele mai drepte și cele mai austere.

Sfântul Ioan Gură de Aur a trăit 64 de ani și a murit în surghiun. Din cei trei mari ierarhi, numai Sfântul Grigorie a trăit 80 de ani. Și zice el: „Nu-i o fericire să trăim mult! Este fericire ca atunci când vom încheia viața, s-o încheiem cu Hristos. Să murim cu Hristos în mintea și în inima noastră”.

Deci maica Irina să nu-și facă multe gânduri. A avut viață curată pe unde s-a dus, cu frică de Dumnezeu. Să nu se teamă acum! Domnul poate vrea s-o ia dincolo. Și dacă o vrea s-o mai lase, are o scânteie de viață într-însa, Dumnezeu i-o lungește cât vrea. Iar dacă nu are, poți să chemi frăția ta toți doctorii din lume, că tot se duce.

Noi am fost patru frați și o soră la mănăstire, și toți au murit în mănăstire. Și mama a murit călugăriță bătrână la Agapia Veche, de 94 de ani. Sora mea, rasofoara Ecaterina, a venit înaintea mea la mănăstire. Eu eram încă acasă. A murit pe la 23-24 de ani, dar era venită în mănăstire la 11 ani. A terminat patru clase și a plecat la Mănăstirea Agafton.

Și de aceea spune-i maicii Irina că acesta este semn că o iubește Dumnezeu. Ea să nu facă altă osteneală, decât să zică un „Doamne Iisuse” în mintea ei cu smerenie și cu frică de Dumnezeu. Că nu-i viața de veci aici. Când ne vom întâlni noi dincolo, acolo n-are să mai fie durere de cap, nici de șale, nici

junghiuri, nici suferință, nici nimica; numai bucurie și veselie și mângâiere în vecii vecilor.

Să vă spun ceva. Noi, ca frați firești, tot am dori să fim împreună. Așa ne leagă dragostea asta firească. Așa au fost frații mei. Când a murit fratele Vasile, Gherasim era în armată la Cernăuți, un frate al meu mai mic, Mihai, era la Durău cu părintele Dorotei, sora mea era la Agafton și eu am rămas din familie singur în mănăstirea asta, din câți frați eram noi pe drumurile astea. Și fratele meu a stat la oi până în Joia Mare și a început a scuipa sânge, că a răcit în pădure cu oile. El a venit jos și m-a dat pe mine în locul lui. I-am schimbat eu ascultarea.

Eu tot veneam pe de vale, după ce-a venit Paștile, să-i aduc ceva, și-l găseam veșnic în rugăciune, veșnic în rugăciune. Și cu trei zile înainte de a muri, era în ograda mănăstirii și i s-a arătat Maica Domnului. El avea mare evlavie la Maica Domnului, știa toate acatistele ei pe de rost. Părintele Ioanichie Moroi l-a văzut bolnav și a vrut să-l facă călugăr. Făcuse armata. A fost sergent. Om cuminte. Dar eram schit dependent de Mănăstirea Secu. Și ei au spus: „Nu! Să vină la Secu să-l facă călugăr”, că a spus că aici se înmulțesc călugării și apoi o să ieșim autonomi. De ce s-au temut, de aceea n-au scăpat, că pe urmă a devenit aici mănăstire. Putea să-l facă cu un an-doi înainte, dar au spus să se ducă la Secu, și atunci starețul nostru n-a călcat porunca și nu l-a mai făcut.

Era îmbrăcat frate și era cu metania în mână; stătea în fața bisericii de piatră. Și acolo era oleacă de prisacă. El zicea rugăciuni și rugăciuni pe-un scaun acolo, cu fața la biserică. Și a apărut Maica Domnului.

Părinții erau la masă cu tot soborul. La masă afară, într-un coridor colo la fântână. Și el numai ce a văzut că s-a coborât Maica Domnului peste nori, până deasupra bisericii, cu un cârd de îngeri cu aripi de aur în jur. El, când a văzut-o, a lăsat rugăciunea „Doamne Iisuse” și a început a striga: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-mă! Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-mă!...” Și a tot strigat, până a căzut jos. Tot se uita în sus și striga!

Călugării au auzit de la masă și au zis: „Ce strigă, măi, săracul Vasile acolo? A căzut jos!” Când au venit călugării, el le-a spus: „Părinte stareț, părinților, închinați-vă! Nu vedeți pe Maica Domnului deasupra bisericii? Uite, este înconjurată de nori albi și are niște copii cu aripi de aur în jurul ei”. Dar starețul a zis: „Unde, Vasilică, unde?” „Uitați-vă!... Închinați-vă, că Maica Domnului blagoslovește! Mântuitorul în brațele Maicii Domnului a blagoslovit mănăstirea noastră cu amândouă mâinile, ca un arhiereu!”

Toți călugării de la masă se uitau la dânsul și în văzduh. Eu nu eram aici; eram la oi în locul lui. Și părintele stareț îl întreabă: „Frate Vasile, dar ce ți-a spus?” „A spus că după trei zile vine să mă ia”. Și era la ora 11.30, în ziua când a văzut pe Maica Domnului. „Vai de mine, Maica Domnului se înalță la cer”. Și călugării au început să facă metanii, dar n-o vedeau, numai cum spunea el. „S-a dus! zice. N-o mai văd”.

Apoi fratele Vasile s-a dus în chilie. Avea o chilie mică în dos, unde a stat Dionisie Iorga. Se ruga. A venit starețul repede, l-a împărtășit din nou cu Precacuratele Taine și s-a rugat. Atunci eu am auzit că

a avut descoperirea asta și am venit la el. Era cu picioarele umflate de reumatism. „Fratele meu, mi-a zis el, mai am o zi și jumătate și mă duc la Domnul! A fost Maica Domnului și mi-a spus!...”.

Eu credeam că a fost vreo nălucire, că și vrăjmașul îți face în vremea morții năluciri. Toți părinții au urmărit. Exact în ceasul și minutul acela la trei zile a murit. Avea o cruce de chiparos de la unul Ghenadie din Sfântul Munte, pe care o săruta pe amândouă părțile, și a spus: „Iertați-mă, că vine ceasul meu!” Și s-a dus, sărutând acea sfântă cruce. Și atunci toți s-au încredințat că n-a fost nălucire, că și diavolul vine în vremea morții cu năluciri, fel de fel, ca să te arunce în mândrie sau în slavă deșartă.

Dar n-a fost nălucire, că starețul a zis, că dacă se va împlini ce i-a spus Maica Domnului, este de la Dumnezeu. Și drept în același minut s-a dus fratele meu. Așa a murit fratele meu Vasile, mai mare și decât Gherasim cu care am venit eu la mănăstire.

Când a murit era o primăvară ploioasă, pe la sfârșitul lui mai. Și ploua, ploua toată ziua, de nu se mai usca apa în opinci. Eu eram cu oile prin pădure. Și am început a citi câte o Psaltire în fiecare zi, până la 40 de zile, ca să văd: „Oare s-a mântuit fratele Vasile?” La 40 de zile eram cu oile sterpe și am venit ud și necăjit, ca vai de capul meu, că toată ziua m-a plouat. Am vrut să fac oleacă de foc și mi l-a stins ploaia și m-am culcat așa ud. Aveam un butuc acolo de mesteacăn și am adormit mort.

Se împliniseră șase săptămâni. A doua zi era sâmbătă, trebuia să-i facă pomenirea de șase săptămâni, că așa se face. Și eu am adormit de obosit

ce eram, dar am uitat în care zi este. Și m-am făcut deodată într-o grădină frumoasă, cu o livadă. Și iaca văd biserica Sihăstriei acolo și cimitirul cu cruci, cu toate, și în mijlocul cimitirului un tânăr foarte frumos, îmbrăcat cu un brâu în trei culori.

Zice Sfântul Ioan Scărarul să nu crezi vedeniile și visurile, că toate sunt de la diavoli. Numai care îți vestesc ție moarte și judecată, acelea sunt de la Dumnezeu. Iar dacă te duc la deznădejde, și acelea sunt de la diavoli. Să nu le crezi.

Și eu eram atent. Și parcă acela m-a întrebat: „Pe cine cauți? Pe fratele Vasile?” Când am auzit de fratele Vasile, eram bucuros. „Hai să vezi ce se petrece cu fratele Vasile!” Și m-a dus drept lângă biserica noastră, că acolo a fost mormântul lui; acum am mutat cimitirul în locul unde este acum, cu toți părinții. Dar el a fost drept lângă geamul altarului.

Și iaca s-a deschis mormântul fratelui. Eu voiam să știu dacă s-a mântuit, de aceea am citit 40 de Psaltiri. S-a deschis mormântul, s-a deschis sicriul. Și l-am văzut îmbrăcat cum l-au pus. Că i-au pus în cap un culion frumos de pluș și pe față i-a pus un voal alb; i se vedea fața prin voalul acela. Dar tânărul acela se uita și la mine și la el. Din sfântul altar ieșea o țevă cu apă rece și curgea pe fața lui în sicriu. Și curgând apă, el se făcea tot alb, curat, frumos, mai frumos și a început a se lumina la față, a străluci. Și apa aceea a început să spele veșmintele de pe el. Și veșmintele în loc să fie negre, se făceau albe și acelea. Și numai văd că a înviat fratele din sicriu și mi-a zis: „Măi, frate, *spăla-mă-vei și mai vârtos decât zăpada mă voi albî*”. Aceste cuvinte mi le-a spus. Și pe urmă m-am trezit.

Măi, zic, dar frumos mai era! Și când mi-am adus aminte, zic: „Măi, astăzi sunt 40 de zile!”

Și vin la stareț, nu cumva să mă înșel, că diavolul poate să te prăpădească cu visurile mai tare decât cu orice. Și mă mărturisesc întâi de păcatele mele de la ultima spovedanie și îi spun ce am visat. Când i-am spus starețului, el mi-a zis: „Ai văzut, băiete? S-au împlinit 40 de zile. I-am făcut de 40 de zile. Fratele Vasile ce nevoie mare avea! Știa atâtea acatiste pe de rost. A murit martir în ascultare. Până la ultima suflare s-a ținut de oile mănăstirii. Ai văzut de unde vine izbăvirea și izvorul? Din sfântul altar. Acea apă pe care ai văzut-o că venea pe țeavă din altar și curgea pe fața și pe hainele lui, sunt liturghiile pe care le-am slujit 40 de zile. Și prin Liturghiile Bisericii și cu cât a mai făcut el fapte bune, l-a spălat Dumnezeu și l-a albit”. Așa mi-a tâlcuit starețul visul.

Iată de ce spun acestea: Viața noastră este scurtă. Foarte, foarte scurtă și trecătoare. Și să știți că de minutul cel mai de pe urmă al vieții noastre, este condiționată ori fericirea veșnică, ori munca veșnică. Pentru minutul cel mai de pe urmă al vieții, S-a coborât Fiul lui Dumnezeu din cer și S-a făcut om, S-a născut din Fecioară în peșteră și a fost așezat pe paie și a crescut între noi și a suferit pentru noi și s-a răstignit și a murit. Pentru că în acel minut, ori se pierde sufletul ori se câștigă. Ce spune? *Sfârșitul omului încununează viața lui.* Și: *în ce te voi găsi, în aceea te voi judeca.*

Deci maicii Irina să-i spui să nu aibă altă grijă, decât să mulțumească lui Dumnezeu că-i bolnavă și să se roage: „Doamne, de este voia Ta să mă iei, să fiu cu Tine și în veacul de acum și în cel viitor. Amin”.

CUVÂNT LA ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE DIN ANUL 1983

Prea Cuvioase părinte stareț, prea cuvioși părinți și frați. Să mulțumim Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi și Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și tuturor sfinților că ne-am învrednicit să ajungem și anul acesta la poarta Sfântului și Marelui Post al patruzecimii, post pe care l-a postit și Însuși Mântuitorul Hristos.

Iubiții mei frați, pentru că suntem aici și monahi și credincioși, voi vorbi pentru ambele părți, că scopul nostru este să ne întărim acum la începutul postului cu un cuvânt.

Sigur că mănăstirea noastră nu este mănăstire nesfătuită. Totdeauna personalul de aici și poporul din biserică aud cuvintele Sfinților Părinți, aud cazania, aud cântările Bisericii, aud paremiile, proorociile, și din toate se poate învăța adevărul. Dar acum la începutul postului este un cuvânt cu deosebire pentru ceea ce ne stă înaintea.

Iată că citea acum fratele cuvânt de la Sfântul Teodor Studitul. Această carte a Sfântului Teodor Studitul, cu slovă veche, care mai este azi în inventarul bibliotecii noastre, este neagră la file. Ale cui mânuțe au umblat pe ea? Ale vestitului nostru

stareț Ioanichie. Zeci de ani a citit în capul mesei pe Sfântul Teodor Studitul. Zeci de ani! Că eu o știu pe de rost cartea asta, numai de câte ori am ascultat-o.

Bătrânul a făcut douăzeci de ani la altar aproape singur. Și el nu venea să mănânce la masă, el venea să ne citească cuvântul. El trăia numai cu Sfânta Împărtășanie și mânca numai sâmbăta și Duminica, iar atunci numai oleacă de grâu fiert sau oleacă de varză murată. Iar în celălalt timp starețul nostru venea să ne deștepte pe noi păcătoșii și supușii ucenici ai lui, cu această minunată carte.

Această carte este cea mai bună carte pentru viața de obște la monahi. Cuvinte scurte și foarte cuprinzătoare. Dacă ați fi avut urechi sau poate ați avut și ați ținut minte, ați văzut cu ce a început cuvântul acesta. Adevăratul post este tăierea voii și supunerea monahului întru toate.

Mare lucru este tăierea voii! Auzi ce spune Duhul Sfânt: *Socotitu-ne-am ca niște oi de junghiere, Doamne, că întru Tine ne junghiem toată ziua*. De câte ori călugărul își taie voia și are răbdare unde-i trimis la ascultare, de atâtea ori este mucenic pentru Hristos. De atâtea ori se junghie el pentru Iisus Hristos și nu-și dă seama că duce o mucenie permanentă în viața lui!

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, când a venit în lume, n-a arătat viața pustnicească întâi, nici cea stâlpnicească de pe stâlp, nici cea idioritmică, să trăiască omul de capul lui, adică de sine. Viața de obște a arătat-o. A venit în lume să facă ascultare Părintelui Ceresc până la moarte și moarte pe cruce, iar viața Lui, de când a ieșit la propovăduire, timp de

trei ani și jumătate, a dus-o de obște cu ucenicii Săi. Aveau o pungă, o masă și o biserică, după cum știți că a fost la Cina de Taină, când a fost vândut de Iuda, unul din ucenicii Lui.

Dar viața de obște, cum spune marele Vasile, este o viață îngerească, dacă se ține în hotarele ei canonice. **O pungă, o masă și o biserică**, iar ceilalți să fie toți ascultători, ca îngerii lui Dumnezeu în ceruri, supunându-se starețului, economului și la cei care sunt puși de Dumnezeu să conducă. Oriunde este ascultătorul, face Liturghie!

Să nu-mi spui mie: „Dar eu mă duc pe câmp, eu mă duc la oi, eu mă duc la vaci, eu fac ascultare, mă apuc să mătur în ogradă, sau sunt la trapeză, sau sunt bucătar, sau sunt în altă parte”. Auzi ce spune despre aceasta Sfântul Teodor Studitul: „Cel ce face ascultare cu dragoste, liturghie săvârșește”.

Iar marele Vasile în regulile mari, în regula a 55-a, zice așa: **Călugărul în viața de obște este jertfă și jertfitor**. În mănăstirea cu viața de obște, după cum arată Sfântul Pahomie cel Mare, **călugărul este călător fără de povară**. Călugărul în viața de obște nu are voie să aibă mai mult de două haine, una de purtat și una pentru biserică; să aibă urechi de ascultat și voință tare de a face serviciu unde este trimis, cu mare dragoste și cu mare sinceritate.

Dar țineți minte, părinților! Întâi cu sfințiile voastre vorbesc. Adevăratul călugăr este mort de viu. Auzi pe Apostolul Pavel ce spune: *În toate zilele mor*. Cum poate muri omul și să trăiască? Să moară față de păcat. Să moară într-însul păcatul, viciul. Să moară față de beție, să moară față de lăcomie, să moară față

de lenevie, să moară față de trândăvie, să moară față de cârtire, să moară față de nesimțire, de nepăsare. Să moară față de trufie, de semeție, de ură, de zavistie, de pizmă, de invidie, de răutate. Să moară față de ținerea mințe de rău, de dorința de a se răzbuna, de a se mânia. Să moară vorbirea de rău într-însul, clevetirea. Să moară iubirea de arătare, trufia, fățarnicia, viclenia, lăudăroșia, minciuna, iubirea de sine, plăcerea de sine, încrederea în sine, rezemarea pe sine, nesimțirea, împietrirea inimii. Să moară în călugăr greșeala cu vederea, cu auzul, cu mirosul, cu gustul, cu pipăirea.

Deci iată moartea de sine! Să moară adică păcatului și să vieze dreptății. Și aceasta nu se cere numai monahilor, ci și tuturor creștinilor care au Sfântul Botez din mâinile Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi, pentru că Apostolul Pavel n-a zis cuvântul acesta către călugări, căci monahismul nu era încă întemeiat. Rânduielile monahale sunt întemeiate în secolul I și II după Hristos.

Părinților și fraților, viața noastră este umbră și vis. Unde sunt părinții noștri cei vechi? Eu, cu mila Preasfintei Treimi, am aici 54 de ani. Îmi aduc aminte, când am intrat aici în mănăstirea aceasta, nimeni nu avea pat în chilie. Toți dormeau pe scaune. Cei mai râvnitori dormeau noaptea în sicrie.

Dumnezeu să-i odihnească pe Gherasim, pe Constandie Uricaru și pe ceilalți. Toată noaptea plângeau și se rugau, știau Psaltirea toată pe de rost, dormeau două-trei ore pe noapte, făceau mii de mc-tanii. *Unde sunt acum cei ce nu mai sunt?* În ceruri.

Fericiți, de trei ori fericiți sunt aceia care s-au nevoit în puțina asta viață, care este umbră și vis. De

ce să ne legăm cu mintea de cele de aici, care, vrând sau nevrând, ne lasă pe noi?

Ia gândiți-vă, când moare omul și se duce la Domnul, de-ar avea munți de aur de aici și până la marginea lumii, la ce i-ar folosi? Îi ia cu dânsul? Nimic nu ia cu el. Doamne ferește, să nu moară și sufletul odată cu trupul nostru! Ființa sufletului nu moare niciodată. Dar care este moartea sufletului? Păcatul. Ce-a zis dumnezeiescul Apostol Pavel? *Plata păcatului este moartea.*

Vai de acel om care a trăit nepocăit pe pământ și odată cu trupul a murit și sufletul lui. Trupul s-a dus să-l mănânce viermii, să se facă pământ, iar sufletul s-a dus în gheena. Aceea-i moartea sufletului, cum zice la Apocalipsă, moartea a doua, că omul se va munci în vecii vecilor.

A trăit patriarhul Matusalem 969 de ani; mai mult decât toți oamenii din lume. Dar față de veșnicie...! Și chiar dacă ar trăi omul 10.000 de ani, nu este nici cât o picătură din Oceanul Pacific. Pentru ce? În comparație cu veșnicia.

Vai de noi! Tare ne înșelăm, și noi monahii și voi mirenii, dacă punem mare bază pe viața aceasta! Să trăim aici pentru viața cea veșnică. Să trăim pe pământ pentru ceruri. Să trăim aici pentru rai, pentru bucuria cea fără de margini care ne așteaptă dincolo de mormânt. Vai de noi dacă punem bază în hoitul ăsta de trup, în blestematul ăsta vrăjmaș, care se luptă cu noi până la moarte! N-ați auzit ce spune Apostolul Pavel? *Grija trupului să nu o faceți spre poftă.* Adică să-i dăm trupului mâncare cu rațiune, și băutură și odihnă, dar cu cumpătare.

Ați auzit mai înainte un cuvânt al Sfântului Asterie al Amasiei, ce se întâmplă din mâncarea și băutura multă: se întâmplă scleroză, din cauză că sângele se îngroașă și se încheagă pe vine, și îl vezi pe om sclerozat, îl vezi paralizat, boala lui Parkinson, boală de stomac, ulcer duodenal, ulcer stomacal, auzi și cancer, ciroză și așa mai departe.

Iată ce facem noi cu trupul nostru dacă îl îngreunăm cu mâncări! Mâncările grase sunt toxice: ouăle, carnea, brânzeturile, grăsimea, și ele vatămă organismul nostru și ne facem vrăjmași ai vieții noastre.

Sfântul Vasile cel Mare spune așa: „Omule, vrei să trăiești mult, postește mult!” Postul este maica sănătății și lungimea vieții. Iar în cuvântul IV în Hexaimeron zice pentru post: „Bucatele cele multe și bucatele cele grase, neputând să le mistuie stomacul, multe boli au adus în lume. Iar postului și înfrânării, pururea îi urmează sănătatea”.

Dacă nu crezi sfinților, crede doctorilor, că-ți spun ei! Ai făcut abuz de mâncări, de băuturi, te-ai trezit cu cancer, cu ulcer, te-ai trezit sclerozat. De ce? Toate trebuie să fie cu măsură. Auzi ce spune Sfântul Isaac Sirul: „Pe tot lucrul îl împodobește măsura în viață”. Cum ai trecut cântarul cu mâncare multă, sau băătură, sau somn mult, sau îți permiți multe altele, cum ai stricat și trupul, ai stricat și sufletul și te pierzi pentru veșnicie. Ce spun dumnezeieștii Părinți? „Marginile, extremele, sunt ale diavolilor, iar mijlocul este al lui Hristos, calea împărătească”. Ce spunea Scriptura? *Nu te abate, omule, nici la dreapta, nici la stânga*. Mergi pe calea împărătească dacă vrei să mergi cu Împăratul Hristos! Adică să ne folosim de toate, de hrană, de odihnă, de băătură, dar cu rațiune.

Starețul nostru ne citea aici mereu cartea aceasta, scrisă după regulile marelui Vasile, și ne spunea că Sfântul Teodor Studitul în Studion, în Constantinopol, a făcut optsprezece ani de închisoare și bățai pentru sfintele icoane. De aceea îi spune „Mărturisorul”, că a suferit multe bățai și chinuri pentru sfintele icoane.

L-au băgat la închisoare, legându-l în lanțuri, iar ighemonul priveghea pe ai lui în închisoare și-i dădea câte o sută de lovituri în fiecare zi. Se rupsese carnea de pe el, iar ucenicul lui, Nicolae Studitul, putrezind carnea pe Sfântul Teodor și căzând bucăți, o tăia cu briciul și-l ungea cu untdelemn și cu vin să-l vindece.

Au fost mulți călugări care au pătimit martiriul pentru sfintele icoane, cum au fost: Sfântul Iosif, Navcratie, Eftimie și mulți alții.

Așa au răbdat sfinții pentru Împărăția cerurilor împotriva împăraților iconoclaști, care au tulburat Biserica lui Hristos peste o sută de ani, că au fost mai mulți împărați iconoclaști: Leon Isaurul, Constantin Copronim, Leon al IV-lea, Leon Armeanul și Teofil, până la anul 842.

Vedeți ce au răbdat sfinții și ce răbdăm noi? Ne-a zis unul un cuvânt, ne supărăm. Vai de noi! Vrem să fim cu sfinții, dar nu vrem să răbdăm cum au răbdat ei.

Dar să revenim la viața noastră. Intrăm în post. Să intrăm cu mare umilință, cu mare frică de Dumnezeu și împăcați cu toți. Dacă nu-i o picătură de dragoste în inima fiecăruia, nu ne putem mântui. Dacă arc cineva care de minte, dar n-are un dram de dragoste, nu se poate mântui.

Auzi? Dacă vrei să ai pacea, să-i vezi pe toți îngerii și pe tine să te vezi diavol. Toți să fie îngerii în fața ta, sfinți, și pe tine să te vezi ca un diavol de păcătos. **Atunci ai poziția cea mai ortodoxă.** Atunci ai ajuns la ceea ce spune proorocul: *că fărădelegea mea eu o cunosc și păcatul meu înaintea mea este pururea.*

Deci avem rânduială dumnezeiască în Biserica lui Hristos, rugăciunea sobornicească a Sfântului Efrem Sirul, care de acum merge până în Miercurea Scumpă. Ați auzit ce zice? *Doamne și Stăpânul vieții mele, duhul trândăviei, al grijii de multe, al iubirii de stăpânire și al grăirii în deșert nu mi-l da mie.*

Iar duhul curăției, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l mie, slugii Tale.

Și încheie așa la a treia metanie: *Așa, Doamne, Împărate, dăruiește-mi ca să-mi văd greșelile mele și să nu osândesc pe fratele meu, că binecuvântat ești în vecii vecilor. Amin.*

Vai și amar de noi dacă nu ne vedem acum păcatele, că în vremea sfârșitului, la ieșirea sufletului, vin atâția diavoli, câte păcate a făcut omul, și atâția îngerii buni, câte fapte bune a făcut. Acolo ne întâlnim cu faptele noastre. Și când vede bietul suflet ce-l așteaptă, unii se sperie și vor să fugă, altuia i se leagă limba de frică și nu poate spune tainele care le vede; altuia îi dă Dumnezeu să poată spune ce vede; este conștient până ce-și dă sufletul.

Vai de noi și de noi! De aceea vă spun și vouă creștinilor și vouă monahilor. Mare lucru este spovedania. Când vei vedea în familie că unul s-a îmbolnăvit, tata, mama, copilul, fratele, sora, soțul,

soția, cel mai iubit prieten, și chiar și cine ți-a fost vrăjmaș, căci și pe el trebuie să-l iubești, fă-ți cel mai mare bine din lume pe care poți să-l faci. Adu repede duhovnicul să-l mărturisească. Spovedania curată este al doilea botez.

Deunăzi am vorbit despre Taina Pocăinței la o conferință, și îmi spuneau preoții că ei au în parohie pocăiți; și le-am zis: „Întrebați-i pe dâșii, părinților, cum pot ei să se pocăiască fără Biserică?” Taina Pocăinței nu-i a fiecăruia. Este a Bisericii; este așezată de Hristos în Biserică, când a suflat asupra apostolilor și a zis: *Luafți Duh Sfânt, cărora veți ierta păcatele, iertate vor fi, și cărora le veți ține, vor fi ținute. Și ce veți lega voi pe pământ, va fi legat și în ceruri; și ce veți dezlega voi aici, este dezlegat și acolo.*

Deci vedeți că Taina Pocăinței este în mâna preoților! Și le-am arătat cele patru părți ale pocăinței. Întâi este durerea inimii și părerea de rău a celui ce a greșit; al doilea este spovedania prin viu grai la duhovnic; al treilea este primirea canonului și al patrulea este punerea mâinilor pe capul celui ce se spovedește, că atunci vine Duhul Sfânt să ierte păcatele.

După cum atunci când arhiereul pune mâna pe cel hirotonit, atunci proherisește și vine Duhul Sfânt peste cel ce se hirotonește, tot așa vine prin mâna duhovnicului Duhul Sfânt și-l iartă pe cel ce s-a mărturisit. Dar le-am arătat preoților că n-au voie să dezlege pe nimeni, până nu făgăduiește că face canonul, pentru că spune Sfântul Nicodim Aghioritul: „Dacă ai dezlegat pe om, fără a promite că-și face canonul, toate păcatele trec asupra preotului”.

Le-am arătat cum se cearcă păcatul la mărturisire cu cele șapte pricini: Cine? Ce? Pentru ce? În ce fel? În ce vreme? În ce loc? Și suma păcatului. Ne interesăm, că ce este mintea duhovnicului? Trebuie să fie ca un serafim și ca un heruvim. Să privească toate ascunsurile ființei omenești.

Părinților și fraților, a rânduit Dumnezeu ca mănăstirea aceasta să aibă și gospodărie mare. Vă rog din suflet și vă aduc aminte un cuvânt al starețului meu, nu știu dacă voi mai vorbi vreodată, că eu sufăr cu inima și poate într-o clipă am să mă duc de aici. Starețul nostru bătrân, Dumnezeu să-l odihnească, 34 de ani a stărețit aici, de prin 1910 până în 1944. El ne chema la capul lui, când pe mine, când pe Părintele Ioil, care nu poate fi aici săracul că cu boala lui stă acasă acum, și care a stărețit după mine 12 ani. Eu am plecat la Mănăstirea Slatina și el a rămas pe post de egumen aici, că am avut pe capul meu opt mănăstiri atunci: șase de călugări și două de maici – „Obștea Sfântul Teodor Studitul”², că a trebuit să le conduc șapte ani de zile cu multe jertfe și necazuri.

Ce se întâmplă? Bătrânul ne chema pe noi la patul lui, după ce l-au bătut tâlharii și i-au scos ochiul drept și au dat foc mănăstirii. „Măi băieți, orice ați face, orice n-ați face, biserica, dragii mei, să n-o lăsați. Că dacă veți ține biserica, Dumnezeu are să ridice locul acesta mult mai frumos de cum a fost mai înainte de a arde. Iar dacă nu, se va pustii”.

² Prin anii cincizeci Patriarhul Justinian unise într-o marcă „Obște a Sfântului Teodor Studitul” opt mănăstiri, cu Părintele Cleopa drept stareț al tuturor. Vezi *Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă*, de I.P.S. Antonie Plămădeală.

Astea sunt cuvintele starețului meu, care n-a mai trăit decât câteva luni și s-a dus la Domnul. Cea mai sfântă grijă a avut de biserică. Iată, mănăstirea are gospodărie, are vite multe, are grădini, are de toate. De toate ne bucurăm, că-s ale mănăstirii, nu-s ale noastre. Sunt spre folosul obștesc. Vedeți că aici se face asistență socială. Aici vin la masă atâtea mii de oameni tot timpul, că avem la sărbători mari și patru cinci rânduri de mese. De aceea trebuie să avem și prisos, nu pentru noi, ci spre binele obștesc al poporului.

Dar băgați de seamă, a trimis Maica Domnului aici niște frățiori buni, niște călugări, să-i ținem cât mai aproape de biserică... Se începuse oleacă de școală monahală și s-a sistat; nu s-a mai făcut. Dar cca mai mare școală din lume este biserica. Ei acolo învață și cântările, să pună troparele și condacele; aud proorociile, sunt sfătuiți.

Să stăm lângă biserică, că de la biserică se țin toate în mănăstirea asta. Cu banul bisericii puneți mireni la vite, la grădini; puneți oameni, care n-au soții, n-au grijă. Călugărul săracul trebuie să postească, să se roage, nu poate să facă ascultările grele. Și ceilalți adunați-vă lângă biserică. Să țineți sfatul bătrânului stareț Ioanichie, că eu nu sunt nimica, și vedeți că de la biserică, cu darul lui Hristos, se țin toate.

Să ne ajute Preamilostivul Dumnezeu să trecem cu pocăință curgerea Sfântului și Marelui Post și să ajungem cu bucurie la slăvita Înviere a Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

**PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA
PĂRINTELUI NIFON
(1983)**

Preacuvioase părinte stareț, preacuvioși părinți
și frați și iubiți credincioși,

Iată că prin pronia și voia lui Dumnezeu ne-am aflat cu toții aici la făgăduința și călugăria fratelui nostru, monahul Nifon. Nu de mult am avut altă călugărie. Dar de câte ori se face această mare taină înfricoșată, de atâtea ori trebuie să ne reamintim făgăduințele noastre călugărești.

V-am spus data trecută că cel dintâi călugăr din lume a fost Iisus Hristos, fiindcă S-a născut din Tatăl Cel pururea feciorelnic, a venit pe pământ și a trăit în fecioria cea preadesăvârșită după omenitate, și i-a plăcut să aibă o Maică Pururea Fecioară, în vecii vecilor.

Dar acum, pentru că voturile călugărești sunt cele trei sfaturi evanghelice, ascultarea necondiționată, sărăcia de bună voie și fecioria până la moarte, o să vorbim câte puțin din fiecare.

Ascultarea

Ce este ascultarea? Mai întâi Hristos a fost prototipul și icoana cea mai desăvârșită a ascultării, după cum am auzit în Evanghelie: *N-am venit să fac*

voia Mea, ci voia Tatălui Celui ce M-a trimis pe Mine. Iar la Corinteni spune că: S-a făcut ascultător până la moarte și moarte pe cruce.

Dar oare noi, care am făgăduit ascultarea de atâția ani și auzim mereu zicându-se de ascultare la masă și în Biserică și oriunde la chilii citim, ne întrebăm vreodată serios și concret în fața lui Dumnezeu ce este ascultarea?

Vreți să știți ce este ascultarea? Ascultați pe dumnezeiescul părinte Ioan Scărarul, care ne spune foarte, foarte filosofic. Auzi ce este ascultarea: **Ascultarea este mormânt al voii.** Fiecare să-și îngroape voia sa. Niciodată să nu uitați. Și iarăși: „Ascultarea este părăsirea socotelii tale întru toate”.

Celui care i se pare că face ascultare și mai face de capul lui, este batjocorit de diavoli. Acela care are rânduiala de sine și i se pare lui că este mai bine așa cum face el, că trebuie să facă cum crede el, niciodată nu se mântuiește. Merge pe alături cu crucea, nu pe calea mântuirii. Că Hristos n-a venit pe alături, ci Și-a dus crucea până la moarte.

Cine are părerea aceasta și nu-și omoară voia și nu părăsește socoteala sa întru toate, n-are ascultare, este batjocorit de diavoli. Merge după mintea lui și la urmă ajunge la îndoială. Deci acela e ascultător care, cum spune Sfântul Teodor Studitul, **este ca fierul în mâna fierarului și ca lutul în mâna olarului**, adică în mâna celui ce-l conduce pe calea mântuirii. Este acela care și-a omorât voia sa, care și-a omorât părerea sa. Iar dacă va merge după voia sa, după părerea sa, este batjocorit în tot ce face.

Sărăcia

Despre sărăcie adeseori auzim pe Hristos, Care zice: *Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul.* Cel ce a făcut cerul și pământul și-l îmbracă cu podoabă și ține și hrănește toate popoarele lumii, umbla desculț, cu capul gol, n-avea casa Sa, n-avea unde-Și pleca capul Său. El ne-a arătat cale desăvârșită prin sărăcie, că n-a avut nimic. Dumnezeuirea și omenirea care o purta întru El erau mai presus decât toate bogățiile.

Fecioria

Două feciorii sunt: una din fire și una din călugărie. Unii sunt feciorelnici, căci n-au cunoscut femei până la călugărie și până la moarte. Alții au fost căsătoriți și de la călugărie iau votul fecioriei și sunt la fel cu ceilalți, dacă duc viață curată până la moarte. Sfântul Ioan Scărarul arată că fecioria cea după făgăduință are aceeași valoare cu cea din fire.

Să nu credeți că sunt feciorelnici numai aceia care și-au păzit viața sfântă și nu s-au culcat cu femei în veac. Nu! Este mare lucru și acesta. Dar fecioria este de trei feluri: **fecioria trupului**, adică a nu cădea cu femei sau în alte păcate spurcate; **fecioria minții**, adică a nu primi nici un gând păcătos și spurcat în minte; și **fecioria inimii** sau a sufletului, adică desăvârșita despătimire de gândurile răutății și alce stricăciunii omenești.

Așa o tâlcuiește dumnezeiescul părinte Isaac Sirul. Nu-i de ajuns să te păzești cu trupul de păcat. Trebuie să nu primești păcatul nici cu mintea, pentru că Evanghelia și Legea Darului n-a venit ca Legea

Veche să cosească păcatul ca pe iarbă și să rămână rădăcina. Nu! Legea Darului când vine, o desăvârșește pe cea Veche, că zice: *Ați auzit că s-a zis în Lege: Să nu curvești. Dar Eu vă zic vouă: Cel ce privește la femeie spre a o pofti pe dânsa, iată, a preacurvit cu dânsa întru inima sa. Ați auzit că s-a zis: Să nu ucizi... Iar eu zic vouă: Cea ce urăște pe fratele său, ucigaș de om este (Matei 5, 27, 21).*

De aceea zice dumnezeiescul părinte Efrem Sirul: „Nu vă aruncați în negrijă, frații mei, pentru păcatele cu gândul că ar fi ușoare! Dacă ar fi ușoare, n-ar fi socotit Însuși Hristos, Înțelepciunea lui Dumnezeu, preacurvie întru poftă de muiere și ucidere întru ură de frate”.

Ai auzit ucidere și preacurvie care o face omul întotdeauna? Numai dacă urăște pe cineva și numai dacă gândește la păcatele trupești. Vezi cât este de desăvârșită Legea Darului? Ea nu taie păcatul numai din obișnuință și deprindere, ci scoate și rădăcina. Și care sunt rădăcinile păcatului? Gândurile. Gândurile sunt rădăcinile păcatelor. Cine nu smulge din inimă poftele cele necurate, pofta de avere, pofta de slavă, ura și răutatea, acela în zadar se pocăiește. Acela să nu creadă că are desăvârșire, că-i plin de ură și de răutate și de pofte și necurății, și în zadar se laudă cu masca din afară, cu forma din afară, dacă nu și-a desăvârșit inima sa, dacă n-a scos patima și poftele din adâncul inimii și din gândire.

Deci, când auzi în Legea Darului că zice să nu poftesti femeia aproapelui sau casa sau boul sau asinul sau toate câte sunt ale lui, atunci te învață să smulgi păcatul din rădăcină. Nu numai să nu furi – și

acela-i mare lucru —, ci nici să nu poftești lucrul altuia. Dacă-l poftești, ești ca și cel ce fură înaintea lui Dumnezeu, pentru oă inima ta este pătimașă și plină de păcate.

În această privință, pentru că a depus făgăduința acest rob al lui Iisus Hristos, părintele nostru Nifon, care slujește la chelărie de atâția ani, toți cei ce au venit cu dragoste la călugăria lui se bucură că au ajuns la acest moment fericit, că pe toți i-a împăcat după putere. Să dea Dumnezeu și Maica Domnului să meargă pe drumul lui așa până la sfârșit, cum a mers până acum.

El săracul a venit hotărât din familie; a terminat armata, a lăsat toate la părinți și a venit cu dragoste să slujească până la ultima lui suflare în mănăstire, ca să-și mântuiască sufletul său și neamul său.

Ascultare, mamă. Când tu îi spui una cuiva și el se duce și face ce vrea el, este batjocură, nu ascultare. Ați auzit de Sfântul Ioan Colov din Pateric? S-a dus ucenic la avva Siluan:

— Ia vină încoace, frate.

S-a dus, dar s-a dus să-și răstignească voia.

— Faci ascultare?

— Fac, părinte.

A luat bătrânul un lemn uscat din pustie și l-a înfipt în nisip.

— Să cari aici apă, frate, până dă roade lemnul acesta!

Și a început ucenicul să care apă; și încă se ducea de cu seară și venea dimineața cu apa, așa de departe era. Și turna apă la lemnul uscat și nu cârtea în sine: „Ăsta-i stareț? M-a pus să ud un lemn uscat?”

„Asta nu-i întreg la minte!” Nu s-a deznădăjduit niciodată. „A spus părintele stareț ca să-l ud până o să rodească, așa fac”.

Și el săracul a cărat acolo apă trei ani de zile. Îl întrebau unii:

– Ce faci, frate, aici?

– Ud pomul acesta ca să rodească!

Și alții râdeau de el, zicând: „Asta nu-i prea sănătos! Udă un lemn uscat”.

Ce-a făcut Dumnezeu după trei ani? Minunea minunilor! Lemnul cel uscat a prins rădăcină în nisip, a crescut, s-a făcut pom mare și a făcut mere frumoase. Și a luat starețul în poala hainei și a dus la trapeza mănăstirii.

– Luați, fraților, și mâncați din roadele ascultării fratelui Ioan!

Ați auzit ce minuni face ascultarea? Dar nu ascultarea aceea: „Că mă duc, că nu m-aș duce; că aș face; nu, că altul trebuie să facă. Nu fac cum vrea starețul sau economul sau nu știu care”.

„Trebuie să mor pentru Hristos. A spus să fac așa, așa fac! Nu mă privește pe mine! Eu sunt în ascultare. Dacă voi ieși bine, bine! Dacă voi ieși rău, cu sunt păcătos. Eu îmi fac datoria! Știe Dumnezeu pentru ce a ieșit rău. Că nu răspunzi tu, răspunde cel ce-a dat ascultarea”. Aceea este ascultare, fără cârtire, fără răstire și fără a avea socoteală în mintea ta, că faci tu mai bine decât ți-a spus cel mai mare.

Ați văzut alt ascultător care s-a făcut mucenic? Sfântul Acachie de la Muntele Sinai. O, Doamne, am să spun ceva despre viața lui din cartea Sfântului Ioan Scărarul, care a fost 75 de ani egumen la Muntele

Sinai și avea mii de călugări. El avea în toată obștea aceea un bătrân foarte aspru. Nimeni nu stătea ucenic la el decât o lună, două și pleca; că bătrânul îi bătea de-i rupea.

La acest bătrân a venit un frate, Acachie, monah blând, răbdător și foarte înțelept. Dar a stat la acest bătrân aspru, nu o săptămână, nu o lună și să fugă. Nu! A stat așa nouă ani. Și se minunau toți, că-l bătea bătrânul în fiecare zi. El nu mai spunea la nimeni. Îl întrebau frații:

– Ai luat vreo cunună astăzi?

Și arăta capul spart, mâna vânătă, piciorul vânăt, spinarea lovită, dar nu zicea nimic. Îl bătea ca pe un hoț. Iar după nouă ani de ascultare, fericitul Acachie, mucenicul lui Iisus Hristos, a murit. Și se întâlnește Sfântul Ioan Scărarul cu bătrânul:

– Bătrânule, unde este Acachie?

– A murit!

– Dar l-ai îngropat?

– L-am îngropat acolo în marginea cimitirului.

– Părinte, eu nu cred că a murit.

– Ba a murit, că eu l-am îngropat.

– Părinte, hai și-mi arată unde l-ai îngropat.

Și au mers la mormânt și a întrebat starețul:

– Ai murit, Acachie?

Și s-a auzit o voce din mormânt:

– Nu, părinte, nu! Ascultătorul niciodată nu moare!

Atunci a zis Sfântul Ioan bătrânului:

– Ai auzit, părinte, că n-a murit? Ai zis că a murit Acachie.

Și a zis bătrânul:

– Vai mie! Vai mie! Ce-am făcut? Ucidere am făcut! Ucidere!

– Vezi pe cine ai avut ucenic? Pe martirul lui Iisus Hristos, care ți-a răspuns din groapă, că ascultătorul niciodată nu moare!

Și a zis bătrânul:

– Dă-mi voie să-mi fac o colibă lângă crucea lui și să plâng până la moarte!

Și a făcut bătrânul acela o colibă lângă mormântul Sfântului Acachie și plângea și se ruga: „Iartă-mă, frate Acachie, că moarte am făcut și ucidere am făcut, că te-am omorât cu atâtea bătăi!” Și a plâns bătrânul nouă ani acolo. Iar înainte de moarte i s-a arătat Sfântul Acachie în vis și i-a zis:

– Părinte sfinte, nu mai plânge! Azi, mâine, trebuie să vii. Fericite și sfinte sunt mâinile acelea care m-au bătut pe mine! Acestea mi-au făcut lăcaș cu martirii în ceruri! Pentru că eu prin tine m-am mântuit și prin sfintele tale mâini eu m-am dus la cer și mi s-a iertat mie orice păcat. Sfinte să fie mâinile tale, mântuit să fii și tu cu ceata cuvioșilor călugări sfinți, că te iert, și Dumnezeu să te ierte! Și l-a sărutat.

Și s-a mântuit bătrânul și s-a dus în ceata sfinților. S-a mântuit Acachie prin bătrânul cel aspru, și bătrânul cel aspru, prin rugăciunile Sfântului Acachie. Dar Acachie a dat dovadă de atâta supunere!

Dar noi? Mi-a zis ceva, eu cârtesc; spun altceva. Vai de noi și de noi, ce făgăduințe facem! Ai văzut ce-a spus acum starețul: „Ia aminte, fiule, că are să vină Hristos la Judecată și ai să dai seamă nu de cele ce ai făgăduit, ci de cele ce ai împlinit după făgăduință”. Deci să luăm aminte!

Dar ca să păzească monahul cele trei voturi ale călugăriei – ascultarea, sărăcia și fecioria –, cele trei sfaturi ale Evangheliei, ce trebuie să aibă? Ce lucrare de geniu? Negreșit îi trebuie paza minții.

Vai și amar de noi dacă nu vom avea această lucrare. Ați auzit ce a zis Dumnezeu șarpelui, când a amăgit-o pe Eva, la început: *Vrajbă voi pune între sămânța ta și între sămânța ei; aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei păzi călcâiul.*

Satana păzește călcâiul omului, adică sfârșitul lui pe pământ. *Iar aceea îți va zdrobi capul tău*, a spus satanei. Și ați văzut prin cine? Prin Eva cea tainică, prin Maica Domnului.

Dar să revenim la paza minții. Ce este paza minții? Când auzim de paza minții sau trezvia atenției sau liniștea minții sau privegherea minții, este exact același lucru cum ai zice pâine, bucată de pâine sau felie de pâine. Dar să auzim pe Sfântul Isihie Sinaitul în Filocalie ce spune: **Paza minții este calea și poarta a toată virtutea și a toată fapta bună înaintea lui Dumnezeu.** În ce constă paza minții? În trei lucruri:

- în a ne trezi cu mintea la cele ce gândim;
- în a ne împotrivi păcatului cu mintea;
- și al treilea, în a chema pe „Doamne Iisuse....”, prin rugăciunea minții.

Că atâta legătură au paza minții și cu rugăciunea inimii, cât are trupul și cu sufletul. „**Și nimeni, spunc Sfântul Isihie Sinaitul, nu va scăpa de căpeteniile tartarului, dacă nu are această lucrare, fie el călugăr sau mirean.**” A păzi mintea înseamnă a zdrobi capul șarpelui.

Auzi ce spun Sfinții Părinți? Tot gândul păcătos care se apropie de mintea noastră este un șarpe gânditor. Dacă-i de curvie, dacă-i de mânie, dacă-i de mândrie, dacă-i slavă deșartă, dacă-i beție, dacă-i furtișag, dacă-i mahnire, dacă-i întristare, dacă-i zavistie, dacă-i pizmă, dacă-i răutate, când îl vezi că s-a apropiat de mintea ta, imediat cheamă pe „Doamne Iisuse”: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul sau păcătoasa”. Și ai zdrobit capul șarpelui în felul acesta.

Ați auzit voi ce cântă Biserica aici? *Fata Babilonului, ticăloasa. Fericit este care va apuca și va lovi pruncii tăi de piatră.* Cine este fata Babilonului? Care sunt pruncii fetei Babilonului? Pe cine ferește Duhul Sfânt, când zice să lovești pruncii fetei de piatră? Iată pe cine: Fata Babilonului este mintea noastră, iar pruncii ei sunt gândurile spurcate care răsar în minte.

Cumpăna dreptei socoteli trebuie să meargă în toate. Ai auzit ce spune același părinte Isaac? „Pe tot lucrul îl împodobește măsura”. Măsură la mâncare, măsură la dormit, măsură la înfrânare, măsură la priveghere, măsură la metanii, după măsura puterii fiecăruia. Dar cea mai mare grijă să avem de trezvia atenției, paza minții și privegherea minții.

Aceasta este o lucrare de geniu și pentru monahi și pentru creștini, până la suflarea cea mai de pe urmă. Că războiul cu trupul nu ține mult. Omul a slăbit, s-a îmbolnăvit, a îmbătrânit, dar războiul cu mintea este până la ultima suflare.

Acela-i călcâiul! Că te pândește până la ultima suflare, ca mintea ta să nu fie trează, și-i destul numai

atât. Nu să faci păcatul, ci numai să te gândești la el. Este destul să te găsească împătimit cu mintea, și tot în iad te duce. *Că în ce te va găsi moartea, în aceea te va judeca!*

Deci pentru călugării noștri spun aceasta: ascultarea necondiționată, sărăcia, viața curată, fecioria, iar mai presus de toate, ca să poată să le păzească pe aceste trei lucrări și voturi, sunt trezvia atenției, paza minții și privegherea minții. O lucrare ușoară, dar prezentă în toată clipa, fie că ești în ascultare, fie că ești în biserică, fie că ești la vaci, că ești la oi, că ești la bucătărie, că ești la chelărie, că ești la grădină; fie că ești la cizmărie, la cojocărie, unde-i fi, să ai pe Hristos înaintea ochilor.

Adu-ți aminte ceea ce spunea marele prooroc David: *Am văzut pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin. Trezvia atenției se naște din frica lui Dumnezeu, iar frica lui Dumnezeu se naște din credință*, după cum spune dumnezeiescul părinte Maxim: „Cel ce crede, se teme și cel ce se teme, se trezește”.

Dumnezeu și Preacurata lui Maică să ne ajute și mie, păcătosului, și vouă, la toți monahii și creștinii, să câștigăm ascultare desăvârșită, sărăcie de bună voie, feciorie și curăție, și mai presus de toate paza minții, trezvia atenției, privegherea minții în toată vremea. Amin.

DESPRE PUTEREA MILOSTENIEI ȘI POCĂINȚA CEA ADEVĂRATĂ

Fiindcă azi în cuvintele Evangheliei ați auzit la fericirea a cincea pe Mântuitorul nostru zicând: *Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui*, vom arăta printr-o oarecare istorioară cât poate înaintea lui Dumnezeu milostenia și cum ajută ea chiar și celor mai păcătoși dintre oameni, spre a se întoarce la pocăință și spre a se împăca cu Dumnezeu, pe Care ei L-au supărat foarte mult cu păcatele și fărădelegile lor. Pentru a cunoaște adevărul în această privință, ascultați cu atenție cele ce urmează:

Era un mare sihastru cu numele Pafnutie, pustnic având darul preoției, desăvârșit în fapta bună și făcător de minuni. Odată acest mare sihastru a fost ispitit de gândul acesta: cu cine ar fi el asemenea la fapta bună și dacă mai este cineva dintre oameni care să-l întrecă pe el în lucrarea duhovnicească. Acesta poate a fost și un gând de mândrie, sau poate anume a venit acest gând în inima sa, ca Dumnezeu să-i arate lui tainele Sale, pe care el încă nu le cunoștea.

Deci zăbovind gândul acela în inima lui, el a alergat la Dumnezeu prin rugăciune și s-a rugat să-i descopere acest lucru, adică să-i arate cine ar fi asemenea lui cu viețuirea duhovnicească sau de este cineva care îl întrece. Și așa rugându-se el cu stăruință

către Preabunul Dumnezeu, a auzit un glas, zicându-i: „Pafnutie, încă nu ai ajuns la măsura cutărui cimpoiaș care cântă pe la nunți în orașul Alexandria”.

La auzirea acestor cuvinte, bătrânul sihastru a oftat, a suspinat din greu și s-a smerit foarte cu mintea și inima lui, zicându-și: „Dacă eu încă n-am ajuns la măsura acelui lăutar ce cântă pe la nunți și dacă acela este mai bun decât mine, apoi mare este puterea Mântuitorului meu. Nici n-am să mănânc și nici n-am să beau, până nu voi afla pe acel om minunat pe care mi l-a descoperit Domnul”.

Și așa bătrânul pustnic și-a luat toiagul său și a pornit spre orașul Alexandria. Ajungând el acolo cu multă osteneală, căuta pe acel cimpoiaș întrebând din om în om până ce l-a aflat în casa lui, pregătindu-se tocmai atunci să se ducă spre a cânta la o nuntă. Acela când a văzut pe bătrânul sfânt cu barba albă ca zăpada și cu haine vechi, pustnicești pe el, a căzut în genunchi înaintea lui și s-a închinat până la pământ. Apoi, ducându-l în casă după obiceiul locului, i-a spălat picioarele sale cu apă rece, căci era mare căldură și fierbințeală, și apoi i-a pus masa.

Dar Sfântul Pafnutie i-a zis:

– Mă jur pe Dumnezeul Cel viu că nu voi gusta din masa ta, nici nu mă voi odihni la tine până ce nu-mi vei spune viața ta și care sunt faptele tale bunc.

Iar cimpoiașul i-a spus:

– Sfințite Părinte, ce viață și ce fapte bunc cauți la mine, un lăutar care supără pe Dumnezeu cântând pe la nunți?

Atunci sfântul sihastru i-a spus:

– Te jur pe Dumnezeu să nu ții taina ascunsă de mine, căci eu nu de voie am venit aici, ci sunt trimis la tine de îngerul Domnului.

Atunci cimpoiașul a spus:

– Ce lucruri vrei să auzi de la mine, părinte sfinte, că eu în viața mea am fost căpetenie de tâlhari și nu este păcat pe care să nu-l fi făcut. Iar acum, după cum vezi, sunt lăutar și cânt pe la nunți. Deci ce fapte bune poți să afli la un asemenea om?

Iar sfântul i-a zis:

– Eu am venit aici nu ca să-mi spui faptele tale cele rele, ci pe cele bune. Vezi că te-am jurat cu numele Domnului și nu poți să tăinuiești cele ce caut eu de la tine. Căci eu cu multă osteneală, cu foame și cu sete, din munți depărtați am venit până la tine ca să mă folosesc.

Atunci cimpoiașul a chemat pe soția sa și i-a zis:

– Adu, te rog, un scaun pentru sfântul bătrân, că iată stă în picioare și se ostenește după atâta cale.

După ce a stat bătrânul sihastru pe scaun, cimpoiașul a început a-i spune așa:

– Părinte sfinte, eu păcătosul și necuratul nu sunt vrednic să primesc în casa mea un om asemenea sfinției tale, căci multe răutăți am făcut în viața mea. Dar fiindcă m-ai jurat cu numele Domnului și fiindcă zici că ai avut vestire de la înger să vii la mine, păcătosul cel cu totul nevrednic, apoi îți voi spune sfinției tale și unele fapte bune pe care le-am făcut pe vremea când eram șef de tâlhari și aveam sub conducerea mea mai mult de 30 de hoți, asemenea mic. Și iată ce am a-ți povesti:

Mergând noi odată călări pe cai și pe cămile pentru a mai prăda pe undeva – căci deși făceam prădăciuni mari și mai băteam pe unii, dar moarte de om n-am voit să fac niciodată –, deodată, mergând noi prin pustie, iată că întâlnim o fată foarte frumoasă la chip, care mergea pe o cărare. Cum au văzut-o tovarășii mei, care erau și cam amețiți de vin, au vrut să o prindă și să o batjocorească. Iar aceea, văzându-se în această primejdie și cunoscând că eu sunt mai-marele lor, a alergat la mine cu lacrimi și s-a prins de picioarele mele rugându-se să nu o las pe mâna acelora ca să o batjocorească. Și mi-a spus:

– Eu, domnule vătaf, am pierdut niște vite și acum am rătăcit pe aici căutându-le și iată că am căzut în mâinile voastre, dar vă rog foarte mult, pentru Dumnezeu, nu mă lăsați. Fie-vă milă de mine care nu am pe nimeni în pustia aceasta ca să mă ajute, decât pe Bunul Dumnezeu.

Iar eu i-am zis:

– Nu te teme, fată, că nu ți se va întâmpla nimic. Numai îți cer ca și tu în viața ta să te rogi lui Dumnezeu să facă milă cu mine și să mă scape de primejdie și de moarte năprasnică.

Și așa am dat ordin la toți, ca nimeni să nu se atingă de ea, ci s-o lase să se ducă cu pace. Văzând biata fată că a scăpat din primejdie și de batjocură, mi-a sărutat picioarele și mi-a zis:

– Să-ți dea Dumnezeu plată în ziua judecății și să aibă milă de tine precum și ție ți-a fost milă de mine.

Și zicând acestea, s-a dus în drumul ei...

Mai trecând apoi câțiva ani de hoție, s-a întâmplat că am dat peste altă fată tânără și frumoasă lângă cetatea Alexandriei în pădure, care ținea în mână o funie lângă un copac și se pregătea să se spânzure. Îndată ce au văzut-o tovarășii mei, au prins-o și voiau să-și bată joc de ea. Dar eu le-am spus:

— Dați-i pace, să vedem ce are de gând.

Și am întrebat-o:

— Ce-i cu tine, fată?

Iar ea a răspuns:

— Văd că voi sunteți hoți. Deci vă rog pe voi să mă omorâți, aici, căci nu mai vreau să trăiesc. Iată, dacă nu soseați voi, cu funia asta eram gata să mă spânzur.

— Dar de ce?

— Un băiat de bun neam a vrut să mă ia în căsătorie. Dar acum nu mai vrea să mă ia pe mine pe motiv că sunt săracă; iar el are avere multă și de aceea vrea să ia pe o alta, bogată, asemenea lui.

— Și ce ți-a zis mirele tău?

— Mi-a spus că dacă nu am o sută de galbeni de aur nu mă ia. Și eu am numai patru, că mama mea este văduvă și săracă.

Atunci mie mi s-a făcut milă foarte tare de frumusețea și tinerețea ei și am zis către tovarășii mei:

— Măi, dați fiecare dintre voi câte cinci galbeni.

Iar eu i-am dat o sută, și așa cu toții i-am făcut fetei 250 de galbeni pe care i-am dat în mână, zicându-i:

— Du-te, copilă, cu Dumnezeu și să ai parte de o căsătorie fericită, numai ai grijă ca în rugăciunile tale să nu ne uiți nici pe noi!

Atunci biata fată, văzând această întâmplare fericită care i-a schimbat necazul în bucurie, a lăcrimat și a zis:

– Să facă Dumnezeu milă cu voi, așa precum și voi m-ați miluit pe mine.

Plecând ea, am zis către însoțitorii mei de tâlhărie:

– Vedeți, fraților, că azi am avut fericita ocazie să scoatem un suflet de la moarte?

Unii din ei au și plâns de bucurie, că i-am oprit a face rău unui suflet deznădăjduit de viață. Apoi am aflat că, ducându-se ea la Alexandria și vestind tânărului că are atâția galbeni, acela o ruga să meargă după el, și așa s-au făcut toate după dorința lor.

Altădată, mergând noi prin văile munților, am găsit o altă femeie tânără, care abia se ținea pe picioare și plângea cu amar, că era gata să moară de foame.

Și am întrebat-o:

– Ce-i cu dumneata pe aici?

Iar ea, căzând în genunchi, a început a spune așa:

– Domnilor, nu vă cunosc, dar vă rog dacă aveți o bucătică de pâine, dați-mi, căci altfel mor de foame. Sunt șapte zile de când nu am gustat nimic, nici apă și nici hrană. Soțul meu este căpitan de vapor și a pierdut corabia într-o furtună, dar el a scăpat viu. Însă l-au condamnat la închisoare pe viață, învinuindu-l că n-a condus bine corabia și că de aceea a pierdut încărcătura în valoare de 5000 de galbeni. Și așa pe soțul meu l-au ridicat și toată averea noastră a fost luată. Încă și pe copiii noștri i-au luat. Iar eu de abia am scăpat cu fuga de n-am căzut în mâinile lor.

Așa am venit în pustia aceasta rugându-mă lui Dumnezeu ca ori să mor aici, ori, de este voia Lui să mai trăiesc, să facă milă cu mine și, cu judecățile pe care le știe, să facă minune cu mine ca să scap cu zile și să nu mă închidă și pe mine pe toată viața. Așa m-am rugat, fiind hotărâtă mai bine să mor aici de foame și de sete, decât să merg în cetate, unde știu ce mă așteaptă.

Deci, văzând primejdia în care a căzut această familie, am zis către acea femeie necăjită:

– Femeie, cât ai zis că a pierdut soțul tău?

– Ca la 5000 de galbeni, a spus ea.

– Hai cu noi!

– Nu pot merge, căci, după cum vedeți, am slăbit foarte mult de foame și de sete.

Atunci i-am dat să mănânce pâine și să bea apă. Iar după puțină odihnă întărindu-se, încet-încet a mers cu noi până la peștera noastră tâlhărească. Însă ea foarte se temea, neștiind ce hotărâre vom lua asupra ei. Când am ajuns la peșteră, ea a căzut în genunchi la rugăciune către Dumnezeu, apoi a zis către noi:

– Vă rog, fraților, să vă fie milă de mine, căci vedeți în ce necaz sunt.

Atunci eu i-am zis:

– Femeie, eu sunt căpetenie peste banda aceasta de hoți. Privește la vasul aceasta plin cu bani de aur. Ia-ți de aici 5000 de galbeni.

Iar femeia uimită, neavând în ce-i pune, și-a luat basmaua de pe cap și, numărând banii, i-a pus în ea. Apoi i-am dat pâine să se hrănească și, scoțând-o până aproape de cetate, ne-am despărțit de ea, spunându-i:

– Du-te, femeie, și plătește ceea ce datorați statului și scoate-ți soțul, copiii și averile voastre.

Aceasta, sfinte părinte, a fost în viața mea a treia faptă bună făcută cu femeile. Altă dată, mergând cu ceata mea de tâlhari prin pustie ca să ne ascundem prăzile ce le făcusem, am întâlnit doi oameni, frați de mamă după spusa lor. Acești oameni erau numai în cămașă, desculți, cu capetele goale și foarte triști. Eu, văzându-i, i-am întrebat:

– Unde mergeți voi așa prin pustia aceasta?

Iar ei au zis:

– Domnule, noi am avut sub paza noastră averea unui mare dregător împărătesc. Și fiind noi paznicii acelui aur, într-o noapte a venit o ceată de hoți, au spart casa dregătorului care tocmai atunci era plecat și au luat acea avuție în valoare de 10.000 de galbeni. Când a venit boierul a dat vina pe noi, spunând că am fost complici cu acei hoți la prădarea averii lui. Iar noi, văzând primejdia în care am căzut, am fugit, ca să nu ne ia în stăpânire și să ne pedepsească cu amare chinuri și închisoare.

Atunci eu le-am spus:

– Întoarceți-vă înapoi, căci pe boierul acela îl știu eu (căci ei fuseseră hoții care l-au prădat) și o să-l facem să-și găsească toate lucrurile care i s-au furat, dar cu condiția să vă dea vouă pace.

Ei au zis:

– Noi, domnule, nu ne mai întoarcem, căci am auzit că acel boier vrea să ne piardă cu moartea.

– Nu vă temeți, le-am zis. Haideți cu noi!

Și așa ei au prins curaj și s-au întors. Iar când a înserat, ne-am dus cu ei la boier și i-am spus:

– Știi cine te-a prădat?

– Nu.

– Noi, pe care ne vezi. Apoi am adăugat: Iată lucrurile tale și banii tăi. Ia-le și să știi că dacă vei pedepsi pe acești oameni nevinovați, apoi vom veni când nici nu gândești și îți vom lua și averea și viața.

Și așa acela cu jurământ a făgăduit că nu-i va pedepsi pe acei oameni nevinovați, care adormiseră tocmai în vremea când noi am prădat pe acel boier.

După o vreme, Sfinte Părinte Pafnutie, am căzut și noi în mâna stăpânitorilor, că așa este viața de tâlhar. Ceata s-a desființat și eu am fost bătut și schingiuit. Am dat înapoi pe cât am putut din cele furate și fiindcă nu făcusem în viața mea moarte de om, am scăpat cu 20 de ani închisoare. După o vreme a fost o oarecare grațiere și mi s-au mai scăzut din ani și așa am venit și eu la casa mea având vârsta de peste 50 de ani.

Și văzând că nu am cu ce trăi, fiind foarte sărac, m-am apucat să cânt și eu din cimpoi pe la nunți, căci știam bine să cânt din tinerețile mele, ca să-mi câștig astfel pâinea cea de toate zilele. Și așa până azi îmi petrec zilele cu soția mea, cu care, după ce am venit de la închisoare, m-am sfătuit să trăiesc în curăție, ca frații, ea învoindu-se bucuroasă la acest lucru, fiind femeie cu frica lui Dumnezeu. La sfânta biserică mergem, din toată sărăcia noastră facem puțină milostenie și, pe cât putem, ne rugăm și postim. Iată, sfinte părinte, aceasta este petrecerea noastră pe acest pământ.

Atunci Sfântul Pafnutie a zis:

– Frate, lasă cântările acestea lumești care strică sufletele multora și hai cu mine la călugărie, iar pe soția ta du-o la o mănăstire de călugărițe.

Auzind ei de la sfântul bătrân aceste cuvinte, cu mare bucurie s-au făgăduit să facă cele poruncite lor. Și nu după multă vreme, cimpoiașul Ioan – căci așa îi era numele – a venit în pustie la sfântul stareț. Iar acesta l-a pus într-o peșteră aproape de el și l-a învățat cum să se roage, dându-i o Psaltire în mână spre a o citi ziua și noaptea. Iar hrana cea de trebuință o dată pe zi o primea de la bătrânul.

Așa fericitul Ioan cimpoiașul a petrecut în sfânta pustnicie 15 ani, după care, văzându-și cu 40 de zile mai înainte sfârșitul, s-a mai spovedit o dată de tot ce greșise, s-a împărtășit din mâna starețului celui sfânt cu Preacuratele Taine ale lui Hristos și, adormind în Domnul ca un fericit sihastru, s-a dus să se odihnească cu sfinții lui Dumnezeu întru desfătarea cea negrăită și veșnică.

CUVÂNT LA ÎNCEPUTUL POSTULUI MARE, DIN ANUL 1984

Preacuvioase părinte stareț, preacuvioși părinți și frați.

Mai întâi suntem datori să mulțumim, din toată inima și din toată puterea noastră, Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi, Dumnezeului nostru, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei

Maria și la toți sfinții cei plăcuți lui Dumnezeu, care se roagă pentru mântuirea noastră, că am ajuns și anul acesta la poarta Sfântului și Marelui Post al Patruzecimii.

Ca să vă dați seama cât de veche este porunca postului, voi aduce în mijloc cuvintele Marelui Vasile, care zice așa: „Cucerește-te, smerește-te, omule, în fața bătrâneții postului, că de o vechime cu lumea este el!” Cea mai veche poruncă dată de Dumnezeu omului este porunca postului. De aceea nu figurează în cele zece porunci, că s-a dat mai înainte de cele zece porunci cu 4108 ani, cât a fost de la zidirea lumii până când s-a suit Moise pe Muntele Sinai să primească tablele Legii.

Căci a zis Dumnezeu lui Adam în Rai: *Din toți pomii Raiului să măncați, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu măncați, căci dacă veți mânca, cu moarte veți muri.*

Ați auzit poruncă de post înainte de a fi rana? Înainte de a greși Adam, i s-a dat ca doctorie postul. *Să nu măncați.* Ce înseamnă? Post din cutare pom. Deci cea mai veche poruncă din toate poruncile date de Dumnezeu omului este porunca postului. De aceea zice dumnezeiescul Vasile: „Fiindcă n-am postit, am ieșit din Rai și am fost izgoniți de acolo. Să postim ca să intrăm iar în Rai”.

Postul este legiuit în Legea Veche în multe părți și obligatoriu. Cei mai mari sfinți ai lui Dumnezeu au postit foarte mult. Moise a postit 40 de zile și 40 de nopți când a primit Tablele Legii; Ilie iarăși a postit și a legat cerul trei ani și șase luni; Daniel a postit în groapa leilor și dinții lor nu s-au atins de dânsul.

Proorocul David auziți ce zice: *Genunchii mei au slăbit de post și trupul meu s-a istovit de lipsa untdelemnului..., că cenușă ca pâinea am mâncat și băutura mea cu plângere am amestecat-o și celelalte.*

Vei auzi și la Isaia și la Ieremia și la Proorocul Ioil, care zic așa: *Vestiți post, vestiți vindecare. Să iasă mirele din așternutul său și mireasa din cămara sa!* Aici arată că postul se face și cu curăție.

În Legea Darului, pecetea tuturor proorocilor a fost Sfântul Ioan Botezătorul, care a trăit numai cu acride și cu miere sălbatică. Legea și proorocii sunt până la Ioan. De aici începe propovăduirea Evangheliei lui Hristos, Care, mai înainte de a începe misiunea Sa pe pământ, S-a dus în pustia Carantania și a postit acolo 40 de zile și 40 de nopți, ispitindu-Se de diavol.

Postul l-a legiuit nu numai Mântuitorul, ci și apostolii. Auziți pe Pavel: *Întru postiri, întru înfrânări, întru privegheri, întru rugăciuni...* Și arată că totdeauna când mergeau la propovăduit, ei se înarmau cu postul și cu rugăciunea.

Dar ce să zicem de milioanele de monahi și monahii, care au înființat mănăstirile din jurul Ierusalimului, din Egipt, apoi din Sfântul Munte și mănăstirile din marea Rusie și din toate țările ortodoxe, în care s-a pus tipicul și rânduiala canonică pentru celelalte posturi.

Trebuie să știți că postul, având originea lui încă din Rai și din Legea Veche și din Legea Darului, având tradiție evanghelică și apostolică, el s-a pus în dumnezeieștile canoane obligatoriu, cu rânduială pentru toată Biserica universală creștină în cele patru

posturi de peste an, luna, miercurea și vinerea și în zilele în care se postește post negru, cum este ziua de 29 august, înălțarea Sfintei Cruci și celelalte.

Trebuie să știm însă că cel mai mare post și mai însemnat de peste tot anul, este Postul Mare la care am ajuns. Acesta-i postul patruzecimii, al proorocilor.

Ce am a vă spune despre post? Postul nu este de un singur fel. El este de două feluri: post trupesc, când cineva postește să nu mănânce mult, să nu bea mult și se înfrânează de anumite mâncăruri: de carne, de brânză, de ouă, de lapte, de untdelemn și de altele. Și când cineva se înfrânează cu curăție trupească. Cei căsătoriți trebuie să ducă viața curată și cinstită. Acesta-i post trupesc.

Iar postul duhovnicesc este mult mai înalt decât cel trupesc. Pentru că nu ajută nimic postul trupesc fără cel duhovnicesc. Și diavolii postesc și niciodată nu mănâncă, nici nu beau, dar tot diavoli sunt. Nici nu se însoară, nici nu se mărită, dar tot diavoli sunt, pentru că au inima înaltă, plină de mândrie înaintea lui Dumnezeu. Și Solomon zice: *Necurat este înaintea Domnului tot cel înalt cu inima și viclean*, așa cum sunt diavolii.

Deci postul duhovnicesc este acesta: să postim și cu limba, să postim și cu ochii. Limba să nu vorbească minciuni, nedreptăți și cuvinte putrede și stricăcioase; ochii să nu privească cele spre sminteală; urechea să se înfrâneze de a auzi cântece lumești și de alte feluri; mâna să postească, să nu iscălească zapise nedrepte sau pârlă, sau să fure ceva, sau să bată pe cineva, sau să facă altă nedreptate cu mâna. Piciorul și

el trebuie să postească. Să nu mergem acolo unde sunt păcate, să nu ne ducă la răutăți și la fărădelegi.

Mintea trebuie și ea să postească postul cel mai mare. Postul ei este să nu primească gânduri spurcate, gânduri rele, gânduri de ură pe cineva și toate gândurile care duc la păcat. Toate organele noastre să postească de la cele rele, și atunci și postul nostru de a bea și a mânca este de mare folos.

Cine unește postul acesta duhovnicesc cu cel trupesc, ajunge, cum arată Sfântul Isidor Pelusiotul, **icoană a toată filosofia**. Pentru că el înfrânează și partea exterioară prin post, și cea dinăuntru, sufletul, prin postul duhovnicesc și, unindu-se aceste două feluri de posturi, îl fac pe om icoană și filosofie a tuturor faptelor bune.

Dar să știți că nu toți pot posti la fel. Acum la începutul postului este rânduit de Biserică sobornicește, trei zile post negru; cine poate cinci zile, o săptămână și mai mult. Dar Marele Vasile – cântarul cel mai desăvârșit al cumpenei înfrânării, ochiul Bisericii, gura cea de foc a Duhului Sfânt, stâlpul și lumina Sinoadelor Ecumenice, căci canoanele lui au fost aprobate în unanimitate de toate sinoadele, pentru scumpătatea și austeritatea lor –, spune așa: „Iar măsura înfrânării să se ia după măsura puterii fiecăruia”. Este om bătrân, bolnav, este om slab, este om nedeprins la post. Acela chiar de postește mai puțin, să-i pară rău că nu se poate ține de ceilalți, și prin această smerenie el se ridică unde trebuia să se ridice prin fapta bună a postului.

Stai lângă unul tare cu trupul și el face 500 de metanii și tu de abia faci 100 sau 50 de metanii, fiind bolnav și slab, dar îți pare rău. Și acela nu se mândrește. Își face datoria lui, canonul lui de călugăr sau de schimnic. Acesta l-a ajuns din urmă cu smerenia inimii. Cine ne învață așa? Sfântul Părinte Isaac Sirul, că zice: „Ajunge întristarea minții și smerenia la monah mai mult decât toată osteneala duhului și a sufletului”. Ai auzit că smerenia îl înalță pe om spre Dumnezeu?

De aceea și la milostenie, când nu poți face milostenie multă – vorbim de credincioșii de la țară –, să-ți pară rău că n-ai făcut, și acea părere de rău te ridică exact la măsura celui ce a făcut mari milostenii. I-a toată fapta bună, dacă se smerește inima, se împlinește cuvântul: *inima înfrântă și smerită, Dumnezeu nu o va urgisi.*

Deci Dumnezeu nu se uită numai la postul nostru exterior. Se uită dacă avem dragoste, dacă avem smerenie, dacă avem părere de rău pentru păcatele noastre. Această jertfă este mare; este jertfa cea cu duh umilit și inimă înfrântă primită la Dumnezeu. Măcar că și rugăciunea este jertfă, că zice: *Jertfește lui Dumnezeu jertfă de laudă și dă celui Preaînalt rugăciunile tale. Și mă cheamă pe Mine în ziua necazului tău și te voi scoate, și Mă vei preaslăvi, și celelalte.* Dar smerenia este cea mai înaltă jertfă.

Iar dacă vom pune bază numai pe postul trupesc și nu vom avea dragoste, smerenie, umilință, ascultare, tăierea voii și dacă nu vom avea între noi înțelegeri și bucurie duhovnicească, postul nostru este sterp.

Ai văzut ce scrie la Levitic? *Și va fi ție postul al treilea și al patrulea și al cincilea și al șaselea și al zecelea, postire sfântă*, va fi ție de mare folos, *dar să dezlegați datoriile către alții, să iertați pe cei ce v-au greșit vouă, să faceți bine celor ce vă urăsc... și celelalte.*

Ai auzit cum este postul primit? Evanghelia de astăzi v-a arătat trei lucruri mari. De ce s-a pus? Alcătuitorul Sinaxarului a potrivit evangheliile după evenimentele anului tipiconal bisericesc. De ce s-a pus astăzi evanghelia care ne arată cum să ne rugăm lui Dumnezeu, cum să postim și cum să facem milostenie? Că Mântuitorul, neavând păcat, a postit 40 de zile și 40 de nopți pentru noi și pentru mântuirea noastră, ca să ne dea nouă pildă.

Domnul ne-a învățat și cum să postim. Ce zice? *Tu, când postești, spală fața ta, piaptână capul tău și nu te arăta oamenilor că postești.* Aceasta pentru că pe vremea Mântuitorului erau foarte mulți farisei și arhieriei, cărturari fățarnici care se smoleau, stăteau pe la colțul ulițelor, posteau și se rugau să-i vadă lumea că-s mari postitori.

Urâciune era postul lor înaintea lui Dumnezeu, că-și luau plata de la oameni. Nu așa! Să ne acoperim cât se poate în taină postul nostru cu bunătatea inimii și cu dragoste. Ați auzit pe Sfântul Teodor Studitul mai înainte? „Ascultarea și tăierea vocii este cea mai înaltă postire din lume”.

Ascultarea către proiestos, către econom, către cei mai mari și unul față de altul și fiecare la vremea sa este o mucenicie de bună voie și mare postire, pentru că nu face omul voia lui.

Cartea Sfântului Teodor Studitul atât s-a citit în mănăstirea aceasta, de când sunt și eu pe aici – și iată că cu mila Preasfintei Treimi sunt 55 de ani –, că eu o știu pe de rost, numai de câte ori am ascultat-o.

Ai auzit câtă bază pun Sfinții Părinți pe tăierea voii și pe spovedania sinceră? „Deci nimeni să nu umble în întunericul nespovedaniei!” Vai de acela care se duce la mărturisire și crede că nu-i Dumnezeu acolo și spune ce vrea el, nu ce-a făcut! Altul vine și citește pe-o carte, dar ce-a făcut el nu spune. Să nu crezi că-L poți înșela pe Dumnezeu! Că cei ce n-au spovedania sinceră, se vădesc singuri, că diavolul îi ia și-i duce după capul lor tocmai prin acea spărtură – că nu-s sinceri înaintea lui Dumnezeu – și-i prăpădește!

Am văzut foarte adesea că cei ce n-au spovedanie sinceră o iau într-o parte. Diavolul îl ia de acolo de unde a putut și-l prinde. Pentru că îl duce după mintea lui, îi zice: „Nu spune asta la duhovnic!”

Eu n-am nevoie să vă spovediți la mine! V-am spus de sute de ori că eu nu mai pot. Dar care vreți să veniți și cât mai pot eu, să fiți sinceri la spovedanie. Pentru că nu sunt eu acolo. Eu când mă duc la spovedanie, cât mi-ajută Dumnezeu, cât aş putea mai tare mă pârăsc. Pentru că știu că mă duc în fața lui Hristos. Și apoi pot să-L mint pe Dumnezeu, Care citește în inima mea pururea?

Ce zice Solomon? *Ochii lui Dumnezeu sunt de milioane de ori mai luminoși decât soarele.* Ce zice la Ieremia? *Iadul este gol înaintea Mea, cum nu și inimile oamenilor?* Ce zice Dumnezeu lui Iov? *Cine este care poate să ascundă de Mine sfatul inimii sale?*

Cred eu că Dumnezeu nu știe viclenia mea, răutatea mea? „Măi, dar să nu știe cutare! Să n-audă cutare!” Vai de noi, dacă am ajuns așa! Vai de nenorocirea noastră și de răutatea noastră! Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Vai de acela care se teme de urechile și de ochii oamenilor!” Dar de urechea lui Dumnezeu și de ochii Lui cine se poate păzi? Te temi că va auzi cutare? Că știe cutare? Dacă faci aceasta ca să nu smintești, ai un motiv; iar dacă te păzești de oameni, nu știe Dumnezeu? Asta-i mare viclenie, mare înșelăciune!

Ca mâine plecăm! Când mă uit la sfințiile voastre aici, îmi aduc aminte de acu 40-50 de ani în urmă, câți părinți buni au fost aici!... Unde sunt părinții noștri cei vechi? Nici unul nu mai este! Din cei mai vechi, iată mai este Părintele Antonie, Părintele Ioil, săracul, care-și duce crucea lui, până Dumnezeu va rândui, așa cum o duce. Dar din ceilalți, masa întreagă, nu-i mai văd pe nici unul!

Mâine plecăm și noi! Ei ne așteaptă la cimitir, trupurile, iar sufletele lor, unde Dumnezeu le-a rânduit. Să-i pomenim cu toată dragostea, cu toată smerenia. Să ne aducem aminte de ei, de dragostea lor, cu care am făcut ascultare, cu care ne sfătuiam, cu care am petrecut atâtea zile și ne mângâiam la praznicele mari. Uite așa la lăsatul secului ne sfătuiam. Și-mi aduc aminte de osteneala lor și de râvna lor de atunci, și uneori eu stau uimit așa, câte zile mai am, că și eu sunt bolnav și bătrân și putred de viu, și cu inima și cu dantura și cu altele.

Ca mâine trebuie să plec și n-am făcut nimic înaintea lui Dumnezeu, dar îmi aduc aminte de

dragostea lor și de credința lor și nădăjduiesc la rugăciunea părinților și a fraților, că va face Dumnezeu milă și cu mine, ca celui mai de pe urmă.

Ce vreau să vă spun, părinților? Intrăm în Postul Mare. Cât de frumos este în biserică când suntem cu toții! Ne simțim ca în rai, când vezi că toți sunt pe la străni, toți în biserică, alții la sfântul altar. Vă rog din toată inima, că întotdeauna v-am spus așa, să dăm mare întâietate și să avem mare grijă mai întâi de sfânta biserică.

Starețul nostru Ioanichie era bolnav, cu un ochi scos de hoții Baltă, și stătea cu epitrahilul la gât și cu un ochi citea la Psaltire zi și noapte. Și a mai trăit vreo patru ani și mai bine după asta.

Ne chema la capul lui, când pe mine, când pe Părintele Ioil, și ne zicea:

– Dragii mei, ia veniți încoace! Ce-ți mai face, ce nu veți mai face, dar biserica să nu o lăsați!

Cea mai sfântă grijă a avut de biserică. Douăzeci de ani a slujit singur Sfânta Liturghie. Douăzeci de ani! Și venea la noi aici în capul mesei și ne citea cartea Sfântului Teodor Studitul sau alt cuvânt și el trăia cu Sfânta Împărtășanie. Așa stareț, că-l știa toată lumea.

Când vedea un frate tulburat în mănăstire, îi zicea: „Dragul meu, n-am nevoie de ascultarea ta! Ia Psaltirea și du-te în chilie! Să postești trei zile și să citești trei Psaltiri. Să vezi ce are să-ți zică gândul! Să nu ieși de acolo până nu te-oi chema eu!”

Ce metodă dumnezeiască! Fratele, dacă citea la Psaltire și postea în chilie, se trezea, cunoștea ispita și venea și se mărturisea: „Părinte, nu mă mai duc din

mănăstire! Părinte, de acum înainte îmi îndrept viața!” „Ei, vezi că te-ai trezit? Vezi că era de la vrăjmașul?” Încerca să-l aducă înapoi la așezarea lui duhovnicească, să cunoască că este în ispită. Avea mare grijă de fiecare.

Frații mei, dacă n-ar fi oleacă de dragoste și milă unul față de altul, degeaba am sta aici! Suntem o familie. Mie așa îmi este de drag când vă văd pe toți și în biserică și la masă, că văd că Duhul lui Dumnezeu este cu voi, și Maica Domnului care ne-a adus aici. De aceea vă rog să fie dragoste, unitate, înțelegere și să vă fie dragă biserica.

Vor veni mulți oameni în post, dar vin oamenii cu greutățile lor. Eu știu, că-s pe front acolo. Vin săracii toți cu cereri, toți cu greutăți, toți cu necazuri și dau pomelnice. Omul vine și-ți aduce aici osteneala lui. Vin ca albinele; unul aduce alimente, altul aduce bani. Pomelnicele acestea sunt o greutate mare pe sufletele noastre!

În Pravila Mare spune așa: „Preoții care nu vor pomeni liturgiile sau pomelnicele date de credincioși, să fie anatema”; îi desparte de Hristos. Și de aceea îmi pare bine că veniți la pomenit. Uite, văd preoții la pomenit și călugării. Veniți cu toții la pomenit, ca să se ridice povara de pe sufletele noastre. Pentru că aici este o lucrare misionară.

Noi trăim cu venitul credincioșilor, iar ei se mântuiesc prin rugăciunile noastre, ale Bisericii. Este o colaborare dintotdeauna a mănăstirii noastre. Așa și la celelalte mănăstiri din țară. Toate sunt așa. Și cei din Sfântul Munte stau acolo și se roagă. Dar să știți că și aceia sunt ajutați tot de credincioși.

Deci poporul se mântuiește prin mănăstiri, prin rugăciuni și liturghii, iar noi suntem ajutați de ei cu cele materiale. Apostolul Pavel spune așa: *Dacă voi ați primit de la noi cele duhovnicești* – cuvântul lui Dumnezeu și învățătura și toate celelalte rugăciuni –, *ce mare lucru este de vom primi și noi de la voi cele trupești?* Hrana și îmbrăcămintea. Este clar!

Ai auzit că și pe vremea aceea se proceda așa? Apostolii predica, *că vrednic este lucrătorul de plata sa*, și poporul îi ajuta pe apostoli. Ce spune la Faptele Apostolilor? *Veneau cu toate averile și le aruncau la picioarele apostolilor*. Și apostolii au rânduit viața de obște: Toate erau ale Bisericii, iar ei zăboveau pururea în rugăciune și în frângerea pâinii, adică în împărtășire.

Acum aceste obști, care au rămas tocmai de la sfinții apostoli, se mai găsesc prin mănăstiri. De aceea zic așa: Noi să ne facem datoria. Să iubim Biserica și slujbele Bisericii. Care urăște Biserica, voi auziți cum cântă la antifoane: *Cei ce urăsc Sionul, rușina-se-vor de Domnul; că precum iarba de foc, așa se vor usca!*

Să vă fie dragă Biserica, să veniți la pomenit și să veniți la slujbele Bisericii. Că noi ne facem datoria și față de noi la biserică și față de atâtea mii și zeci de mii de credincioși care cercetează mănăstirea asta în timpul anului. Și aceasta am vrut să vă aduc aminte și la începutul Postului Mare, pentru că eu sunt și bătrân și bolnav. Dar am stat cum am putut cu fiecare, că au venit săracii pe jos, prin zăpezi.

Aceasta vă spun: Să iubiți biserica și să veniți cu toții la biserică, că de la biserică nu numai că avem

mântuirea sufletului, dar tot biserica aduce și venitul, și cu venitul bisericii putem purta toată gospodăria și toate câte trebuie să le îndeplinească administrația pentru nevoile celelalte ale mănăstirii.

Aceasta v-am spus acum. Iar dacă intrăm în post, de obicei, după cum spune tipicul, se pune un deșteptător, un părinte, care să-i scoale pe frați la biserică. Când eram eu clopotar, așa era: făceam și deșteptarea, băteam și toaca, trăgeam și clopotul, iar paraclisierul se ocupa numai de altar.

Îmi spunea starețul Ioanichie: „Du-te și-i trezește o dată, mai treci o dată și apoi, după ce-ai tocat și ai sculat soborul, du-te și te culcă și te odihnește! Ți-ai făcut datoria!”

Atât de mult ținea ca acela să nu fie prea obosit, că dacă era obosit, săracul, adormea și el. Trebuie să împărțim ascultările cu dreaptă socoteală. Mă duceam și luam blagoslovenie, tocam în tochița de fier, tocam împrejur, tocam sus și trăgeam clopotele și mă duceam și-i sculam la biserică. Și mă mai uitam în biserică o dată. Și-mi spunea: „Ia să-mi dai o listă cu cei care n-au fost la biserică!”

Și dacă pe listă era unul care a fost bolnav sau a fost dus în vreo ascultare departe, nu-i zicea nimic. Iar dacă vedea că-l chemi o dată sau de două ori și nu vrea să vină, apoi nu-i dădea mâncare. A doua zi stătea în genunchi la masă și nu mânca în ziua aceea până seara, ca să știe.

Și de aceea clopotarul sau deșteptătorul, care va fi el săracul, dacă scoală și se duce, are grija asta. Este o ascultare sfântă, că-i deșteaptă pe toți la rugăciune. Eu umblam cu un ciocănaș în mână, mi-aduc aminte,

și cu un clopoțel. Și loveam de trei ori cu ciocănelul în ușă și sunam clopoțelul: „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!” și el din chilie zicea: „Amin”. „Părinte cutare, vremea cântării, ceasul rugăciunii” și mă duceam de la dânsul.

Ia citiți la Sfântul Pahomie în secolul IV, cu toaca în ușă și cu clopoțelul. Ia citiți la Sfântul Ioan Scărarul! Acum, dacă vine cineva din partea noastră, să nu se supere careva dacă va bate în ușă. El vine și își face datoria. Trece de la unul la altul. Și sfințiile voastre, care sunteți mai aproape unul de altul, dacă v-ați sculat: „Părinte, hai la biserică, că a sunat clopotul, a tocat! Hai să mergem!”

Să ne adunăm la biserică, că acolo este masa duhovnicească a sufletelor noastre, mai mult decât la masa aceasta. V-am adus aminte și de biserică, pentru că, cu nevrednicie, câte zile mai am o scânteie de viață, sunt și duhovnic la mulți și am mare datorie să vă spun. Să iubiți biserica și pravila la chilie și să aveți mare grijă de rugăciunea minții.

Cea mai puternică rugăciune care te păzește de gânduri rele și de războaie este aceasta: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Ai văzut când ne-am călugărit? Ne-a dat metania. Ce-a zis? „Iată, fiule, sabia Duhului, că ești dator în toată vremea și în tot locul să zici: «Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!»”

În zadar vei face mii de metanii și nu știi câte zile de post și alte nevoințe mari, dacă nu-ți păzești mintea! Paza minții și rugăciunea minții sunt legate

una de alta ca trupul de suflet. Și vei vedea că nu pătrund în mintea ta gânduri rele și nici n-ai ispite, pentru că unde se aude numele lui Hristos nu poate intra satana. Ce spune la Filipeni? *Întru numele lui Iisus Hristos tot genunchiul să se plece, al celor cerești, al celor pământești și al celor de dedesubt.*

Deci dacă ar vibra în mintea noastră rugăciunea aceasta, fie călugăr sau mirean închinător, de unde cști, diavolul nu are putere să intre în sufletul acesta, pentru că aude numele Dumnezeuului celui viu. Și Dumnezeuul nostru este *foc mistuitor*, îi arde pe diavoli.

Dar pentru că se lenevește mintea noastră și trândăvește, de aceea suferim atâtea înfruntări și atâtea ispite. Ne răspândim la altele și uităm rugăciunea. Vai de noi! Dacă nu vorbim în mintea noastră cu Iisus Hristos, ajungem un măturoi al vrăjmașului, batjocură, și ne duce unde vrea.

V-am făcut atenți, că sunteți mulți care vă mărturisiți și la mine. Și măcar că eu nu am cu ce mă lăuda, că nu fac această rugăciune, dar măcar să vă trezesc pe voi, ca prin rugăciunea voastră să mă mântuiesc și eu.

Și la începutul postului ați văzut că s-a făcut iertarea. Fiți atenți, fiecare cu chiliuța lui. Aceste trei zile și toată săptămâna aceasta mai cu seamă, este vreme de liniște. Să nu se vorbească. În tipic spune așa: „Cine va vorbi după Pavecerniță un cuvânt, să facă 50 de metanii”. Ați ieșit de la biserică, mergeți la chiliuță. Stai fiecare liniștit în chilia ta; odihnește-te, roagă-te, citește.

Așa și credincioșii care ați avut dragoste să ne însoțiți la aceste mari rânduieli și rugăciuni din săptămâna aceasta. Ați ieșit din biserică, plecați la odăile voastre. Odihniți-vă, citiți prin cărți, rugați-vă și nimic mai mult.

Mărti după slujbă se va pune molitfa de spovedanie pentru sobor și atunci vom spovedi soborul mănăstirii. Numai pe părintele Ambrozie îl mai avem liber din cei care pot mărturisi, că Varsanufie a intrat săracul de săptămână. N-avem duhovnici să se ocupe. Sunt bătrâni prea tare și nu primesc la mărturisire, că nu pot. Singur părintele Ambrozie îl mai avem duhovnic pentru popor. Cu toate că este atâta popor credincios care vine, trebuie dinainte să spunem sărăcia noastră.

Eu cât pot mă ocup și cu soborul și cu voi, dar numai cât voi putea, că eu am ascultare și de la Sfântul Sinod să lucrez, să scriu și altele cum v-am spus.

Eu zic așa, ca și la începutul acestei predici, să mulțumim Preasfântului Dumnezeu și Preacuratei Lui Maici că am ajuns până aici. Să ne ajute Preabunul și Preaînduratul nostru Dumnezeu și Maica Domnului și toți sfinții care se roagă din Biserica biruitoare pentru noi, să ajungem și noi păcătoșii și la Sfânta Înviere. Iar dacă vreunul pe drumul acesta până atunci se va duce la Domnul, să-i dea Dumnezeu sfârșit bun și mergere ușoară înaintea Preasfintei Treimi. Amin.

**PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA
PĂRINȚILOR DAMASCHIN ȘI VITALIE
(22 martie 1987)**

Preacuvioase părinte stareț, preacuvioși părinți
și frați, iubiți credincioși,

Iată că, prin rânduiala Preaveșnicului și Preasfântului Dumnezeu, Celui în Treime închinat, și cu mijlocirea rugăciunilor Preasfintei Maicii Sale, la acest prealuminat praznic al Bunei Vestiri, pe lângă podoaba duhovnicească a slujbelor bisericești care sunt puse de Sfinții Părinți, ați avut ocazie cu toții să luați parte la o ceremonie duhovnicească, să-i zicem așa, la o nuntă călugărească și la un botez călugăresc.

Acum au depus jurământul și au primit al doilea botez doi părinți din această mănăstire, care până acum se chemau unul fratele Dumitru și unul fratele Victorin, iar acum unul se cheamă monahul Damaschin și unul, monahul Vitalie. Ați auzit cum a decurs ceremonia, cum li s-a schimbat numele, cum li s-a tuns părul capului, cum Biserica a cântat exact ca la Botez: „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat. Aliluia!”

Mare este taina! Mare este făgăduința! Înfricoșată este făgăduința! Dar oare numai noi, călugării, o avem? Nu, ci și voi. Toți o avem de la dumnezeiescul

Botez. Ai văzut rugăciunea întâi de la Botez, pentru lepădare de satana? Auzi ce spune preotul? „Doamne, fă pe acesta care s-a botezat ostaș ales al Tău, ca să biruiască toate puterile întunericului, cu darul și cu puterea Ta”.

Da. Toți suntem ostași ai lui Iisus Hristos, și bărbați și femei; toți care am luat dumnezeiescul Botez, că de atunci ne-am lepădat de satana și de toate lucrurile lui, cum spune, și am făgăduit să urmăm lui Iisus Hristos, și nu numai să urmăm Lui, ci și să ne îmbrăcăm cu Hristos. Auzi ce spune: *Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat. Aliluia!*

Vezi? Vine deunăzi o biată creștină din Bucovina. „Domnu’ părinte – așa vorbesc ei –, vai de mine, ne-o intrat în casă o broască cu gura cusută. Și am găsit la țâțâna porții o coadă de cocoș legată cu trei verigi”. „Și ce-i?” „Tare mă tem!”

Vai de capul nostru! Ne-am îmbrăcat cu Hristos, de Care se cutremură cerul și pământul și toți dracii din iad, și ne temem de o broască cu gura cusută. Ce creștini suntem noi? O nebună de femeie a prins o biată broască și, în loc s-o lase să mănânce un fir de iarbă, i-a cusut gura. Altă nebună se teme de broască, că-i cu gura cusută. Unde-i credința noastră? Și se teme că i-a legat o coadă de cocoș. Dar ce poate să-ți facă ție coada de cocoș și broasca? Tu, care ai pe Hristos în tine și nu numai pe Hristos, toată Sfânta Treime! N-auzi ce spune Hristos? *Eu și Tatăl vom veni la el și lăcaș la el vom face*. Deci în inima noastră este Sfânta Treime de la Botez.

Mare putere am primit și mari daruri la Botez. Dacă am fi ținut legătura cu Mântuitorul Hristos și dacă ne-am fi lepădat într-adevăr de satana și de toate lucrurile lui, cum am spus la Botez, nu ne-am fi temut de nimic. Că auzi ce zice psalmul: *Nu mă voi teme de frica de noapte, de săgeata ce zboară ziua, de lucrul ce umblă întru întuneric, de întâmplare și de dracul cel de amiază-zi. Și iarăși zice Duhul Sfânt: Nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine ești.*

Deci să nu ne temem de altcineva, decât de Dumnezeu. Dacă ne vom teme de El și-L vom avea în inima noastră și în mintea noastră și în gura noastră totdeauna, tot iadul n-are ce ne face. Nu cu puterea noastră. Noi suntem praf și cenușă. Cel ce ne întărește pe noi și ne păzește și care lucrează prin noi este Hristos.

Aceasta v-o spun, că toți avem făgăduința de la Botez, iar ceea ce-ați văzut în seara aceasta, este al doilea botez, pe care-l primesc numai monahii. La această făgăduință, ați văzut, ei au făgăduit trei sfaturi evanghelice. Care? Ascultarea necondiționată până la moarte, sărăcia de bună voie și fecioria, să ducă viață în feciorie până la ultima suflare, până îl va pune în groapă.

Ai văzut că în toate acestea au declarat că ei au venit de bună voie. I-a întrebat părintele stareț: „De bună voie ați venit?” „De bună voie”. „Nu de vreo nevoie ori silă?” „Nu”. „Veți răbda în mănăstire foame și sete și ocară și durere și boală și toate?” „Așa, Dumnezeu să-mi ajute, cinstite părinte!” Vom răbda!

Iar când au spus aceasta, în fața lor era Evanghelia lui Hristos și era aici Sfânta Treime și Maica Domnului și îngerii păzitori care au auzit.

Deci nici noi să nu uităm făgăduințele noastre, nici voi să nu uitați ce ați făgăduit la Botez când ați zis: „Mă lepăd de satana și de toate lucrurile lui”, când a zis nașul pentru voi Crezul. V-am spus de atâtea ori când veniți acolo, când faceți pomelnic, cel mai mare neam pe care îl aveți pe lume nu-i tata și mama sau sora sau fratele sau bărbatul sau soția sau nora sau ginerele sau copiii. Nu! Cel mai mare neam pe care îl aveți este preotul care v-a botezat și al doilea nașul de botez.

Prin aceste două persoane noi ne-am făcut la Botez fiii lui Dumnezeu după dar, că după ființă este numai Hristos. N-ați văzut voi? Preotul administrează taina dumnezeiescului Botez cu atâta grijă, sfințește apa, face lepădările de satana, afundarea și pe urmă scoaterea și ungerea cu Sfântul și Marele Mir. El toată răspunderea Sfântului și dumnezeiescului Botez o ia asupra lui. Iar al doilea martor după el este nașul de botez, care-i garant că acel copil s-a botezat.

Oare copilul știe că-l botezi atunci? Sau are el credință? Nu. Dar Biserica, când a pus botezul pruncilor, nu l-a pus fără de temeii. Că Scriptura spune: *În baza a doi sau a trei martori se reazemă tot adevărul* (Matei 18, 16). Care sunt martorii noștri la Botez? Întâi este preotul care ne-a botezat, al doilea este nașul de botez și al treilea sunt părinții copilului.

Deci totdeauna v-am spus, când faceți pomelnic, dacă-l faci acasă, te gândești: „Măi, ce preot m-a

botezat pe mine?” Dacă-i mort și faci la morți, pe el îl pui. Dacă-i viu și faci la vii, pe el îl pui întâi. Ce este nașul? Păi nașul și preotul sunt cele mai mari neamuri din lume, rudenii spirituale. Copilul când se naște, se naște cu satana în inimă, cum arată Sfântul Marcu Ascetul în legea-duhovnicească și atâția sfinți, pentru două păcate mari. Care? Întâi este păcatul protopărinților, al lui Adam și al Evei, căderea din ascultarea lui Dumnezeu. Și al doilea este păcatul zămislirii părinților. N-auziți voi de mii de ori în biserică, *că intru fărădelegi m-am zămislit și în păcate m-a născut maica mea?*

Vezi? Pentru aceste două păcate mari copilul este lipsit cu totul de Împărăția Cerurilor până la Botez. Este carne și sânge. Ce zice dumnezeiescul Evanghelist Ioan? Zice așa: *Ce se naște din trup, trup este. Ce se naște din Duh, duh este.* Biserica este mama noastră spirituală, care ne-a născut pe noi la Botez din apă și din duh, și acest Botez a cerut Mântuitorul de la toată lumea.

Când a venit Nicodim la El noaptea, unul din învățații iudeilor, și Îl întreba: „Ce să fac ca să mă mântuiesc?”, Mântuitorul i-a spus: *De nu se va naște cineva din nou, nu poate să se mântuiască.* Și atunci, acela fiind destul de mare bărbat și învățat în legea iudaică, L-a întrebat: *Cum poate omul să se nască din nou? Să intre în pântecele maicii lui, din nou, bătrân?* Și-i zice Mântuitorul: *Tu ești învățătorul lui Israel, și aceasta nu știi? De nu se va naște cineva din apă și din duh, nu poate să intre în Împărăția Cerurilor! De aceea s-a pus Botezul și al pruncilor și al bătrânilor,*

să se nască din apă și din duh. Altfel nu pot intra în Împărăția Cerurilor.

Aceasta am spus-o pentru voi, credincioșii, care sunteți veniți la praznicul Bunei Vestiri, fiindcă și voi cu toții aveți fângăduință înfricoșată de la Sfântul Botez; iar ce ați văzut în seara aceasta este al doilea botez, care îl iau călugării, după ce fac atâta ascultare în mănăstire și tăierea vocii. Ei depun din nou jurământul și se nasc din nou, se îmbracă cu Hristos din nou și până la moarte vor duce crucea spirituală a lui Hristos, adică toate necazurile, toate supărările, toate durerile pentru dragostea lui Iisus Hristos.

Ați auzit ce spunea Apostolul când s-a citit: *Luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva în ziua cea rea. Și toate isprăvindule, să stați. Și apoi arată care sunt armele duhovnicești pe care le luăm la Botez și care le iau călugării a doua oară la botez. Ai văzut? Mijlocul încins, îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății. Încălțăminte în picioare. Pavăza credinței, cu care veți putea stinge toate săgețile vicleanului cele aprinse. Pe urmă dragostea, care se ia prin rugăciune. Ai auzit ce spune proorocul David? Doamne, pus-ai arc de aramă în brațele mele. Când? Când ridicăm noi mâinile la cer sau la rugăciune în casa noastră. Să nu ridicăm numai mâinile, că nu sunt brațele noastre arc de aramă, dacă mâinile-s la cer și mintea la diavoli, pe pământ. Când ridicăm mâinile la rugăciune, să fie ridicată și mintea noastră la Dumnezeu. Că aceasta este rugăciunea: suirea minții către Dumnezeu sau vorbirea minții noastre cu Dumnezeu. Când noi ne rugăm cu toată*

mintea și cu toată inima, atunci brațele noastre sunt arc de aramă împotriva satanei, deoarece căpătăm ajutor de sus și nimeni nu poate să ne biruiască.

Și a zis după aceasta: *Luați coiful mântuirii și sabia duhului*, sau trâmbița, care trebuie să o aibă un ostaș duhovnicesc. Iar Sfântul Efrem zice: „Ia citirea Sfintelor Scripturi, că precum trâmbița în vreme de război trezește inima ostașului să înainteze, așa este Sfânta Scriptură, care trezește mintea creștinului când o citim”.

Dar când începeți a citi dumnezeiasca Scriptură, n-o citiți așa, ca pe oricare altă carte. Nu! Așa ne învață Sfinții Părinți: „Iei Biblia, zici *Tatăl nostru*, faci trei metanii, faci Sfânta Cruce de trei ori asupra Bibliei și pe fața ta. Săruți Biblia și zici așa: *Doamne, descoperă ochii mei, și voi cunoaște minunile din Legea Ta!* Și iarăși: *Doamne, arată-mi mie cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii Tale*, pentru că Biblia este plină de Duhul lui Dumnezeu și noi ne rugăm să ne deschidă Dumnezeu ochii minții, să înțelegem ceea ce citim și să mulțumim lui Dumnezeu”.

N-a numit Sfântul Efrem citirea Scripturilor trâmbiță, ci trâmbițe ale Duhului Sfânt. Cum? Că în Sfânta Scriptură nu-i numai o trâmbiță. Nenumăratele învățături ale Duhului Sfânt, toate sunt trâmbițe, să ne trezească pe noi, creștinii. Și când citim în Sfânta Scriptură, să nu citim ca să treacă timpul, ci să luăm aminte, căci cuvântul lui Dumnezeu nu are margini în înțelegerea lui duhovnicească.

Și dacă citești ceva în Scriptură cu luare aminte, și dacă diavolul te duce la îndoială și ți s-ar părea că ar fi ceva nedrept, nu căuta să iscodești mai departe, că așa s-au rătăcit sectarii. S-a umplut lumea de secte. Numai în Europa sunt câteva sute de secte. De aceea, că au luat Biblia după capul lor. Nebuni! Dacă eu nu știu să înot, de ce să mă bag într-o apă adâncă, într-o mare? Este de vină marea sau apa adâncă? Un râu care curge repede este de vină, dacă eu, ca un nebun, m-am aruncat într-însul fără să știu a înota? Așa pățesc toți sectarii și toți creștinii cei neiscușiți care se bagă în Sfânta Scriptură cu înțelegerea lor.

Nu-i de vină Scriptura că s-au înecat atâția nebuni și atâtea secte s-au făcut! Nebuni sunt cei care iscodesc Scriptura mai presus de puterea lor. Auzi ce spune Sfântul Grigorie de Nyssa: „Nu spargeți oasele Scripturii, având dinții înțelegerii de lapte”. Ca și cum i-ai da unui copil de clasa I lecții de universitate. Așa-i și cu Sfânta Scriptură. Nu te băga! Sunt locuri foarte adânci. Și cei mai mari din sfinți au ocolit locurile cele grele, pentru că este înțelepciunea lui Dumnezeu.

Sfânta Scriptură este o fântână fără fund. Dar eu, dacă mi-e sete, și mă duc tare însetat la o fântână, beau toată fântâna? Ori mă dau cu capul jos în fântână ca să beau apă? Nu! Scot întâi cu ciutura și din ciutura iau cu cana și din cană iau cu paharul și beau și mă răcoresc. Și fântâna rămâne curată și eu m-am răcorit. Așa-i Sfânta Scriptură. Unde nu înțelegi, du-te și întreabă preotul: „Uite, părinte, am găsit în Scriptură așa, și parcă ceva-i rătăcit, ceva nedrept”, că preotul a învățat teologie, și îndată te îndreaptă. Că zic Sfinții Părinți: „Cine vrea să se mântuiască, cu întrebarea să

călătorească”. *Sfatul bun te va păzi și cugetul drept te va apăra. Și frate pe frate ajutorându-se și sfătuindu-se, sunt ca o cetate bine întemeiată și ca o împărăție nebiruită.*

Nu te băga în Scriptură dacă nu cunoști adâncimea ei. Și dacă vrăjmașul te duce la îndoială: „Măi, parcă ar fi aici ceva nedrept!”, tu zi așa: „Eu sunt prost și nu înțeleg! Soarele luminează, dar nu luminează pentru cei orbi care nu văd. Eu sunt orb cu mintea!” Că așa fiecare se luminează din Scriptură, pe măsura curăției minții și a inimii lui.

Iată, dacă am sta mâine cu toții în fața soarelui, și ar fi soarele la amiază, și unu-i cu un ochi, altu-i cu amândoi, altul este miop, altul zărește numai oleacă cu amândoi ochii, fiecare se împărtășește din lumina soarelui după măsura puterii lui cea văzătoare. La fel și cu mintea. După măsura în care ne-am curățit mintea și inima, putem înțelege Scriptura. Că de aici s-au făcut atâtea nenumărate secte și neghine ale satanei și strică toată înțelegerea Scripturii cu mințile lor stricate și nebune. S-au băgat în Scriptură și n-au avut povățuitor ca să le-o tâlcuiască și să o înțeleagă.

Apoi, dacă diavolul îți zice ție: „Este ceva nedrept în Scriptură”, spune-i și tu cuvintele Scripturii. Ce zice Duhul Sfânt? *Credincios este Domnul întru toate cuvintele Sale și cuvios întru toate lucrurile Sale.* Și iar zice: *Cuvintele Domnului, cuvinte curate, argint cu foc lămurit, ispitit și curățit de șapte ori.*

Unde să-mi mai rămână mie îndoială, când *cuvintele Domnului sunt cuvinte curate, argint cu foc lămurit și ispitit și curățit de șapte ori.*

Dar să revenim la cuvântul nostru. Odată ce te-ai călugărit nu mai ai mamă, nu mai ai tată, nu mai ai soră, nu mai ai frate, nu mai ai prieteni, nu mai ai nimic. Ai pe Hristos și ascultarea de El. Dar ce datorie mai au călugării față de tata, de mama și de rudenii? Au două datorii. Care? Să se roage lui Dumnezeu pentru ei și, dacă le cer ajutorul, să-i povățuiască. Dar ca să mai asculte de tată sau să mai aibă grijă de ce face mama acasă sau sora sau copilul, aceea este drept lucrare diavolească!

Tu, care te-ai răstignit cu Hristos, cum te mai tragi înapoi să ai grijă ce face mama, tata sau soția sau copilul sau fratele. Cea mai mare înșelăciune și cea mai mare nebunie. N-ai văzut că a venit la Hristos unul și-L ruga: *Doamne, dă-mi voie să mă duc să îngrop pe tatăl meu*. Ce i-a spus Hristos? *Lasă morții să-și îngroape morții lor și tu urmează-Mi Mie*.

Ce-a zis lui Lot îngerul, când ieșea din Sodoma: *Mântuind, mântuiește-te în Toar, și nu te uita înapoi*. Ce-a pățit soția lui Lot că s-a uitat înapoi? Deci, odată ce te-ai făcut călugăr, nimic nu mai ai, decât pe Hristos și crucea Lui până la moarte. Să-L iubești pe El și pentru dragostea Lui să rabzi toate necazurile și pururea să fii cu ochii minții la patimile, la scuipările, la bătăile, la ocările și la răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos, ca să zici cu Pavel: *Că pentru Iisus Hristos, eu m-am răstignit lumii și lumea s-a răstignit mie*. N-ai de ce te mai uita înapoi.

Iar voi, părinți, care aveți copii, și dacă cumva unul se trage la mănăstire, să nu-l opriți, că-i o crimă mare. Chemarea la mănăstire este o vocație în inima copilului, de mic sau mai mare. Este o chemare de

sus, și tu, dacă îl oprești, stai împotriva lui Dumnezeu. Auzi ce spune Sfântul Ioan Postnicul: „Părinții care vor opri copiii să se ducă la mănăstire, nici la moarte să nu li se dea Împărtășanie”. Așa-i de mare păcat, dacă Dumnezeu vrea să cheme din familia ta un copil la mănăstire, și tu zici: „Dragul mamei, însoară-te, mărită-te, că am avere, că cutare, că aceea-i frumoasă, că acela-i bogat”. Te face diavolul avocat cât poate mai tare, ca să întorci sufletul acela de pe calea lui Hristos. Să nu faceți asta, că-i crimă și ucidere.

Dacă Dumnezeu trezește unul din familia voastră, să aveți mare bucurie. Un călugăr, dacă slujește lui Dumnezeu așa cum a făgăduit, prin el se mântuiesc până la al șaptelea neam din neamul lui. Și este o mare fericire să aveți unul în slujba lui Dumnezeu în mănăstire.

V-am vorbit aceasta, că și voi aveți făgăduință de la Botez și noi avem de două ori făgăduință, cei care ne-am făcut călugări. Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu și Preacurata Lui Maică, să nu uităm ce-am făgăduit la Botez, ce-am făgăduit la călugărie, și după puterea noastră să împlinim, ca să ne putem mântui. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINȚILOR MACARIE, IOANICHIE ȘI IACOV

(1988)

Iată că, cu mila și cu îndurarea și cu pronia Preamilostivului și Preaveșnicului Dumnezeu și prin mijlocirile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioarei Maria, în seara aceasta am avut ocazie cu toții să luăm parte la o mare ceremonie duhovnicească, în care trei frați de-ai noștri s-au făcut ostași ai marelui Împărat Hristos. Toată viața lor nu le trebuie o altă învățătură, decât să nu uite ce au auzit în seara aceasta din gura părintelui stareț: „Lepădarea de lume, lepădarea de tată, de mamă, de soră, de frate, de prieteni, de moșii, de casă, de averi și de toate grijile lumii”.

Ați auzit dumnezeiasca Evanghelie ce zice: *Cel ce iubește pe tatăl său, sau pe mama sa, sau pe fratele său, sau pe sora sa, sau moșie, sau casă, sau holde, sau vii, sau prieteni, nu este Mie vrednic!* Dumnezeu, Care ne-a făcut și ne-a dat viață și suflare și minte și toate însușirile, Acela trebuie iubit mai presus de toate. Acela ține în mână toate împărățiile lumii și toate victățiile din cer și de pe pământ. De aceea în Decalog, în porunca întâi, cu mare dreptate zice: *Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot*

cugetul tău și din toată puterea ta. Iar când zice de aproapele, pune măsură dragostei tale, ca pe tine însuși. Deci suntem datori să iubim pe Dumnezeu fără margine, fără graniță, iar pe aproapele numai ca pe mine.

Dacă vreau eu să mă mântuiesc, și ție îți doresc mântuirea; iar dacă tu nu voiești, n-am voie să te iubesc pe tine mai mult decât pe Dumnezeu. Ați auzit cum s-a cântat la Apostol? Exact ca la Botez: *Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat. Aliluia!* Ați auzit nu numai când s-a citit Apostolul și Evanghelia de la Botez, ci și tunderea și schimbarea numelui după rânduiala tuturor dumnezeieștilor părinți: Sfântul Efreem Sirul, Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Simeon Tesalonicianul, Sfântul Teodor Studitul și atâția alții.

Călugăria este al doilea botez. Dar acum când s-au făgăduit acești trei frați ai noștri cărora li s-au schimbat numele, nu s-au făgăduit numai în fața voastră. În chip nevăzut a fost Preasfânta Treime și este aici de față în veci, și Maica Domnului și toți îngerii și toți sfinții. În ziua cea mare a Judecății nu putem zice: „Doamne, am uitat ce am făgăduit, sau n-am făgăduit”. Nu trebuie să uităm că n-am făgăduit oamenilor, ci lui Dumnezeu.

De aceea călugăria, după rânduiala ei, este mai mare ca împărăția lumească. Auziți ce zic dumnezeieștii părinți: „Mai mare rușine de o mie de ori este ca un călugăr să lase călugăria și să se facă împărat, decât împăratul să lase împărăția și să se facă călugăr”. Este mult mai mare înaintea lui Dumnezeu călugărul care

își face datoria, decât toți împărații lumii, că nu poartă chip omenesc, ci chip îngeresc.

Când eram în Sfântul Munte al Athosului, acum vreo zece ani și mai bine, când am ajuns la mănăstirea Hilandaru a sârbilor, am văzut acolo trei morminte de împărați care au dat cu piciorul la împărăție, au socotit-o gunoaie și s-au făcut călugări: Sfântul Simeon împăratul, Sfântul Ștefan și Lazăr. Aceștia au luat aminte ce spune marele Apostol Pavel: *Pentru Hristos Iisus, toate le socotesc gunoaie*. Nici viața, nici moartea, nici averea, nici rudeniile, nimic să nu mă despartă de dragostea lui Iisus Hristos.

De bunăvoie au venit frații, ați văzut că i-a întrebat, de bunăvoie s-au făgăduit să ducă crucea lui Hristos, să rabde toate scârbele și toate durerile și toate necazurile pentru dragostea lui Iisus Hristos și mântuirea sufletelor lor. Ați văzut în Evanghelie, că a venit un om, când era Mântuitorul în Galileea: *Doamne, dă-mi voie să mă duc să îngrop pe tatăl meu*. Ați auzit ce-a spus Hristos: *Lasă morții să-și îngroape morții lor! Tu urmează Mie*. Dacă vrei să fii al Meu, nu mai ai tată, nu mai ai mamă, nimic! Nici trupul tău nu-i al tău, că l-ai dat lui Hristos, să se răstignească împreună cu El toată viața.

La călugăr, nici trupul nu-i al său, nici sufletul, toate-s ale lui Hristos. Nu are voie să facă voia lui, sau să aibă averea lui, sau să aibă altceva. Pentru ce? Pentru Împărăția cerurilor. Vai și amar când greșim, după ce am făgăduit lui Dumnezeu să ne predăm de bunăvoie, nesiliți de nimeni!

Dar oare numai călugării au făgăduință? Voi mirenii nu aveți? Ba da! Voi aveți făgăduință mai înfricoșată. Acea de la dumnezeiescul Botez. Dar voi crați copii mici și nu știați că vă botezați atunci, nici ați cerut voi Botezul. Martori oculari au fost preotul, nașul de botez și părinții voștri. Ați văzut cum îl întreabă preotul pe naș? „Te lepezi de satana?” „Mă lepăd”. „Te-ai lepădat?” „M-am lepădat”. „Crezi în Dumnezeu?” „Cred”. Nu zice nașul Crezul? Și ai auzit ce spune: „Mă lepăd de satana și de toate lucrurile lui”. Nu de unul sau două, ci de toate câte sunt ale lui.

Trupul, lumea și diavolul sunt cei trei mari vrăjmași ai mântuirii. Și noi prin aceste făgăduințe călugărești și de la Botez ne-am lepădat de ele și ne-am împreunat cu Hristos. Să nu fiți fără grijă nici voi mirenii, că la Botezul dintâi ați făgăduit lui Dumnezeu că vă lepădați de satana și de toate lucrurile lui. Iar călugării au făcut reînnoirea Botezului. Al doilea botez, a doua făgăduință. Pentru ce? Și-au luat o sarcină mai grea decât voi. Crucea călugărului este mai grea decât a voastră, dar are plată mai mare. Cine ne-a arătat nouă asta? Ia citiți în viața Cuviosului Paisie cel Mare de la 19 iunie. Ce zice acest mare sfânt al lui Dumnezeu, care patruzeci de ani a trăit numai cu Sfânta Împărtășanie? Se împărtășea o dată la 40 de zile și apoi trăia numai cu Duhul Sfânt. De multe ori a vorbit cu Mântuitorul, cu Maica Domnului și cu îngerii, că era un om sfânt. Era o ființă cu totul desăvârșită pe fața pământului!

Dar odată, stând el noaptea la rugăciune în chilie, a apărut într-o lumină negrăită un împărat

foarte frumos la chip, care strălucea ca soarele. El, când l-a văzut, a crezut că este Hristos, cu toate că văzuse pe Mântuitorul, căci Mântuitorul putea să Se facă și împărat și înger, oricum. Și l-a întrebat:

– Doamne, tu ești Hristos?

– Nu! Eu sunt împăratul Constantin cel Mare, primul împărat al creștinilor.

– Și de ce-ai venit, Sfinte Constantin?

– O, Paisie! Fericiți și de trei ori fericiți sunteți voi, călugării, că mare și negrăită slavă vă așteaptă în ceruri!

Și l-a întrebat Sfântul Paisie:

– Dar te văd strălucind ca soarele, ce slavă poate fi mai mare?

– O, Paisie, dacă ai veni în ceruri să vezi! Unde stau adevărații călugări, noi nici nu putem să privim! Nici nu putem să-i vedem! În atâta slavă sunt călugării! Cei care au fost adevărați călugări, care au răstignit pe omul cel dinlăuntru împreună cu toate poftetele lui, cum a făcut marele Apostol Pavel, și au fost adevărați următori ai Crucii lui Hristos, au câte șase aripi ca serafimii.

Și a zis Sfântul Paisie:

– Dar și pe sfinția ta te văd strălucind.

– Da! Și eu am palate în ceruri și împărăteasa Elena și atâția din neamul nostru, și avem strălucire, dar unde sunt călugării nu ne putem uita, că ne orbește strălucirea lor.

– Pentru ce?

– Dacă știam eu – a zis Sfântul Constantin –, câtă slavă are un adevărat călugăr, aș fi zvârlit

coroana împărătească în glod și hlamida și porfira și toți banii și toată cinstea, și toți generalii și toți miniștrii i-aș fi lepădat, și toate împărățiile le-aș fi dat cu piciorul, numai să fiu unde sunt călugării.

Și a întrebat:

– De ce? Dumneata, dacă ai fost împărat, ai dat libertate creștinilor cu edictul de la Milan, ai slobozit întreaga creștinătate de marea prigoană care era și ai făcut atâtea mănăstiri și biserici. Ai scos de la închisori atâtea mii de sfinți, care sufereau pentru dreapta credință pe vremea lui Dioclețian, până la împărăția ta. Pentru ce să ai dumneata mai puțină slavă ca un călugăr?

– O, Paisie, pentru că, împărat fiind, mi-am permis multe. Oamenii mă lăudau că eu sunt cineva, muzicile îmi cântau, miniștrii mă salutau, generalii mă slăveau, armata mă lăuda, bogăție aveam, bani aveam, tot, băuturi scumpe, palate, haine scumpe, porfiră împărătească și multă libertate ca un împărat. Și toate acestea mi-au luat slava călugărilor.

Bietul călugăr, săracul, cum a făgăduit ca să fie sărac pentru Hristos! El își aduce aminte de cuvântul Mântuitorului care zice: *Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi, iar Fiul Omului nu are unde să-și plece capul*. El își aduce aminte toată viața că Mântuitorul a venit din cer, nu ca să facă voia Lui, ci voia Tatălui Său Celui din ceruri, cum zice la filipeni: *Hristos S-a făcut ascultător până la moarte și moarte de cruce*.

El își aduce aminte că Mântuitorul a fost rănit pe cruce și adăpat cu oțet și fiere, batjocorit, pâlmuț, biciuit, ocărât, încununat cu spini, răstignit și omorât.

Și când își aduce aminte că a luat crucea lui Hristos de bunăvoie, să se lege cu toată puterea să rabde: necazuri, ocări, foame, sete, boală, neputință, durere, usturime, părăsire, vinovăție, năpaste și toate câte se ivesc în viață, care aduc scârbă, durere și necazuri.

Deci călugărul, acum fiind stăpân pe voia sa, că nu-i copil, el singur cu mintea sa, cu inima sa și cu limba sa declară că va duce de bunăvoie crucea lui Iisus Hristos, iar voi ați declarat aceasta prin nașii voștri când ați fost botezați.

Fraților, viața noastră este umbră și vis. Nici o filosofie nu este mai înaltă în viața omului decât să-și aducă aminte omul ce este el: „Ce sunt eu?” Că nouă, dacă ar încerca cei mai mari savanți din toată lumea, de la Apus și Răsărit, să ne spună ce suntem, nu pot. Fiindcă omul este icoana Sfintei Treimi pe pământ și nu-i făcut de oameni. Este făcut de Atotputernicul Dumnezeu. Numai El știe ce-i omul, că l-a făcut din pământ și i-a dat suflare de viață. Și auzi ce zice că suntem noi după partea exterioară, că după partea cea nevăzută suntem chipul și asemănarea lui Dumnezeu: minte, cuvânt și duh; iar după partea asta, cu care ne vedem unii cu alții, auzi ce suntem; n-auziți la biserică de atâtea ori? *Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, așa va înflori.*

Nu te mândri! Nu te umfla! Nu umbla cu capul în nori că ești ceva! Că suntem praf și cenușă, floare și umbră! Ce zice Scriptura? *Uscatu-s-a iarba și floarea ei a căzut, iar cuvântul Domnului rămâne în veac.* Ce zice iarăși Duhul Sfânt? *Omul, deșertăciunii s-a asemănat; zilele lui ca umbra trec.* Ce zice Duhul

Sfânt? *Că s-au stins ca fumul zilele mele. Ce zice Duhul Sfânt? Anii noștri cu pânza păianjenului s-au asemănat. Ce zice dumnezeiescul Iov? Noi suntem de ieri și zilele noastre ca umbra trec. Ce zice același preaminunat bărbat? Doamne, zilele mele ca umbra norului au trecut pe pământ. Ce zice sfântul și întru tot lăudatul Apostol Iacov de viața noastră? Doamne, zilele noastre ca aburul s-au stins înaintea Ta.*

Ați auzit ce suntem? Floare, umbră, vis, pânză de păianjen, umbra norului pe pământ și altceva nimic. Cu cele mai neputincioase stihii este asemănată viața noastră. Nu pune bază că azi ești sănătos, că ești frumos, că ești bogat, că ești tânăr! Astea sunt umbre și vise. Cea mai mare nebunie, să nădăjduiască omul în sănătatea lui, în înțelepciunea lui, în puterea lui, în averea lui, în dregătoria lui și în cinstea lui! Cea mai mare și cea mai întunecată cursă a satanei, când omul se leagă de lucrurile de aici. Acestea sunt vânt, umbră, vis și floare!

Deci fericiți și de trei ori fericiți sunt acei creștini și acei monahi, care toate lucrurile veacului acestuia le socotesc umbră și vis, și mintea lor pururea înaintează spre bunătățile cerești, veșnice.

La moartea lui Adam, care a trăit 930 de ani, a venit arhanghelul Uriil din cer, când se chinuia cu moartea, și i-a zis: „Adame, Adame, cum ți s-a părut viața?” Și a răspuns Adam: „Așa, Doamne, cum aș intra pe o ușă și aș ieși pe cealaltă”, și asta era după 930 de ani!

Dar noi ce suntem? Floare, umbră și vis. O mână de pământ spurcat, în fundul unui mormânt.

Aceasta suntem după ce-am ajuns în pământ. Nimic nu se alege din om. Fericit este și de trei ori fericit acela care va străluci cu sufletul său ca soarele înaintea lui Dumnezeu.

Aceasta o arată Mântuitorul când spune: *Atunci dreptii vor străluci ca soarele în Împărăția Tatălui Meu.* Când auzi pe apostol că spune: *Alta este slava soarelui, alta slava lunii, alta slava stelelor; și stea de stea se osebește întru slavă.*

Ieșiți afară când nu-i lună și-i cerul înstelat frumos, și vedeți că o stea luminează mai mult, alta mai puțin. Așa stau sfinții în ceruri, diferit. Că după mărimea și bogăția slavei lui Dumnezeu, sunt străluciți după faptele lor. Preadrept și preasfânt este Dumnezeu să răsplătească fiecăruia după faptele lui. Acolo o să vedem noi care sunt cetele Bisericii, care sunt stelele cele luminate și cele mai puțin luminate. Până atunci noi trebuie să credem cuvântul Scripturii, că *suntem umbră și vis.*

Să ne silim să câștigăm bunătățile acelea de care spune marele Apostol Pavel, când s-a răpit până la al treilea cer: *Ceea ce ochiul n-a văzut și urechea n-a auzit și la inimă de om nu s-a suit; acelea le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc pe Dânsul.*

Deci fericit este sufletul acela care va câștiga mântuirea sufletului său, pentru că acela va fi mai mare decât toți împărații lumii și va trăi nemărginit în veci cu Dumnezeu, împreună cu sfinții. Amin.

PREDICĂ LA CĂLUGĂRIA PĂRINȚILOR IERONIM ȘI AUGUSTIN

Iată că, cu pronia Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi, cu rugăciunile Preasfintei Maicii lui Dumnezeu și ale tuturor sfinților care se roagă pentru noi, am avut fericita ocazie în seara aceasta să luăm parte la un botez călugăresc, mai bine-zis o nuntă duhovnicească. Vedeți dumneavoastră, din cele ce ați auzit din gura părintelui stareț, din cântările Bisericii, de la Apostol și din Evanghelie, toate s-au referit la această taină la care suntem acum, adică la călugăria unor părinți.

Acești doi părinți au făgăduit înaintea Preasfintei Treimi, a Maicii Domnului și a tuturor îngerilor și sfinților, că de acum înainte vor sluji lui Dumnezeu în viața călugărească, având cele trei sfaturi evanghelice, adică cele trei voturi călugărești: **ascultarea** până la moarte, **sărăcia** de bună voie și **fecioria** până la ușa mormântului.

Da. Mari făgăduințe au făcut. Să dea Dumnezeu să nu uite nici ei, nici noi ceea ce am făgăduit, că n-am făgăduit unui om, nici unui boier, nici unui general, nici unui conducător, nici unui împărat. Am făgăduit înaintea Celui ce a făcut cerul și pământul, Care le ține și poartă grijă de toate.

Ați auzit ce zice în făgăduință: „Luați aminte că o să dați seamă lui Dumnezeu nu de cele ce ați făgăduit, ci de cele ce-ați lucrat după făgăduință”. Nu cumva să făgăduim una și să facem alta. Dar fiindcă predica din seara aceasta privește și pe monahi și pe voi credincioșii, o să împărțim subiectul în două.

Oare voi, mirenii, nu aveți făgăduință? S-a întâmplat să luați parte la o făgăduință a noastră, la o călugărie, care este al doilea botez, după rânduiala tainelor creștinești. Dar voi n-aveți făgăduință? Avem cu toții. Și voi și noi, toți creștinii, cea dintâi făgăduință am avut-o la dumnezeiescul Botez. Vai și amar, că tare uităm! Că și atunci am zis că ne lepădăm de satana și de toate lucrurile lui; nu de unul sau două, ci de toate. Și pe urmă călcăm și facem toate răutățile, împotriva făgăduinței dumnezeiescului Botez.

Dar Dumnezeu nu poate fi mințit. Pe El nu-L putem minți. În ziua cea mare a Judecării va cere făgăduința Botezului de la toți creștinii, iar de la noi, monahii, îndoita făgăduință, și de la Botez și de la călugărie.

Iubiți frați, ați auzit ce zice în Evanghelie: *Cel ce vrea să-Mi urmeze Mie să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie*. Oare pentru care pricină Hristos pune ca primă condiție, la cel ce vrea să-I urmeze Lui, lepădarea de sine? Auzi! N-a spus altceva. *Să se lepede de sine și să-și ia crucea*, adică să sufere toate necazurile și ostenelile pentru Împărăția Cerurilor, pentru mântuirea lui.

Iată de ce a pus Dumnezeu prima condiție lepădarea de sine. Pentru că cel mai mare păcat sub cer la mintea omenească este iubirea de sine. Cum să

nu știe Preaveșnicul și Preasfântul și Preaînțeleptul Dumnezeu, dacă El ne-a făcut din nimic? Cum să nu știe El care-i patima aceea care ne lovește simțitor și gânditor în toată vremea și noi nici n-o cunoaștem?

Dar ce este iubirea de sine? Să întrebăm pe dumnezeiescul Maxim Mărturisitorul: „Iubirea de sine este iubirea nerațională față de trup”. Ai voie să iubești trupul tău, să-l îngrijești, că Dumnezeu ți-a dat minte, dar cum ai pierdut cumpăna și te îngrijești mai mult de trup decât de suflet, te-ai pierdut. Că Apostolul zice: *Iar grija trupului să nu o faceți spre poftă*.

Avem datoria să dăm trupului mâncare, apă, odihnă, îmbrăcăminte, aer, lumină, tot ce-i trebuie, dar când vedem că face abuz și vrea să tragă sufletul în gheena cu toate poftele lui, te oprești. Mie mi-a spus Domnul: „Pe nimeni să nu iubești mai mult decât pe Dumnezeu”. Care este porunca cea dintâi în Decalog? *Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot cugetul tău, din toată virtutea ta*. A luat cele trei părți ale omului: prin inimă, sufletul; prin cugetare, mintea și prin virtute, trupul. Deci cu toată ființa noastră să ne adâncim în iubirea de Dumnezeu! Să ne contopim în dragostea de Dumnezeu cu toată ființa noastră. Asta-i prima poruncă.

Iar a doua, asemenea acesteia, zice: *și pe aproapele tău, ca pe tine însuși!* Ai văzut că la porunca a doua îi pune măsură dragostei? Nu cu toată ființa. Nu să mă contopesc cu el. Nu, ci ca pe mine însumi. Și eu, dacă doresc să mă mântuiesc, tot așa îi doresc și fratelui. Ce-a spus Mântuitorul în această privință? *Cel ce iubește pe tatăl său, sau pe mama sa,*

sau pe sora sa, sau pe fratele său, sau pe prietenii săi, sau holde, sau moșie, sau casă, sau vii, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic Mie. Din clipa aceasta, de când am făgăduit lepădarea de părinți, nu mai suntem ai părinților trupești. Suntem ai lui Hristos!

Îmi aduc aminte, când a murit tata, Dumnezeu să-l odihnească, poate sunt 40 de ani, mama a trimis trei telegrame să mă duc. Eram cu grija mănăstirii atunci și nu m-am dus la înmormântarea lui. „Îl va îngropa primăria, dacă nu va avea cine”, am zis; că mama era singură. Vine biata mamă plângând, după vreo lună de zile:

– Dragul mamei, n-ai venit nici la înmormântarea tatălui tău!

– Da? Dar eu n-am tată!

– Cum așa?

– Nu!...

– Dar mamă?

– Nici mamă! De când am ieșit pe poarta voastră și am plecat la mănăstire, aveam 14 ani și ceva, nu mai am tată și mamă, nu mai am soră, nu mai am frate, nu mai am prieteni, nu mai am nimic. De ce? Așa spune Hristos: Că dacă iubiți pe aceștia mai mult, nu sunteți vrednici de Împărăția Cerurilor, *că tot cel ce va lăsa pentru Mine tată și mamă și casă și holde și moșii și prieteni, însutit va lua și viață veșnică va moșteni.*

Deci călugării noștri să audă și să-și deschidă urechile. După ce-au intrat frățiorii noștri aici și călugării, nu mai au nimic cu casa. Nu mai au nimic cu prietenii, cu neamurile, cu rudeniile, în veac, că te-ai lepădat! Ați văzut în seara aceasta, în fața lui

Dumnezeu: „Te lepezi de mamă? Te lepezi de tată?”
„Așa, Dumnezeu ajutând, cinstite părinte, mă lepăd!”

Voi n-ați zis la botez așa? Și voi ați zis că vă lepădați de satana, de toate lucrurile lui. Și acum altă făgăduință mai mare, când este omul matur și cu mintea lui și cu voia lui vine și făgăduiește că se leapădă de toate, ca să slujească lui Hristos.

Vai de noi dacă ne-om întoarce cu mintea înapoi în lume, să mai avem de azi înainte tată și mamă și soră și frate și prieteni și neamuri și rudenii și casă și moșie și cutare! Am fost trădători de Hristos! Mincinoși și fățarnici și cei mai mari vicleni, că în fața lui Dumnezeu am zis că ne lepădăm de acestea, și noi pe acestea le căutăm.

Nu! Când ai intrat în mănăstire ai murit lumii! Nu mai ai mamă, nu mai ai tată! Ai auzit ce spune Evanghelia? *De te smintește ochiul tău cel drept, scoate-l.* Că mai bine cu un ochi să mergi în rai, decât cu amândoi în iad. *De te smintește mâna ta cea dreaptă tai-o,* că mai bine cu o mână să mergi în rai, decât cu amândouă în iad.

Care-i mâna dreaptă și ochiul drept? Avem un prieten, avem soție, avem mamă, și ținem la ei ca la ochii noștri. Hristos m-a învățat: nu mai am mână dreaptă, nu mai am nimic, când e vorba de iubirea lui Dumnezeu. Pentru mine astea au murit. Eu una să știu: *din toată ființa mea să-L iubesc pe Dumnezeu.*

Iar vouă, celor de acasă, vă dorim mântuire. O singură datorie mai au cei din mănăstire față de tata, de mama, de soție, de oricine ar fi acasă. Să-i învețe cuvântul lui Dumnezeu și să se roage pentru mântuirea lor. Dar ca să se mai ducă să-i ajute pe ei,

sau să plece din mănăstire, sau să fure nu știu ce din averea mănăstirii să dea la ai săi, acela este al doilea Iuda, pentru că s-a lepădat de lume numai cu gura, iar cu inima este în lume. Cu inima trăiește la tatăl său și la mama sa și la soție și la frați și la surori.

Pentru ce s-a spânzurat Iuda? Evanghelia spune: *Căci pungă avea, și ceea ce se punea într-însa lua și dădea la neamurile lui.* Deci punga obștească. Parcă Hristos nu știa, dacă era Dumnezeu? Dar îl lăsase liber, să vadă ce-o să facă. Și s-a dus Duhul Sfânt de la el, că lua din averea obștii și dădea la neamurile lui.

Nu-i voie! Ai intrat în mănăstire, te-ai unit cu Hristos, nu mai ai nimic al tău. Toate sunt ale obștii. Tu ai sufletul și trupul și acelea sunt roadele lui Iisus Hristos până la moarte, dacă vrei să le câștigi veșnic.

Aici este o lepădare de bună voie și din toată inima, ca să iubești numai pe Dumnezeu și poruncile Lui. Ce înseamnă monah? Monah vine de la cuvântul grecesc *monos*, adică singur. Om care s-a însingurat pentru Împărăția Cerurilor. Ce înseamnă monah după dumnezeiescul Maxim? **Monah este cel care afară de lume stă cu mintea sa și de-a pururea se roagă lui Dumnezeu.** Poate să fie în București, poate să fie în Paris sau în Londra, poate să fie în Praga, poate să fie în orice capitală, el nu mai vede ale lumii, nu mai aude. El stă cu mintea înaintea lui Dumnezeu și de-a pururea se roagă Lui. Acela este monah, care vede pururea pe Dumnezeu înaintea ochilor.

Dacă vrem să mergem pe calea împărătească, ne trebuie două ziduri până la moarte: unul de-a dreapta și altul de-a stânga. Care sunt acelea? Să-i întrebăm

pe Sfinții Părinți: **Zidul din dreapta este frica de Dumnezeu.** Ai auzit cum îl avea David pe acesta? *Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea, că de-a dreapta mea este ca să nu mă clatin.* Iar **zidul din stânga este cugetarea la moarte.** Că spune dumnezeiescul Isus Sirah: *Fiule, adu-ți aminte de cele mai de pe urmă ale tale, și în veac nu vei greși.* Totdeauna trebuie să călătorim cu mintea între cele două ziduri. Dumnezeu este de față și vede în inima noastră. Totdeauna să ne gândim că nu știm când vine moartea și nimeni nu scapă de dânsa.

Când a fost întrebat Marele Vasile de filosoful Eubul din Alexandria: „O, Vasile, care-i cea mai mare înțelepciune în lumea creștină?” Ați auzit ce-a spus? „De-a pururea să vedem moartea înaintea noastră”. Că strămoșii noștri, Adam și Eva, cât au avut această armă, nu i-a înșelat satana. Mergeau până la măr: „Măi, nu mâncăm, că a spus Dumnezeu că o să murim!” A văzut satana că i-a înarmat Dumnezeu pe oameni cu cea mai puternică armă contra lui. Atunci s-a băgat în șarpe și vine la Eva:

– Ce-a zis Dumnezeu?

– A zis că din toți pomii din Rai să mâncăm, dar din pomul ăsta să nu mâncăm, că în orice zi vom mânca, cu moarte vom muri.

– Nu-i adevărat! a zis diavolul.

– Vai de mine! De câte ori n-am poftit noi mărul ăsta, dar ne-am ferit de moarte!

– Nu-i adevărat! a zis satana. Știi ce ascunde?

Când veți mânca din măr, are să se deschidă ochii inimii voastre și o să cunoașteți binele și răul, și veți fi ca Dumnezeu. Dumnezeu, de frică să nu vă faceți ca El, v-a oprit să mâncați!

Dumnezeu spune să nu mănânce, iar șarpele spune să mănânce. Dumnezeu spune să nu mănânci că o să mori; șarpele spune că n-ai să mori, ci ai să te faci dumnezeu, ca să scoată frica morții din inima lor. Cum au mâncat, au dobândit moartea cea trupească după 930 de ani și moartea cea duhovnicească timp de 5508 ani, în iad, pentru că au ascultat de satana, *că nu veți muri cu moarte*.

Așa face diavolul, când te duce în fața unui păcat, zice: „N-ai să mori chiar acum! Fă păcatul! Doar mai ai timp de pocăință! Te pocăiești mâine, poimâine, că doar ești tânăr!” Iată așa face! Este același care a vorbit din șarpe. Tot el vorbește și acum. Dar de unde știu eu că ajung până dimineată? Hristos ne-a înarmat pe noi din toate veacurile cu această învățătură: *Privegheați și vă rugați, că nu știți ziua nici ceasul, întru care Fiul Omului va veni*. Știu eu că ajung până dimineată? Sau de dimineată până seara? Cine mi-a spus? Câți nu mor de tineri și mai voinici ca noi. Deci nu știm.

Iar diavolul ne pândește. Auzi ce spune Sfântul Apostol Petru: *Privegheați, că potrivnicul vostru diavolul umblă ca un leu răcnind, căutând pe cine să înghită*. Cum înghite el sufletele noastre? Prin păcat. I-am făcut voia lui, am făcut păcatul, ne-a și înghițit. Suntem ai lui. De aceea trebuie mare veghere și vouă credincioșilor și nouă monahilor; pururea să-L vedem pe Dumnezeu înaintea ochilor noștri și să avem cugetarea la moarte.

Pentru ce? Că nu știm când vine moartea, căci Dumnezeu nu se uită la exteriorul nostru. Auzi ce

spune la Ieremia: *Iadul este gol înaintea Mea, cum nu și inimile voastre totdeauna?* Pururea citește și cele mai subțiri gânduri din inima noastră.

Auzi ce spune Apostolul Pavel: *Cuvântul lui Dumnezeu este mai ascuțit decât toată sabia cea cu două tăișuri și străbate până la despărțirea duhului de a sufletului.* Nu până la despărțirea trupului de a sufletului, și aceasta este despărțire mare, și aceasta este unire negrăită, că sufletul este vărsat de Dumnezeu în trupul nostru ca focul prin fier, în toate fibrele corpului nostru, cele mai mici. Toate vasele sangvine și capilare conțin suflet.

Dar știința lui Dumnezeu nu merge până la despărțirea sufletului de a trupului. Dar până unde? *Până la despărțirea duhului de a sufletului.* Voi știți ce înseamnă aceasta? Întreabă pe dumnezeiescul părinte Grigorie Palama: „Acest duh de viață făcător este în chip de raze de lumină în mijlocul inimii”. El este chipul și asemănarea lui Dumnezeu în om: minte, cuvânt și duh. Acest duh de viață făcător este un dor gânditor, care stă între minte și între cuvânt și are în sine și pe cuvânt și pe minte, circumscrie exact cum face Duhul Sfânt în sânul Sfintei Treimi. Că Duhul Sfânt are și pe Tatăl și pe Fiul. Așa-i duhul acesta, are și mintea și sufletul nostru. Este chipul și asemănarea – icoana – Preasfintei Treimi. Și știința lui Dumnezeu străbate până la despărțirea duhului de a sufletului. O unire negrăită, neînțeleasă nici de îngeri. Să nu credem noi că este vreun gând în inima noastră pe care nu-l știe Dumnezeu sau nu-l vede.

Dacă vom avea această convingere, ne vom feri de tot păcatul. Dumnezeu vede pururea; nu ce

gândesc eu acum, ci ceea ce voi gândi până mor, până mă fac o mână de țărână în fundul unui mormânt. Că auzi ce spune: *Cele mai înainte gândite ale tale le-au văzut ochii Mei*. Nu ce gândesc acum. Până mă voi duce în groapă, Dumnezeu le știe toate.

Și atunci, dacă vom avea această convingere, ne vom feri de tot răul. Auzi ce spune Scriptura: *Cu frica lui Dumnezeu se păzește tot omul de la rău*. Și iarăși: *Fiule, adu-ți aminte de cele mai de pe urmă ale tale, și în veac nu vei greși*. A părăsit strămoșul nostru frica morții și a intrat păcatul cel vechi pe care-l moștenim.

Așa pățim noi, fiii lui Adam. Și aceasta nu o grăiesc numai cu călugării, ci și cu voi, că sunteți aici suflete botezate în numele Sfintei Treimi. Și noi și voi trebuie să avem frica lui Dumnezeu în toată vremea și frica morții în toată clipa, dacă vrem să mergem pe calea împărătească, cum zice Scriptura: *Nu te abate nici la stânga, nici la dreapta*.

Cum vom uita frica de Dumnezeu și frica morții, devenim măturoidul dracilor și batjocura lor. Ne legăm cu lucrurile veacului de aici, ne umplem de grijile cele blestемate și Duhul Sfânt se duce de la noi. Auzi ce spune Marele Vasile: „Însă potop de ape multe, Doamne, către Tine nu se vor apropia”. Care-i potopul? Același sfânt zice: „Grijile veacului acestuia”. Gria! Gria după lucrurile veacului acestuia; mintea, fiind legată cu grijile acestea, nu poate să se apropie de Dumnezeu. Că zice: „Însă potop de ape multe, Doamne, către Tine nu se vor apropia”.

Auzi ce spune dumnezeiescul Părinte Isaac Sirul: „Mintea cea tulburată nu va scăpa de uitare și

înțelepciunea acesteia ușa n-o deschide”. Și Sfântul Talasie Libianul zice: „Nu poți, cu grija lumii fiind înfășurat, să mai ai cu tine și frica lui Dumnezeu”.

Vezi? Toate acestea ne trag să ne lege cu pământul și cu păcatul și cu moartea. Să fim atenți, că le spun și călugărilor și fraților la mărturisire: „Măi, du-te unde te trimite la ascultare, dar să nu crezi că acolo ești fără Dumnezeu! Să ai pe Hristos în minte și în inimă, că cine face ascultare în mănăstire fără rugăciunea inimii, argăție face. Cum ai sta la un boier! Nici o plată n-are de la Dumnezeu. Iar cine face ascultare cu dragoste și are pe Hristos în minte, fiu al lui Dumnezeu după dar se face”, spune Sfântul Isaac Sirul. Și acestea le zice și pentru noi și pentru voi. Și nouă și vouă ne trebuie frica lui Dumnezeu și frica morții.

Să revenim oleacă asupra călugăriei. Frații noștri, monahii Ieronim și Augustin, au luat două nume a doi sfinți mari de la Apus, contemporani cu Sfântul Ioan Gură de Aur. Mari scriitori. Sfântul Augustin, teologul inimii, teologul sentimentelor, și Ieronim, mare scriitor și mare apologet al dreptei credințe, care a trăit în secolele III – IV.

Să dea Dumnezeu să le urmeze și ei viața. Să aibă întotdeauna în mintea lor „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul” și totdeauna să creadă „că poate nici o oră nu mai trăiesc și voi muri”. Atunci vor fi cei mai înțelepți călugări și cei mai buni și cei mai apărați de toate ispitele diavolilor. Pentru că frica de Dumnezeu și frica morții, și pe voi credincioșii și pe noi monahii, ne păzește de tot păcatul.

Așa să ne ajute bunul Dumnezeu la toți să nu uităm frica lui Dumnezeu, să nu uităm frica morții, și atunci vom merge drept pe cărarea cea dreaptă a mântuirii noastre. Amin.

DIN PRISOSUL INIMII GRĂIEȘTE GURA

De multe ori pierdem toată osteneala noastră și toată fapta bună dacă nu păzim două lucruri: mintea și limba. Că tot păcatul se începe de la minte, de la gând și toată fapta rea se exprimă întâi prin limbă. Zice Mântuitorul că *din prisosința inimii grăiește gura*. Și Solomon zice: *Mai bine este a cădea de la loc înalt, decât a cădea prin limbă*. Ferească Dumnezeu! De aceea trebuie mare băgare de seamă.

Limba este organ cu care lăudăm pe Dumnezeu, la fel și mintea. Dar vrăjmașul le ia pe amândouă aceste organe: mintea o întunecă cu gânduri rele și limba cu cuvinte rele. Și atunci omul devine unealta vrăjmașului, că și gândurile lui sunt spurcate și limba și cuvintele lui. Trebuie mare băgare de seamă.

O femeie păcătoasă și-a pus îndreptare la o mărturisire și a început să ducă o viață sfântă. Post, rugăciune, milostenie, că era văduvă acum. Toată lumea se minuna în sat cum femeia aceea și-a schimbat viața. Înainte o știau toți. Îi murise soțul, iar copiii îi avea pe toți căsătoriți. Mai avea un păcat, săraca, pe care nu-l putea lăsa. Toate celelalte le lăsase. Făcea și milostenie multă și post ținea, dar nu tăcea din gură. Să spună ceva de cumătra, de cumnata,

de cutare. Când a venit la duhovnic, a zis: „Părinte, am postit posturile, am făcut milostenie, fac pravilă, citesc prin sfintele cărți; ei, dar limba asta n-o pot eu stăpâni! Mai vorbesc de unul, mai zic de altul, mai spun o minciună, mai spun o glumă, mai cutare”.

Era primăvară, când se arau grădinile și ogoarele. Duhovnicul îi zice: „Uite ce este, mătușă, nici eu nu-ți dau canon mare; dar n-ai voie să te împărtășești până nu vei face canonul acesta”. „Care?” Duhovnicul avea un butoi mare cu sămânță de scai. Știți cum e sămânța de scai, ca de ccapă. Măruntă. I-a dat mătușii un pumn bun de sămânță de scai și i-a zis: „Uite ce! Când vei ara grădina, să te duci să semeni scaiul ăsta prin grădină, cât e grădina de lungă, și pe-o brazdă și pe alta”.

Și a semănat scaiul. Au crescut păpușoi, dar au ieșit și scaii. La prășit a mai tăiat din ei, dar n-a putut să-i taie pe toți. Când a venit femeia în Postul Sfintei Mării, o întreabă duhovnicul: „Ai semănat scaii?” „Da”. „Ți-am spus că nu-i greu. Mata ai zis că păcatele pe care le faci cu limba nu-s grele. Eu ți-am dat să semeni scai. Du-te și-mi adu acum înapoi toate semințele acelea pe care le-ai semănat”. „Vai de mine, părinte, zice, eu am prășit, dar din nebăgare de seamă scaii aceia au făcut sămânță, a venit vântul și a dus-o la megieși, pe câmp. S-a umplut lumea de scai”. Zice preotul: „Nu-ți dau împărtășanie până nu-mi aduci sămânța înapoi”. „Imposibil, părinte. S-a dus sămânța de scai! A luat-o vântul, a făcut scai, s-a înmulțit...”.

Vezi? Așa sunt și cuvintele noastre. Cuvintele noastre, dacă sunt rele, pe unde nu au ajuns? Au făcut sămânță, au prins rădăcină și s-a umplut lumea de

cuvinte rele. Cuvintele noastre sunt sămânță de scai. După cum nu poți aduna sămânța înapoi, după ce-ai semănat-o – la vreun an de zile, după ce s-a umplut câmpia de scai –, așa nu putem să adunăm răutatea și păcatul pe care le-am semănat noi prin limbă. De aceea trebuie mare pază a limbii. Ai văzut ce spune Solomon: *Cine nu păzește gura și limba sa, nu se poate mântui.*

Dar Dumnezeu nu ne-a făcut să fim muți. Ne-a dat limbă să vorbim. Dar ceea ce vorbim, să fie spre slava lui Dumnezeu și ceea ce este de trebuință. Deci când vedem că începem a vorbi de rău pe altul, să stăm pe loc, că semănăm scai, și îl duce vântul în mai multe inimi. Să băgăm de seamă!

DIAVOLUL CARE S-A TRANSFORMAT ÎN ÎNGER DE LUMINĂ

Smerenia este o faptă bună pe care nu o poate avea dracul. Noi postim, dar el nu mănâncă niciodată; noi ne ostenim, dar el nu stă degeaba; noi citim prin cărți, dar el este teolog mare, știe toată Scriptura pe de rost. Orice am face noi, face și el. Una nu face el; nu se smerește, nu poate zice „iartă-mă”!

Am să vă spun o istorioară sfântă din cartea *Everghetos*. La o mănăstire de maici, o călugăriță, săraca, era paraclisieră, în viața de obște. Paraclisierul se duce la ora 11 noaptea, că Utrenia se face la miezul nopții, și scoală pe stareț. Așa am apucat și noi. Când eram paraclisier, aveam un clopoțel în

mână și un ciocan. Mă duceam și băteam de trei ori în ușă și ziceam: „Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!”, iar cel din casă zicea: „Amin”.

Sunam clopoțelul și plecam la altul. Așa era rânduiala și așa am apucat noi. Așa era și această călugăriță. Ea, ca să nu doarmă, ce făcea? Citea la Psaltire de cu seară și până la Utrenie, și când era ora 11 noaptea fuga la stareță să ia blagoslovenie ca să meargă să toace, să scoale maicile la rugăciune.

Diavolul avea mare ciudă pe ea, că-l ardea cu Psaltirea. Dar ea ani de zile s-a ostenit așa. Și ce s-a gândit diavolul să-i facă, ca s-o ocărăscă stareța și maicile? Se ducea dracul noaptea și-i trăgea clopotele. Dar nu le trăgea când trebuie. De-abia adormeau maicile și numai ce auzeai: „Bang, bang, bang...”. O chema stareța:

– Nebună, hăi, dar de-abia au adormit maicile, de ce tragi clopotele?

Dar ea zicea:

– Iartă-mă, maică stareță, că am greșit!

Ea nu știa că-i dracul, credea că altă călugăriță vrea să-i facă ei rău. Altă dată, de două ori le trăgea, și de cu seară și după miezul nopții, după ce adormeau maicile. Numai la vreme nu le trăgea, ca să tulbure pe călugărița care citea la Psaltire.

Dar ea ce-a făcut? „Măi, am să mă duc în clopotniță! Tot nu dorm!” Și a luat Psaltirea, o cruce în mână și niște lumânări, că nu erau pe atunci becuri, ca să citească în clopotniță, să vadă care-i maica aceea, că de atâtea ori au pus-o la canon și

stareță și duhovnicii, că sună clopotele înainte de vreme.

Când s-a dus acolo, vine dracul. Pune un picior pe-un geam și un picior pe celălalt și se agață cu mâna de funie ca să tragă clopotele. Dar ea, cum era cu crucea, când l-a văzut, a zis:

– În numele lui Iisus Hristos, stai! Să te lege puterea dumnezeirii!

– Văleu, roaba lui Dumnezeu, dă-mi drumul, că nu mai vin niciodată!

– Nu. Stai!

– Dă-mi drumul! Mă jur că nu mai vin la mănăstirea asta!

– Nu! Stai să vină maica stareță și maicile din consiliu, care de atâtea ori m-au pus la canon, că eu trag clopotele.

– Dă-mi drumul, roaba lui Dumnezeu!

– Nu. Să te lege puterea lui Dumnezeu și Sfânta Cruce! Stai așa, cu mâna pe funie!

Și ea săraca s-a dat jos din clopotniță și s-a dus la stareță.

– Maică stareță!

– Ce-i cu tine?

– Hai să vezi cine trage clopotele, că de atâtea ori m-ai pus la canon!

Maica stareță a luat câteva maici din consiliu și s-a dus să vadă cine trage clopotele. Ea a crezut că este o maică care trage clopotele, ca s-o supere. Când a ajuns și l-a văzut:

– Văleu! Maică, alungă-l de aici! Vai de noi, murim de frică! Îi urât tare!

Și, pe fugă, când a văzut că dracu-i clopotar!

– Nu! Lăsați-l! Nu poate să se ducă, că-i legat.
Dar el striga:

– Dați-mi drumul, roabele lui Dumnezeu, că nu mai vin la mănăstirea asta în veac!

– Nu! Stai aici să aduc tot soborul mănăstirii să-ți ceri iertare de la maici, că ai tulburat toate maicile când sunai clopotele înainte de vreme!

– Asta n-o pot face!

Ai văzut răutatea diavolului? „Asta n-o pot face”. Ei așa zic în iad: „Nu vom sluji Ție! Nu vom sluji Ție!” Tot împotriva lui Dumnezeu, căci au căzut din mândrie.

Și au tras clopotele să se adune maicile.

– Măi, dracul în clopotniță! Îl pune aceea să-și ceară iertare.

Când îl vedeau, țipau și fugeau care într-o parte, care în alta.

– Zi „iartă-mă!”, îi spuneau maicile.

– Nu pot, că dacă zic mă fac înger!

– Asta vrem noi! Să vedem un drac că s-a făcut înger cum a fost înainte.

Vezi, dacă a căzut din mândrie, nu poate zice „iartă-mă”. Așa și noi. Când vei vedea că cineva îți cere iertare, și tu, dacă nu zici: „Dumnezeu să te ierte!”, ești asemenea cu dracul care nu poate zice „iartă-mă”. Sau dacă ai greșit ceva, și nu ceri iertare, te asemeni cu el, că nu zici „iartă-mă”. „Nu vreau să zic „iartă-mă”! Dar de ce? El este vinovat, nu eu!”

– Nu zic „iartă-mă”!

Atunci a zis călugărița:

– Uite ce-i! Dacă nu zici „iartă-mă”, să ne cânti o cântare cum cântai tu când erai înger înainte.

- Dacă voi cânta, vă topiți ca ceara.
- Nu ne temem!
- Și ce cântare să cânt?
- Cântă Trisaghionul: *Sfinte Dumnezeule*.

Când a început să cânte, plângea tot soborul mănăstirii. Cânta frumos tare. Dar știi cum cânta? *Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte*, și gata. Până acolo! „Miluiește-ne” nu voia să zică.

- Zi „miluiește-ne”!
- Nu pot, că dacă zic mă fac înger!
- Asta vrem noi! Cântă *miluiește-ne*, că nu-ți dau drumul. Aici te țin legat și mâine, să vină toate satele să te vadă aici clopotar! Puterea dumnezeirii să nu-ți dea drumul până nu zici *miluiește-ne*.

Cânta frumos: *Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte* și iar se oprea. *Miluiește-ne* nu zicea.

- Zi *miluiește-ne*!
- Nu pot!
- Să te ardă puterea Sfintei Cruci!
- Văleu! Dați-mi drumul, că nu mai vin în veac aici! Am să spun la tot iadul ce-am pățit aici.
- Nu! Zi: „Miluiește-ne pe noi”!

Când a văzut că-l arde puterea Sfintei Cruci, a cântat. Și când a cântat *miluiește-ne pe noi*, a strălucit ca soarele și a zburat la cer. S-a făcut înger. Și atunci maicile au început a face metanii:

- Mulțumim Domnului că am văzut un drac care s-a făcut înger înapoi, că a zis *miluiește-ne pe noi*!

De aceea, dacă cineva a greșit ceva, să zică imediat: „Iartă-mă, frate, că am greșit!”

CHEMAREA LUI DUMNEZEU ȘI ASCULTAREA OMULUI

Frați creștini, vreau să vă vorbesc despre chemarea lui Dumnezeu și de ascultarea omului de Dumnezeu și de ascultarea tuturor zidirilor Sale. Dar vreau mai ales să vorbesc despre chemarea neamului celui cuvântător al oamenilor și să vă spun în câte chipuri ne cheamă Dumnezeu pe noi.

Dumnezeu cheamă popoarele pământului la pocăință prin foamete, cu secetă, cu boli, de parcă le-ar spune: *Iată, Eu sunt Acela despre Care spune Ieremia proorocul că voi da ploaie peste zece cetăți și peste două nu voi ploua. Și iarăși, voi da ploaie peste două cetăți și peste zece n-am să dau ploaie, ca să vă arăt că Eu sunt Dumnezeul norilor și Tatăl ploilor, cum a zis și Iov.*

Am auzit că la televizor, când se dă buletinul meteorologic, se arată harta țării spunându-se: aici plouă, și se arată vreo 10-15 puncte unde plouă în țară, iar în cea mai mare parte a țării nu plouă. Auzind aceasta, foarte m-am folosit. Și mi-am adus aminte de cuvintele proorocului Ieremia și mi-am zis: Iată cum se împlinesc sub ochii noștri, că plouă în câteva sate și în 20-30 nu plouă.

Deci în mâna lui Dumnezeu sunt ploile și norii și furtunile și vânturile. Căci spune Hristos: *Anii și*

vremile le-a pus Tatăl întru a Sa stăpânire. Nimeni nu-I poate cere socoteala Lui de ce a lăsat secetă sau furtună; nimeni nu poate opri vânturile și ploile, nimeni nu le poate aduce, decât mâna cea atotputernică a lui Dumnezeu. Deci, iată, uneori ne cheamă Dumnezeu cu secetă, alteori cu grindină, alteori cu fulgere, când trăsnește pe mulți, alteori ne cheamă cu foamete, alteori cu boli.

Alteori dă Dumnezeu boală și molimă și nu este casă unde să nu fie un bolnav. Alteori ne cheamă cu războaie, alteori cu robie, alteori cu glasul Scripturilor când zice: *Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi.* Și altă dată zice: *Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie.*

Deci iată că ne cheamă Dumnezeu și prin stihii, și prin cutremure și prin secetă; ne cheamă prin boli și prin necazuri, prin scârbe, prin toate cheamă popoarele la El să cunoască că este un Tată în cer și că poate face cu popoarele câte voiește.

Ce spune Isaia? *Doamne, Tu ai zidit pământul ca pe o nimica și toate popoarele pământului înaintea Ta sunt ca o picătură într-o cadă* (Isaia 40, 15). Ce putere are o picătură într-o cadă? Sau ce este de vei lua o lingură de apă din oceanul cel fără de margini al mărilor? Așa suntem noi de mici și de slabi înaintea lui Dumnezeu. Ne cheamă Dumnezeu prin glasul Scripturii, ne cheamă prin glasul zidirilor ce pornesc asupra noastră cu secetă sau cu ploaie prea multă sau cu cutremur; ne cheamă Dumnezeu prin arșiță, dar ne cheamă și în alt fel.

Cum? Prin glasul conștiinței. Nu vezi, când păcătuim sau greșim, ne mustră cugetul îndată. Te

întreabă: „Omule, de ce ai făcut aceasta? De ce ai furat de la vecinul? De ce ai luat femeia altuia? De ce ai omorât pruncul nevinovat în pânțece? De ce ai râs de cele sfinte? De ce fumezi? De ce nu mergi la biserică Duminica și sărbătoarea? De ce nu crești copiii în frica lui Dumnezeu? De ce nu postești cele patru posturi de peste an și vinerea și miercurea și te faci asemenea cu iudeii? De ce urăști pe fratele tău? De ce hulești pe Dumnezeu când ești în scârbă?”

Prin toate ne mustră conștiința când greșim. Ea este glasul lui Dumnezeu care ne cheamă la El: „Omule, ai greșit. Eu te iert, dar să nu mai faci. Vino la Mine, căci la Mine este izvorul iertării, al iubirii și al milostivirii. Pune început bun de azi înainte, să nu mai păcătuiești”.

Deci conștiința este glasul lui Dumnezeu în inima noastră. Această lege s-a pus înainte de toate legile omenești.

Zic o seamă de oameni puțin credincioși: „Pe noi, creștinii, Dumnezeu o să ne judece și o să ne pedepsească după Evanghelie, dar popoarele care nu cunosc pe Dumnezeu, cum este China, cum este Japonia, India, care se închină la zei și la vrăjitori, cum are să le pedepsească Dumnezeu? Căci n-au avut Evanghelia și n-au știut ce este păcat. De aceea nu se pot îndrepta”.

Auzi ce spune dumnezeiescul Apostol Pavel în Epistola sa către Romani: *Cele nevăzute ale lui Dumnezeu, de la începutul zidirii lumii prin fapte înțelegându-se se văd, adică veșnica Lui putere și dumnezeire* (Romani 1, 20). Deci toate popoarele lumii, în ziua judecății, se vor judeca după patru legi.

Așa dogmatiseasc Sfinții Părinți. Cei ce n-au avut legea scrisă, se vor judeca după două legi: după legea conștiinței, pe care a pus-o în om la zidirea lui, și după legea zidirilor. Cum, după legea zidirilor? Iată cum:

Toate care sunt în jurul nostru vorbesc cu noi. Căci spune Sfântul Grigorie de Nyssa în *Viața lui Moise*: „Ca o trâmbiță din înaltul cerului vorbesc zidirile cu noi și strigă că este un Ziditor”. Și ce spune proorocul David: *Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria*. Cum vorbesc cerurile cu noi? Cum vorbește tăria cu noi și vestește puterea lui Dumnezeu? Iată cum:

Când te uiți seara la cerul înstelat și-l vezi plin de stele și împodobit ca un candelabru plin de lumină și vezi luna plină strălucind pe cer și rânduiala cea prea frumoasă cu care se conduc stelele și galaxiile și constelațiile cerului cu atâta precizie, încât nici cei mai mari savanți ai lumii nu ajung să facă calendarul după ele, atunci zici cu proorocul: *Doamne, ce este omul, că-l pomenești pe el, sau fiul omului, că-l cercetezi pe el?* Și atunci îți dai seama că aceste stele, aceste mișcări ale lor sunt făcute și purtate de mâna lui Dumnezeu. El a fost Creatorul, El este Cărmuitorul lor. Îți dai seama că lumea aceasta are o minte care le îndrumă, că este un Dumnezeu Care le-a făcut și o mână nevăzută care le poartă de grijă, ca și nouă.

Așa vorbesc cerurile cu noi, încât văzându-le, cunoaștem prin ele pe Ziditorul cerului. Când ne uităm la soare și-l vedem cum luminează, că nu putem să-l privim decât câteva minute și orbim, ne aducem aminte de Cel ce a făcut soarele atât de frumos, atât

de luminos. Și ne dăm seama că Cel ce l-a făcut pe el, Soarele dreptății, strălucește de miliarde de ori mai mult ca el. Și așa soarele laudă pe Dumnezeu. Căci se zice: *Lăudați-L pe El soarele și luna, lăudați-L pe El toate stelele și lumina*. Cum laudă soarele pe Dumnezeu? Cum Îl laudă luna, stelele, cerurile, tot firmamentul, toată zidirea?

Prin existența și prin mișcarea lor. Căci „altele sunt contemplațiile zidirilor și altele sunt legile lor”, zice Sfântul Maxim Mărturisitorul în *Filocalie*. Contemplația are loc când ne gândim la cine le-a făcut. Iar legile lor sunt rânduielile după care se mișcă în univers. Și amândouă sunt făcute de Dumnezeu: existența lor și legile după care se mișcă ele. Așa vorbesc cu noi soarele, luna, stelele și cerurile, florile și păsările, animalele și fiarele, văile și apele, noianurile și aerul, vânturile și toate stihiiile. Toate vorbesc cu noi și ne spun că este un Ziditor, un Dumnezeu în cer Care le-a făcut, le ține și le mișcă.

Deci după legea conștiinței și după legea zidirilor se vor judeca cei ce n-au avut legea cea scrisă. Începând de la Moise, căruia Dumnezeu i-a dat tablele Legii pe Muntele Sinai, poporul iudeu se va judeca după Legea scrisă, iar toate popoarele care au cunoscut Evanghelia, se vor judeca după Legea darului, legea dragostei și a desăvârșirii. De la începutul lumii, astăzi și veșnic, zidirea vorbește despre Ziditorul ei.

Un necredincios oarecare mergea pe Oceanul Atlantic, pe un vapor mare, un transatlantic. Și un sărman misionar predica pe vapor noaptea despre Dumnezeu, despre minunile Lui care se văd pe cer,

sus, pe pământ și în ape. Iar necredinciosul, ca să ia în batjocură pe misionar, a luat binoclul și se tot uita lung la stele. Iar misionarul lui Hristos predica cu foc, pentru că Dumnezeu dă putere multă în cuvânt celor ce-L binevestesc pe El și-L predică pe Dumnezeu Cel adevărat, pe stăpânul Zidirii.

La urmă vine cel necredincios și zice către preot: „Părinte, tot predici pe Dumnezeu, dar eu m-am uitat prin binoclu la stele și nu L-am văzut. Nu știu unde-I”. Iar misionarul lui Hristos i-a spus: „Bine zici, frate, că nu-L vezi, și în acest fel nici n-ai să-L vezi în veacul veacului. Dar știi de ce? Ca să-L vezi pe Dumnezeu trebuie să cureți inima de necredință și de păgânătate, căci așa ne învață pe noi Evanghelia, spunându-ne în fericirea a șasea: *Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu*. Deci drept ai zis, pentru că nu L-ai văzut și nici n-ai să-L vezi în veacul veacului, până ce nu-ți vei curăți inima ta de necredință, de răutate și de păcate. Atunci ai să-L vezi pe Dumnezeu prin lumina credinței”.

Așa și azi. Sunt mulți oameni care nu aud chemarea lui Dumnezeu. Și dacă nu o auzim, o să pună biciul pe noi, o să ne cheme mai aspru. Dacă ne vom întoarce, El o să dea ploaie timpurie și belșug și sănătate și fericire, că în mâna Lui este viața și moartea. Iar dacă nu, știe El cum să tragă frâul calului. Căci zice Ilie Miniati că lumea aceasta este ca un cal sirep, care aleargă pururea spre pierzare, aleargă la păcate, spre fundul iadului. Dar Dumnezeu va pune frâu acestui cal neastâmpărat. Și care e frâul calului? Care e frâna lui Dumnezeu cu care trage

lumea la Dânsul? Sunt bolile, seceta, robiile, războaiele, moartea, suferințele și toate necazurile.

Când este război, ce cerem? „Dă, Doamne, pace!” Când suntem bolnavi cerem: „Dă-ne, Doamne, sănătate”. Când nu plouă: „Dă-ne, Doamne, apă, că murim de sete!” Când suntem robi: „Scapă-ne, Doamne, de robie!” Deci bine ne face Dumnezeu. Știe El să țină în frâu această lume, care aleargă ca un cal sirep la prăpăd, la pierzare. Auzi ce spune proorocul: *Însă cu zăbală și cu frâu, Doamne, fâlcile lor vei strânge, ale celor ce nu se apropie de Tine.* Nu ne apropiem de bună voie, ne pune zăbală și frâu și ne întoarce înapoi, pentru că are putere, căci este Dumnezeu, Care poate să coboare în iad, să ridice, să omoare și să facă viu.

Deci, frații mei, când vom înțelege că Dumnezeu ne cheamă prin boli, prin suferințe, prin pagube, prin necazuri, prin robie, prin secetă, să nu stăm împietriți, ci să ne întoarcem acasă la Tata și să zicem: „Iartă-ne nouă, Doamne, păcatele și ne miluiește pe noi”. Atunci Bunul Dumnezeu ne iartă, pentru că El nu ne ceartă din ură. Adevăratul părinte nu bate copiii săi din ură. Doamne ferește! Care mamă sau tată ar vrea să-și bată copiii degeaba, să-și bată joc de dânșii? Nu! Ci dacă vede că vreunul azi nu ascultă și mâine nu ascultă și poimâine nu ascultă, și-i încăpățânat și-i răspunde împotrivă și face după voia lui cea rea, pune mâna fără să vrea pe vargă sau pe curea sau pe băț. Pentru ce? Pentru că vede că acest copil a pornit pe căi rele și merge din rău în mai rău, se duce în prăpastie și dacă îl va bate mai pe urmă, va fi prea târziu.

Așa face și Dumnezeu cu noi. Noi suntem toți fiii lui Dumnezeu după dar. Auzi ce zice Scriptura: *Eu am zis: dumnezei sunteți și fii ai Celui Prea Înalt toți. Iar voi ca niște oameni muriți și ca unul din boieri cădeți*, adică ca unul din diavoli. Dacă suntem fiii lui Dumnezeu după dar și avem darul punerii de fii prin Sfântul Botez, avem Biserica mamă și pe Dumnezeu Tată, după cum zicem pururea: *Tatăl nostru, Care ești în ceruri*, dacă-i așa, să stăm pururea cu ochii minții la Tatăl nostru și să știm că dacă nu vom voi de bună voie să-L iubim și să-L cunoaștem că există, El va pune mâna pe vargă.

Dar mai bine să ascultăm din dragoste și să-L iubim pe Dumnezeu și să facem poruncile Lui din cumințenie, ca El pururea să aibă milă de noi și să ne poarte de grijă.

Apostolii au ascultat de Hristos, proorocii au ascultat, cerul ascultă, pământul ascultă, roua ascultă, grindina ascultă, stelele ascultă, noianurile și toată natura ascultă! Numai omul, ființa cea rațională, nu vrea să asculte de Părintele său Cel ceresc. Dar băgați de seamă că mâna lui Dumnezeu are și vargă cu care ne poate bate.

Deci să stăm bine, să luăm aminte! Să nu uitați, de astăzi înainte, că orice necaz care vine peste noi, este o chemare a lui Dumnezeu. Căci zice: *Dumnezeu bate pe tot fiul pe care-l primește.*

Și să nu cârtim dacă suntem chemați într-un fel sau altul, căci spune Apostolul Pavel: *Fiecare, întru ceea ce este chemat, întru aceea să rămână!*

Te-a chemat Dumnezeu sărac, nu dori să te îmbogățești; te-a chemat să fii călugăr, călugăr să

rămâi până la moarte; te-a chemat să fii preot, preot vrednic să fii; te-a chemat să fii meseriaș, meseriaș bun și cinstit să fii; te-a chemat să fii filosof sau mecanic sau în alt serviciu, așa să rămâi. Dar să slujești cu cinste, să cunoști că Dumnezeu este Cel ce te-a chemat într-un fel sau altul și fiecare din noi *întru ceea ce este chemat, întru aceea să rămână!* Amin.

SFATURI DUHOVNICEȘTI

– Părinte, ajungem uneori într-o astfel de stare, încât nici nu ne putem ruga, nici nu putem dormi, nici nu putem mânca, nici nu putem vorbi, nu avem nici o dispoziție.

– Auzi ce zice dumnezeiescul părinte Isaac Sirul, că eu nu voi înceta să aduc pilde, nu de la mine, că eu sunt izvorul a toată răutatea și viclenia. Ce vorbim, vorbim de la Sfinții Părinți ca să ne folosim. Când vei vedea că ești într-o astfel de stare, te sfătuiesc, omule, să te culci. Și chiar de nu dormi, stai culcat să se liniștească simțirea.

– Dacă nu avem Sfânta Liturghie în fiecare zi la mănăstire, cum ne putem mântui?

– Nu numai Liturghia te mântuiește. Nu auzi ce spune Sfântul Grigorie Sinaitul? „Cine are rugăciunea minții, are și Liturghia, are și toată pravila Bisericii tot timpul”. D-apăi acei care au trăit în pustie, cum a fost Sfântul Marcu de la peșteră, la care s-a dus Sfântul Serapion, de 95 de ani nu văzuse om, acela stătea la slujbă? Era în timpul prigoanelor. Și ai văzut,

când se ruga era stâlp de foc de la pământ până la cer. „Dar cei care au trăit în pustie ani de zile, cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, și se împărtășeau la trei-patru ani, oare pentru nevrednicie se împărtășeau așa rar?”

Auzi ce spune Sfântul Efrem: „Biserici aveau pe limbile lor și altare în inimile lor”. Totdeauna erau în comuniune cu Dumnezeu în rugăciune. Pentru că rugăciunea care se face în biserică este rugăciune obștească. Dar nu cumva să rămânem numai la aceasta și să nu avem o rugăciune proprie, că ne înșelăm. Că spune Sfântul Teofan Zăvorâtul: „Vai de cci ce au înghețat la rânduiala tipicului bisericesc și n-au rugăciunea lor proprie!”

– Dar nu este păcat ca atunci când este Liturghia, eu să zic rugăciunea inimii sau altă rugăciune și să nu fiu atent la slujbă?

– Nu-i adevărat! Pentru că are mare legătură liturghia inimii cu cealaltă de la sfântul altar. Aceasta este o rugăciune obștească și are mare putere, mai ales Sfânta Liturghie, și o ajută pe cea din inimă. Că dacă vine o prigoană și te-ai dus într-o pustie, sau într-un sat, sau într-un bordei, mai ai Liturghie?

În măsura în care se roagă, auzi ce zice Sfântul Nicodim Aghioritul, **mintea este preot, inima este altar; jertfa care se aduce pe acest altar este alegerea și buna voință**, că de bună voie aleg să mă rog lui Dumnezeu, iar mirosul de bună mireasmă, **tămâia, care se ridică de pe altarul inimii, este rugăciunea, să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta**. De pe altarul inimii. **Omul este un fel de biserică în biserică.**

În zadar te duci în altarul ăsta, dacă nu ai rugăciunea cea din inimă. Puțin îți folosește. De aceea, mergerea la biserică îți ajută foarte mult ca să întărești rugăciunea din inimă, dar nu o schimbă pe aceea. Tocmai rugăciunile și momentele Sfintei Liturghii, dacă tu ai lucrare lăuntrică, îți întăresc această lucrare. Mai mult îți învâpăiază inima de dragostea lui Dumnezeu, când auzi momentele Sfintei Liturghii, când iese cu Sfintele Daruri, căci credința vine prin auz.

Ai văzut că a întrebat cineva pe Sfântul Nichifor: „Dacă merg în biserică, să ascult strana și Liturghia și celelalte, sau să zic rugăciunea inimii?” Dacă n-ai sporit în rugăciunea minții, ascultă cu mare atenție Liturghia și strana, că te ajută să te concentrezi cu mintea în inimă. Foarte mult te ajută.

Iar dacă ai ajuns la *rugăciunea de sine mișcătoare a minții*, este ca ceasul, ai pornit inima, *eu dorm și inima mea veghează*. Permanent inima se roagă. Atunci și fără să vrei vei rămâne cu rugăciunea asta lăuntrică și în timpul Liturghiei și în timpul celorlalte rugăciuni, că ajungi la o rugăciune de sine mișcătoare. Permanent se roagă inima. Neîncetat, cum zice apostolul.

Eu am scris câteva predici despre treptele rugăciunii. Am vrut să scriu și una despre rugăciunea contemplativă, care-i mai înaltă decât rugăciunea inimii, dar nu are nici un rost la oamenii de azi, că nu o înțeleg; este pentru cei desăvârșiți, aceea este în extaz, rugăciunea cea de foc, în răpire. Am pus acestea pe care le poate înțelege oricine. Noi le-am

citit, și numai cu atât am rămas. Le-am înțeles, dar nu le-am lucrat niciodată în viață. Așa este.

– Cum cunoaștem noi care este calea cea bună a mântuirii?

– Sfatul bun te va păzi și cugetul drept te va apăra. Și iarăși zice Scriptura: Cei ce n-au sfătuitori, cad ca frunzele. De aceea este bine, mamă, să ne mai sfătuim.

– Cum putem trăi noi în viața de obște fără tulburare?

– Zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Tăria celui din obște este ascultarea; tăria împăratului stă întru multă oștire; iar tăria celui din liniște este multa rugăciune. Și căderea celui din obște este neascultarea – când nu face ascultare; și căderea celui din liniște, împuținarea rugăciunii”.

La pustie aveam timp să mă rog 14 ore și mai mult.

– Cum trebuie să ne purtăm, noi, creștinii ortodocși, față de oamenii eretici?

*– Nu cumva socotind noi că iubim pe aproapele, să ne lăsăm călcați de cei străini de dreapta credință în Hristos, care voiesc a ne depărta pe noi de la Ortodoxie și a ne impune credința lor cea strâmbă și eretică. Iar dacă voiesc a ne ataca credința noastră cea sfântă sau Sfânta Tradiție a Bisericii Ortodoxe, atunci trebuie să o apărăm cu toată puterea până la moarte, după cum zice Sfântul Nicodim Aghioritul în *Războiul nevăzut*.*

Se cade, aşadar, oricărui preot ortodox şi oricărui creştin al Bisericii noastre dreptmăritoare, să fie un bun ostaş al lui Hristos cu toată evlavia şi cu mânie bărbătească şi tare să apere, prin cuvânt şi prin scris, adevărul dreptei noastre credinţe. Nu se cuvine a fi blând acolo unde nu trebuie a te purta cu blândeţe. Acelaşi lucru ne învaţă şi Sfântul Pimen cel Mare, zicând: „Se cade nouă a răbda toate, măcar de ne-ar scoate cineva şi ochii sau ne-ar tăia mâna noastră cea dreaptă, iar dacă cineva voieşte a ne depărta şi a ne despărţi pe noi de Dumnezeu, atunci să ne mânim” (Pateric, Cuvântul 118). Şi iarăşi zice: „Întâia oară fugi, a doua oară fugi, a treia oară fă-te sabie cu cel ce vrea să te despartă pe tine de dreapta credinţă”.

– **Dar cum trebuie să ne comportăm cu aceşti oameni?**

– Auzi ce spune apostolul? *Biserica este Trupul lui Hristos. Cap al Bisericii este Hristos.* Toate sectele mistice şi raţionaliste, nu numai din România, care s-au despărţit de Biserică, s-au despărţit de Hristos. Nu mai au legătură cu Hristos. Gata. Aşa este. Şi pe sectari, nu în casă, nici în ogradă să nu-i primeşti, ca nu cumva să ne împărtăşim de lucrurile cele rele ale lor şi de ereziile lor.

– **Şi dacă vin cu tot felul de cărţi, ce să facem cu ele?**

– Pe foc, pe foc, pe foc! Ei au diavoli numiţi arhiconi, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Îi învaţă toată Scriptura pe de rost, dar pe dos, pe dos, pe dos. Le tâlcuieşte toată Scriptura pe dos. Din Scriptură îţi

vorbește, dar pe dos, nu cum spune Biserica și dogmele Bisericii. Să nu vorbiți cu ei.

– **De ce Biserica Ortodoxă nu se prea implică în misionarism, ca să facă cunoscută dogma ortodoxă în alte părți, cum fac catolicii și celelalte confesiuni?**

– **Biserica Ortodoxă trăiește!** Cea mai mare învățătură este trăirea. Eu am la spovedanie popor de la țară. Țin tradiția sfântă cum au învățat-o de la părinții lor. Datorită poporului se ține mai tare Ortodoxia la noi.

– **În câte feluri se împart oamenii pe pământ, din punct de vedere al credinței în Dumnezeu?**

– Oamenii de pe pământ se împart în trei grupe: creștinii, adică cei care cred în Hristos; necreștinii sau păgânii, care nu cred în Evanghelia lui Hristos, ci în anumiți oameni zeificați, precum Brahma, Buda, Confucius, Mahomed etc., și a treia grupă, atei, care nu cred în nici o divinitate.

Necreștinii se împart și ei în trei grupe: monoteiști – evrei și mahomedani; dualiști – care cred în două principii, al binelui și al răului; și politeiști, care cred în mai mulți idoli sau zei mincinoși.

Creștinii se împart la rândul lor în trei mari confesiuni și Biserici: ortodocși, catolici și protestanți. Din protestanți s-au format mai multe ramuri, ca protestanți de Confesiune Augustană (luterani), reformați, anglicani, metodiști, prezbiterieni și grupări neoprotestante.

– **Care din aceste categorii de creștini au harul mântuirii?**

– Biserica noastră Ortodoxă învață că *harul este dat tuturor oamenilor* (Tit 2, 11), deoarece *Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină* (I Timotei 2, 4). Dar harul nu silește pe nimeni. Oamenii au libertatea să-l primească și să conlucreze cu el sau să-l respingă. Cei dintâi se mântuiesc, cei din urmă, nu (*Învățătură de Credință Ortodoxă*). Biserica Ortodoxă, fiind Biserică apostolică, are harul mântuirii.

– **Care dintre creștini se vor mântui?**

– Numai creștinii care slujesc lui Dumnezeu întru adevăr, aceia se vor mântui, după cum spune Duhul Sfânt: *Aproape este Domnul de toți cei ce-L cheamă pe El întru adevăr* (Psalm 144, 18). Despre oamenii care nu au primit credința în Dumnezeu nu putem zice că se mântuiesc, deoarece apostolul ne învață: *Este un Domn, o credință și un botez* (Efeseni 4, 5; I Corinteni 12, 12). Și iarăși: *Pace peste cei ce vor umbla cu dreptarul aceasta (dreapta credință)* (Galateni 6, 16) și în alt loc: *Cine nu se luptă după lege, nu se încununează* (II Timotei 2, 5).

– **Toți oamenii au harul Sfântului Duh?**

– Păgânii, necredincioșii și apostatii (lepădații de dreapta credință) nu au harul Preasfântului Duh. În Vechiul și Noul Testament, *harul Sfântului Duh a fost făgăduit tuturor celor ce vor crede în Iisus Hristos* (Isaia 44, 3; 59, 21; Iezechiel 36, 27; Fapte 2, 17-18).

În vremea de apoi *mulți înșelători și hristoși mincinoși* se vor arăta cu viclenie că au harul Sfântului Duh și vor face semne mari și minuni false cu puterea satanei, spre a înșela pe mulți și a-i îndepărta de la dreapta credință, precum a zis Domnul (Matei 24, 24).

Vrăjitorii, proorocii mincinoși, ereticii, înșelătorii și făcătorii de minuni false sunt urâciune înaintea Domnului și Dumnezeu nu ascultă de ei (Levitic 20, 27; Deuteronom 18, 10-12).

Creștinii care cad în păcate grele *întristează Duhul Sfânt* (Efeseni 4, 30). Totuși nu pierd harul mântuirii. Dacă se vor întoarce din toată inima la spovedanie și la lucrarea faptelor bune, iarăși dobândesc harul Preasfântului Duh, fiindcă primul păcat împotriva Sfântului Duh săvârșit de ei este, după cum zice în *Învățătura de Credință Ortodoxă*, „răutatea neîncrederii adevărului arătat și dovedit, al dreptei credințe în Hristos”.

– **Părinte Cleopa, dați-ne un cuvânt de încheiere.**

– Cuvânt de încheiere trebuie mai întâi să mă prihănesc pe sinemi că vorbesc ce nu fac. Și de aceea vă rog să vă rugați pentru mine, păcătosul, ca să-mi aduc aminte de cuvintele Sfântului Ioan Scărarul: „Cade-se celui ce învață și nu face, ca, rușinându-se de cuvintele sale, să înceapă și el a lucra într-o bună zi”.

Așa și eu, poate vorbind la altul, mă gândesc și cu vreodată să fac. Pentru că de vorbit este ușor. Nimic nu-i mai ușor ca vorba. Amin.

MESAJE DUHOVNICEȘTI
ALE MARILOR PĂRINȚI
transmise pe bandă magnetică

(II)

PĂRINTELE CLEOPA
CĂTRE PĂRINTELE PAISIE OLARU
(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Preacuvioase Părinte duhovnic Paisie,

Prin mijlocirea fratelui Petru, care stăruiește mereu să facă o legătură între noi, având câteva momente libere aici la casa din deal, vă trimit smerite închinăciuni și metanii cu dragoste în Iisus Hristos, în anul 1982, și doresc ca Preasfântul Dumnezeu și Preacurata Lui Maică să vă lungească zilele spre folosul miilor de creștini care vă cercetează și în anul care vine să sporii întru creștere și întru darul lui Dumnezeu, să fiți de folos și nouă monahilor, la tot poporul și credincioșilor care vă cercetează.

Vă doresc din toată inima mulți și fericiți ani și vă rog iar din toată inima să nu mă uitați și pe mine păcătosul, leneșul și necuratul, în sfintele și curatele

rugăciuni care le faceți acolo către Mântuitorul și Maica Domnului.

Eu, ca totdeauna, sunt încărcat de griji, de răspândire, de lenevire, de nesimțire, de neluare aminte, de acedie, adică de moleșeala voinței, și măcar că am intrat într-un an nou, în loc să pun început bun, merg înapoi ca racul.

Blagosloviți și mă iertați pe mine, păcătosul.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE

(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Cuviose Părinte duhovnic Arsenie,

Văd că nu mă lasă în pace fratele Petru până nu trimit câteva cuvinte pe acolo. Mă minunez de dragostea lui cum s-a aflat el între noi să putem vorbi unii cu alții. Se vede că este lucrarea Preasfântului Dumnezeu prin el.

Așadar, având câteva momente libere, vă rog din toată inima să primiți din partea nevredniciei mele smerite închinăciuni și sărutări cu dragoste în Iisus Hristos.

Preasfântul și Preabunul Dumnezeu și Preacurata Lui Maică și toți sfinții să vă ajute să sporiiți și să fiți de mare folos milioanelor de credincioși care vă cercetează acolo și vă cer sfat și pe care îi mângâiați și-i zidiți în Hristos.

Bine faceți că vă țineți de cuvântul marelui Apostol Pavel, care zice: *Nimenea al său să nu caute, fiecare să lucreze pentru binele și zidirea aproapelui.*

Bine faceți că sunteți de jertfă acolo cu atâtea mii de suflete, deoarece, după învățătura Sfântului Isaac, **folosul fratelui este roada ta.**

Dumnezeiescul Ioan Gură de Aur într-una din omiliile sale zice așa: „Eu vorbesc din catedrala aceasta – adică a Sfinților Apostoli din Constantinopol – și văd mulțime de oameni aici. De se vor întoarce 100 la Hristos, plată însutită voi avea. De se vor întoarce 60 sau 30, nu mică este plata; iar de se va întoarce numai unul, și pentru acesta mare plată îmi va da mie Hristos, că un singur suflet este mai scump decât toată lumea, după cuvântul care a zis: *Ce va da omul în schimb pentru sufletul său, măcar de-ar câștiga toată lumea.* Iar de nu se va întoarce chiar nici unul, eu nu voi înceta să învăț și să predic, deoarece fântânile izvorăsc și izvoarele curg, măcar de ar lua cineva și ar bea apă din ele sau nu ar bea, ele își fac datoria”.

Așa cum vă știu activ, aprins în credință, cu dragoste de a zidi pe alții și a-i folosi; așa cum v-am cunoscut cu mila Domnului cât am fost împreună, tot așa, cu atât mai mult acolo unde v-a dus Dumnezeu, să puneți toată activitatea duhovnicească în folosul poporului și a atâtor mii de suflete însetate după cuvântul lui Dumnezeu.

Din toată inima doresc ca Preasfântul Dumnezeu să rânduiască ca, atunci când vom muri și ne vom întâlni înaintea Mântuitorului, să văd în urma Părintelui duhovnic Arsenie un sobor de mii și mii de suflete curățite și luminate de el prin cuvânt și pilda vieții.

Această dorință să fie pururea între noi, ca, cu darul lui Dumnezeu, să lucrăm în slujba aproapelui, și

mila lui Dumnezeu va completa neputințele noastre cu folosul sufletelor care ne cercetează și ne cer ajutorul duhovnicesc.

Fiind îndemnat și de fratele Petru, vă rog, dacă credeți de bunăcuviință și socotiți că-i bine, să trimiteți la toți iubiții credincioși din Constanța și Mangalia, care ne cunosc, multă bucurie în Hristos, mângâierea Duhului Sfânt, spor în cele duhovnicești în anul acesta în care am pășit (1982) și mai presus de toate, tuturor le dorim mântuirea sufletului și să sporească în frica lui Dumnezeu, în dragostea lui Dumnezeu și în toate faptele bune.

Mila Domnului nostru Iisus Hristos și Aco-perământul Preasfintei și Preacuratei Sale Maici să rămână cu noi în veacul de acum, în anul care vine și în veacul cel viitor. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA
CĂTRE PĂRINTELE ILARION ARGATU
(Vineri, 1 ianuarie 1982)

Preacuvioase Părinte Arhimandrit Ilarion,

Iată fratele Petru l-a pus Dumnezeu între noi un fel de mijlocitor, prin care ne întâlnim așa pe această cale cu ajutorul aparatului, noi fiind la mare distanță. El îmi spune să vă trimit câteva cuvinte.

Eu, păcătosul și nevrednicul, din partea mea vă trimit mai întâi smerite închinăciuni cu dragoste în Iisus Hristos și vă doresc înaintea Preasfântului Dumnezeu și a Preacuratei Lui Maici să vă sporească puterile duhovnicești, energia fizică și cea

duhovnicească și în anul care a sosit să stați în slujba apostolatului acolo pentru milioanele de suflete care vă cercetează și vă cer ajutorul duhovnicesc.

Preasfântul Dumnezeu să vă întărească, să vă mângâie, să vă sprijinească în această activitate duhovnicească și Preacurata Lui Maică să vă acopere cu dumnezeiescul ei Acoperământ de ispitele văzuților și nevăzuților vrăjmași. Și vă rog din toată inima să nu mă uitați pe mine păcătosul la sfintele rugăciuni, că eu niciodată până acum n-am pus început bun de faptă bună.

Multă bucurie în Iisus Hristos și multă dorire de sporire și creștere în cele duhovnicești. Spuneți tuturor ce ne cunosc de acolo și pe toți vă rog să nu mă uitați în sfintele rugăciuni. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINTELUI ILARION CĂTRE PĂRINTELE CLEOPA

Preacuvioase Părinte Cleopa,

Tare mult m-am bucurat de cuvintele frumoase pe care le-ați adresat către mine, păcătosul, care mă găsesc la Cernica.

M-am bucurat tare mult că sunteți sănătos și vă rugați și pentru mine păcătosul.

Eu mă rog Bunului Dumnezeu ca să vă țină sănătos și pe mai departe, și cu rugăciunile preacuvioșiei voastre să mă întăresc și eu în lupta pe care o am zi de zi, atât cu patimile mele cât și cu lupta ce vine din afară.

Vă sărut mâna cu multă dragoste și cred și doresc să ne întâlnim cât mai degrabă spre a ne împărtăși cuvinte de întărire și de bucurie, cuvinte de ajutor duhovnicesc spre mântuire.

Blagosloviți și mă iertați pe mine, păcătosul Ilarion Argatu!

PĂRINTELE ARSENIE CĂTRE
OBȘTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA
(1982)

Părinte Paisie, Părinte Cleopa și toți dragii mei de la Sihăstria.

Nemernicia mea a făcut să lupt singur, păstrând în inimă duhul Sihăstriei de atunci. Locul acela în sihăstreasca Sihăstrie ajută mult și mai ales preacuvioșile voastre, Părintele Cleopa, Părintele Paisie, Părintele Ioil, Părintele Chiril, Părintele Macarie și Valerian și alți dragi părinți ai mei de acolo. Ați păstrat o cuviincioasă și îngerească unitate a duhului locului, a rânduielilor. Ați folosit multă lume ca niște stâlpi cuvioși, statornici, înțelepți și cu inimile calde pentru toți.

Știu că duhul vă spune că eu sunt slab și rănit, dar și mă bucur foarte mult că mă cercetați și simt mângâierea ce mi-o dați și pe care am simțit-o totdeauna de când a binevoit pronia cerească să vă cunosc. Vă iubesc mult! Împrejurările fac să fiu departe și Bunul Dumnezeu și Măicuța Domnului știe și lacrimile mele străine și sărace pentru mântuirea mea cu ajutorul duhului vostru.

Nu pot să nu amintesc și de preaiubitul Ambrozie și Marcu care se luptă așa cum îi place bunului Dumnezeu să fim pe lumea aceasta.

Vă sărut mâinile cu multă smerenie și iubire, eu, fiul vostru slab, dar plin de nădejde, Arsenie. Amin.

**RĂSPUNSUL PĂRINTELUI PAISIE
PENTRU PĂRINTELE ARSENIE
(1982)**

M-am bucurat, Părinte Arsenie, de blagoslovenia sfinției voastre și de dragostea ce ne-o purtați, pentru că nu ne-ați uitat, de ne-ați pomenit pe noi și pe toți care i-ați cunoscut.

Noi vă dorim tot ce este bun și frumos, tot ce este folositor și plăcut lui Dumnezeu și dacă nu ne vom mai întâlni în viața asta, să ne facă Dumnezeu parte să ne întâlnim acolo în veșnica fericire. Amin.

Blagosloviți și mă iertați!

**RĂSPUNSUL PĂRINTELUI CLEOPA
PENTRU PĂRINTELE ARSENIE
(1982)**

Preacuvioase Părinte și mult iubite și fratele meu, Arsenie.

Mulțumesc Preasfintei și de viață Făcătoarei Treimi, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și mijlocirii tuturor sfinților, care au binevoit măcar așa prin aceste mijloace să

putem vorbi de la această mare distanță care ne desparte numai cu trupul, nu și cu duhul.

Iubite Părinte, mai întâi vă mulțumesc din toată inima că nu ne-ați uitat și păstrați unitatea duhului și dragostea aceea ce a fost oarecând între noi.

Dragostea lui Dumnezeu nu cunoaște hotare; ea nu cunoaște granițe. Dragostea lui Dumnezeu trece peste toate și nu numai peste granițele veacului de acum, ale unei țări sau ale unei localități, ci ea trece și peste granița morții.

Auzim pe marele Apostol Pavel zicând: *Limbile vor înceta, proorociile se vor desființa, iar dragostea rămâne*. Singura din cele trei virtuți teologice care rămâne în veacul viitor și nemărginiții vecilor este dragostea, care trebuie să o purtăm în sufletele noastre și care este mai mare decât toate virtuțile în acest veac și în cel viitor.

Iubite Părinte, îmi dau seama, după cum ați spus, că luptați singur. Nu sunteți singur! Aveți pe Preasfântul nostru Mântuitor, pe Preacurata Lui Maică și pe sfinții lui Dumnezeu. Aveți învățăturile dumnezeieștii Scripturi, ale celei vechi și ale celei noi, învățăturile dumnezeieștilor părinți și aveți practica vieții, cu care, prin darul lui Hristos, ați străbătut până acum, care vă ajută să puteți fi de mare folos în acel loc unde este atâta afluență de suflete, care vin acolo cu atâtea și atâtea nevoi sufletești.

Un singur suflet este mai scump decât toată lumea, că la această valoare l-a ridicat Însuși Dumnezeu-Cuvântul, Care zice: *Ce va da omul în schimb pentru sufletul său, măcar de ar dobândi toată lumea?* Nu are valoare lumea toată cât are un suflet.

Deci acolo aveți posibilitate să aduceți la lumină și la mântuire nu un suflet, ci mii de suflete, numai să vă întărească Preasfântul Dumnezeu și Preacurata Lui Maică să puteți face față, cât este cu putință, atâtor nevoi sufletești, care se cer mai ales acolo unde este sezonul de vară și unde vin atâtea suflete, unele mai zbuciumate decât altele de ispitele și de valurile veacului de acum.

Iubite Părinte, așa a binevoit Dumnezeu ca prin fratele Petru noi să putem vorbi de la așa mare distanță și să mai auzim unul altuia vocea, care este mult dorită între noi. Eu sunt cam bolnav cu inima, acum puțin și cu ficatul de câțeva vreme. Bunul Dumnezeu știe viața noastră și scânteia de viață care o avem, cât o mai lasă Ziditorul în noi.

Sunt și eu foarte, foarte ocupat cu multe suflete, care nu-mi dau răgaz zi și noapte. Când mai am puține momente de liniște mai însemnez ceva, mai scriu câte ceva, să rămână după ticăloasa asta viață, poate pentru cineva care va voi să citească.

Cu multă umilință și dragoste mi-aduc aminte de momentele care le-am petrecut împreună, când mi-ați fost de mare ajutor și mângâiere în scârbele mele și în necazurile prin care am trecut și totodată v-am socotit ca pe un înger al lui Dumnezeu lângă mine, că ați fost om cu frică de Dumnezeu, cu dragoste mare și cu bărbăție de cuget în toate supărările și m-ați îmbărbătat și mi-ați fost de mângâiere.

Acum Preamilostivul Dumnezeu a rânduit să fim departe unul de altul, dar această depărtare este, așa după cum am zis, numai cu trupul nu și cu duhul. Nimic nu ne împiedică pe noi să trăim într-un gând și

într-un duh înaintea lui Dumnezeu, numai dacă rămâne între noi dragostea Preasfântului Dumnezeu.

Din când în când vin și de pe acolo credincioși, de pe la Constanța, de pe la Mangalia, din Dobrogea, de pe la Tulcea, care ajung mai rar pe la noi și totuși ajung. Am întrebat când și când dacă vă aflați sănătos și unii v-au cunoscut și mi-au spus de frumoasa activitate și energia duhovnicească care vă stăpânește ca totdeauna și în momentele de față.

Aș dori, de va voi Preamilostivul Dumnezeu, să ne vedem, dar nu știm chipul proniei lui Dumnezeu ce este între noi.

Am fost invitat cu mare stăruință să mă duc la Galați, unde Părintele Teofil Pandele s-a sânguit și a făcut o biserică și a sfințit-o în ziua de Sfinții Voievozi, Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil. El a trimis și mașina, a venit și personal și am fost chemat eu, părintele stareț, părintele stareț de la Secu, de la Neamț, mai mulți părinți, și eram dator să mă duc, că acest părinte, încă de când era director în Ministerul Cultelor, a ajutat foarte mult această mănăstire, care știi că a fost arsă și necăjită.

Dar n-am putut să ne ducem. Una că a fost hram la Mănăstirea Agapia, tot cu hramul Sfinții Voievozi, și părintele stareț a fost chemat de Înalt Preasfințitul Mitropolit Teoctist să slujească acolo, și părintele stareț de la Neamț și de la Secu, iar eu singur, fiind și bolnav, nu m-am bizuit; și așa că n-am fost.

Dacă era să ajung pe acolo, mă gândeam, fiindcă n-am fost niciodată în Dobrogea în viața mea, să mă duc pe la Preacuvioșia Voastră, să vizitez Sfânta Mănăstire Cocoș, unde am aflat că se află

moaștele celor patru sfinți martiri: Atalos, Zoticos, Filipos și Camasis, care s-au găsit la Niculițel în Dobrogea. Și cu această fericită ocazie aveam să trec și pe la Sfinția Voastră și pe la acele sfinte moaște. Dar rămâne acest lucru în voia lui Dumnezeu, poate pentru mai târziu, de voi mai avea zile.

Am dorit de multe ori, când am avut momente de liniște, să ne mai vedem. Dar, cum am zis, lăsăm toate în voia Domnului și la rânduiala Lui cea preabună. Un lucru să rămână între noi: să rămână dragostea lui Dumnezeu și bunăvoința Lui și să rugăm îndurarea Lui să nu ne despartă pe noi cu duhul. Și să rămână mila Domnului Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos și acoperământul rugăciunilor Preasfintei și Preacuratei maicii Sale și ale tuturor sfinților cu noi păcătoșii, în veacul de acum și în cel viitor. Amin.

Blagosloviți și mă iertați pe mine, păcătosul.

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE

(Aprilie 1984)

Spune-i părintelui Arsenie smerite închinăciuni cu dragoste, să se roage pentru mine păcătosul, că sunt foarte, foarte ocupat. Chiar acum când vorbesc mi-au venit niște studenți care au trecut pe la Mănăstirea Neamț și mi-au spus că trebuie să vină seminariștii de la Neamț cu profesorii, pentru niște predici să le vorbesc aici pe munte.

Altfel am primit o scrisoare oficială de la Mitropolie. Sunt cerut de Vlădica Antonie la un

congres, nu știu unde, și va trebui să mă duc. A venit oficial să mă duc pe ziua de 1 iunie.

Sunt cam bolnav cu inima. Obosit. Am și soborul mănăstirii, trebuie să fac și de săptămână la sfântul altar. Poporul nu mă lasă în pace. Nici nu am când mă gândi.

În momentele foarte puține, când mai am ceasuri de liniște, mă duc la casa din pădure, acolo unde-i prisaca mănăstirii și acolo mai scriu câte ceva, ca după ce voi închide ochii să rămână ceva în biblioteca mănăstirii.

Bunul Dumnezeu și Preacurata lui Maică să ne facă parte de mântuire. Vă zic „Hristos a înviat”, Părinte Arsenie, și vă rog pe toți să nu ne uitați în sfintele rugăciuni!

Mila Domnului și Acoperământul Preasfintei Maicii Sale să fie și să rămână cu noi în veacul de acum și în cel viitor. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA
CĂTRE PĂRINTELE PAISIE
(Aprilie 1984)

Preacuvioase Părinte Paisie,

Îți vorbesc așa în grabă, în fugă, că am avut un consiliu chiar acum și am fost și cu biserica. Suntem foarte aglomerați cu lumea. Nu știm ce-om mai face cu atâta lume. Vine Înălțarea Domnului, vine Dumineca Mare. Am fost înștiințat că vin aici câteva clase de la seminar cu profesorii, ca să le vorbesc.

Sunt peste măsură de ocupat. Aș dori să te rogi mai tare, să se ducă zăpada aceea de acolo. Toată. Că atunci când am fost la Sihla, numai trei săptămâni am fost bolnav. Numai cu frecții și cu injecții. Eram să mor. Am dormit într-o chilie acolo, am asudat, eram tot apă. M-am sculat când toca la biserică și am crezut că în biserică aveți foc, și când m-am dus nu era nici în altar foc. Și am stat două ore la Utrenie și când am venit aici m-a luat o durere, ca atunci când am venit din Italia. Rinichii și rinichii și rinichii. M-a ținut vreo două-trei săptămâni.

M-am învățat minte, când mă duc la Sihla trebuie să-mi iau schimburi cu mine și s-o iau încet, să iau seama cum dorm și ce fac. Dacă va fi mila Domnului și a Maicii Domnului sper, peste o săptămână-două, adică înainte de Înălțare, să ne mai vedem, numai dacă ai să te rogi sfinția ta să se ducă toată zăpada. Când mă duc acolo să fie cald! Să-i spui Părintelui Ilarion de la bucătărie ca atunci să facă un borș de urzici bun! Știe el cum.

Stăm și noi de azi pe mâine. Obosiți până-n gât. Avalanșă de lume. Grija de sobor. La biserică am fost de rând în prima săptămână după Paști și acum îmi vine rândul iar. Cât va mai rândui mila Domnului și cu rugăciunile Preacuvioșiei voastre, ne vom strădui să mai facem câte ceva.

Vă rog să nu mă uitați în sfintele rugăciuni, și când o fi să mă duc pe acolo, dacă a rândui Domnul, vom vorbi mai pe larg cele ce ne va da Bunul Dumnezeu atunci în gând.

Acum merge fratele Petru, care este un fel de curier, de la Constanța până la noi, și de aici până la

București și în toată lumea, și duce vorbele noastre de aici dincolo. Să-l pomeniți și pe el la rugăciune și pe mine păcătosul.

Blagosloviți și mă iertați!

PĂRINTELE PAISIE CĂTRE PĂRINTELE CLEOPA

(Aprilie 1984)

Părintele Cleopa, vă mulțumesc pentru dragostea care o aveți și o purtați pentru mine păcătosul și mă bucur pentru că ne-ați făgăduit că veți veni pe la noi. Eu v-am așteptat când a cânta cucul, dar la noi încă n-a prins a cânta cucul; la noi încă-i iarnă.

Dumnezeu să ne ajute ca să ne mai întâlnim și pe lumea asta și să ne dea Dumnezeu răbdare în toate cele ce le rânduiește pentru mântuirea noastră. Amin.

PĂRINTELE CLEOPA DESPRE PĂRINTELE ARSENIE

(Martie 1986)

Se luptă săracul singur la Techirghiol. Este unul cu barbă mare. Și este un om cu toată inima pentru Biserica lui Hristos și pentru mântuirea lumii. El, unde s-a dus, a făcut mare cinste Bisericii. Îi sincer și cu el și cu Dumnezeu și cu lumea. Mare dragoste are de a învăța pe oameni. Și are un cuvânt. Cred că-l mai are și acum: „Fraților, nu vă jucați cu mântuirea!” Așa le spune. „Nu vă jucați cu mântuirea”.

Încă de când era frate predica. Se chema fratele Anghel când l-am primit aici. Îl aveam ucenic la stăreție. Și aveam un scaun, un jilț, pe care dormeam noaptea, ca preot tânăr să fiu mai treaz. Odată mi-a zis: „Îmi dai voie, când nu ești acasă, să stau eu pe scaunul acela?” I-am zis: „Stai”. Și apoi de-acolo le ținea lecție: „Băgați de seamă! Eu sunt ucenic, dar sunt în scaunul starețului. Eu vă învăț în locul lui!”

Și le spunea frumos și-i învăța. Așa a fost viața lui. Foarte, foarte sincer și hotărât. Și s-a jertfit săracul în multe părți în țara asta. Și acum este acolo și cred că a trecut și el de 70 de ani, că eu nu mai țin minte. Și el nu uită mănăstirea de unde a plecat.

L-am avut și la Slatina, altă mănăstire unde am fost eu stareț. Eu știu că el pune toată inima să-i învețe pe oameni, să le spuie. Și el îi slăbit, săracul, și nu mai poate. Amu și bătrânețea...

PĂRINTELE CLEOPA CĂTRE PĂRINTELE ARSENIE (Martie 1986)

Părinte Arsenie, acum, când grăiesc cu sfinția ta, casa-i plină de lume; vede fratele Petru. Mai trebuie să sosească și 50 de creștini de la Pitești acum. Suntem peste măsură de aglomerați. Dar mă bucur că vă ține Dumnezeu și Maica Domnului cu sănătate și cu putere de muncă până în ziua de astăzi.

Eu sunt un hârb legat cu sârmă. Operație grea am avut astă-vară. Hernie strangulată. Acum sufăr cu inima, mă cam dor și plămânii. Este și vârsta. Mai am

trei săptămâni și pășesc pe 75 de ani. Și să fie mila Mântuitorului cu noi să ne întâlnim la rai. Poate aici n-om fi vrednici să ne mai întâlnim. Eu aș dori să ne întâlnim în toată ziua, dar suntem la mare distanță.

Luptați-vă acolo, cu darul lui Hristos și cu rugăciunile Maicii Domnului. Eu vă am cu nevrednicie în pomelnicul meu de la Sfânta Proscomidie. Și vă am nu numai eu; mulți părinți vă au care v-au cunoscut. Unde v-ați dus, ați fost omul dreptății și al fricii de Dumnezeu și om cu mare dragoste de a mântui pe toți.

De aceea vreau să vă spun, fiindcă a venit fratele Petru, avem în față Sfântul și Marele Post. Trebuie să luăm în călătoria noastră de șapte săptămâni întâi și întâi rugăciunea și postul. Apoi osteneala, apoi citirea sfintelor cărți, paza minții, privegherea minții; grijă mare de minte, că tot păcatul de la minte începe, și trezvia atenției ne trebuie în toată clipa.

De aceea, bun este și postul și rugăciunea și mintea veghetoare, dar mai mult decât toate este dragostea. Așa ne-a arătat Apostolul Pavel, că mai mare decât toate rămâne dragostea. Milă, cât vom putea de fiecare, pentru că mila este fiica dragostei. Cu milă să lucrăm cât vom putea, ca să câștigăm și noi milă în ziua Judecății și în vremea morții.

Să ne ajute Preasfântul Dumnezeu și Maica Domnului și mie păcătosului și sfinției voastre ca să terminăm călătoria cu bine și să ne întâlnim la rai.

Vă doresc toată bucuria duhovnicească în acest sfânt și mare post și să ajungeți cu bucurii

duhovnicești și în lumina Învierii lui Iisus Hristos, să vă bucurați de ziua Învierii Lui.

Vă doresc bucurie, sănătate, mântuire și să nu ne uitați în sfintele rugăciuni. Amin.

PĂRINTELE ARSENIE CĂTRE
OBȘTEA MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA
(1986)

Blagosloviți, Preacuvioase Părinte Cleopa, Preacuvioase Părinte Paisie, Preacuvioase Părinte Ioil și Valerian, cuvioși părinți Ambrozie, Varsanufie, Macarie, precum și toți părinții mănăstirii.

Cu frică de Dumnezeu și cu sincere și smerite gânduri vă cer blagoslovenie din inimă și rugăciuni la toți. Nu m-am înstrăinat sufletește absolut cu nimic de preacuvioșiile voastre și de locul acela scump și sfânt, Sihăstria.

Sunt zi de zi cu inima la sfinții voastre și aceasta este o mare mângâiere pentru mine. Bunul Dumnezeu, se vede, a rânduit ca eu să port pe alte meleaguri crucea și numele sfintei Sihăstrie. Știe Bunul Dumnezeu că, cu toată neputința mea, nu am făcut decât cinste sfintei noastre Sihăstrie și, de asemenea, numelui preacuvioșilor voastre, Părinte Cleopa, precum și la toți, chiar la toți părinții și viețuitorii acestei iubite mănăstiri.

Am fost pe unde am fost, și singur am fost mereu. Nu m-am despărțit de nădejdea și puterea harului divin, și cu mare frică vă spun că nici de bucuria ce vreau s-o am, având pe Preasfânta,

Preascumpa, Preaputernica mijlocitoare, Maica Domnului, la care nu va nădăjdui nimeni în zadar.

Am intrat în al unsprezecelea an de când sunt aici. Valuri, valuri de credincioși vin la Techirghiol. Sunt obligat să-i primesc, să-i înțeleg și la toți să le dau câte ceva și să plece cu nădejde.

Sunteți, Precuvioase Părinte Cleopa și cu toți părinții, bucuria mea. Vă port cu drag și vă consider mereu puternici. Să nu mă lăsați din rugăciuni, precum și nevrednicia mea pe precuvioșiile voastre.

Blagosloviți și mă iertați pe mine, Arsenie protosinghelul.

PĂRINTELE PAISIE DESPRE PĂRINTELE CLEOPA

Vă duceți la Părintele Cleopa devale? Apoi el, cu darul lui Dumnezeu care îl are, vă satură de vorbă. A fost și el bolnav, l-a mai durut un picior, acum s-a mai îndreptat.

El nu încetează cu programul lui. Lucrează. Numai cărți de-ale lui face. Și cu cuvântul și cu scrisul. Părintele Cleopa a mai fost pe la noi. Vine o dată sau de două ori pe an. Cam așa vine la noi. Dar poate de acum va veni mai des.

A avut în plan să plece prin America, unde a mai vrut el să plece, dar a renunțat. Este bolnav. Nu se poate despărți de mormintele fraților lui, a maicii lui, că-i la Agapia Veche. Totdeauna în predicile lui amintește și de frații lui, că a avut frați atâția și, în sfârșit...

Părintele Cleopa, el îi singur în țara noastră cu darul care i l-a dat Dumnezeu lui. În sfârșit...

Spuneți-i să se roage, să mă pomenească la rugăciune, că eu sunt de azi pe mâine. Doamne ajută!

**PĂRINTELE CLEOPA
DESPRE PĂRINTELE PAISIE
(1988)**

În anul 1929 am venit eu la mănăstire. L-am cunoscut pe Părintele Paisie de când era fratele Petru. Era vizitiu la caii starețului Vladimir Bodescu. Venise de pe front de la Budapesta, a fost în primul război mondial. Mi-aduc aminte, săracul.

Cât de obosit este, când vede că vin oamenii, tot de milă zice: „Hai să-i primesc!” Dăunăzi era acolo și era și Neonil. El, săracul, cu piciorul stâng umflat, nu mâncase toată ziua, nici nu dormise. Și iaca vin niște oameni din Bucovina: „Sărut mâna, domnu' părinte – că așa vorbesc ei –, am venit...”. „De unde sunteți voi?”. „De la Marginea...”. Dar el trebuia să mănânce ceva în ziua aceea, că nu mâncase nimic. Era obosit. Dar Neonil zice: „Oameni buni, vreți să-l omorâți numaidecât? Uite, este bătrân! N-a mâncat! Nu-l lăsați nici să doarmă, nici să se roage, nici nimic! Îl doare piciorul! Uite piciorul celălalt este umflat și îl doare”. Dar Părintele Paisie îi zice: „Măi, Neonile, măi, lasă-i săracii, măi! Mă dor picioarele, dar nu mă doare limba, măi. Dă-le drumul să vină”. Și i-a primit și pe aceia.

Acum Părintele Paisie este cel mai bătrân. A pășit pe 88 de ani la 20 iunie. În 1897 e născut. Părinții lui se chemau Ioan și Ecaterina. Tatăl lui a fost pădurar mulți ani, dintr-un sat Stroești, din comuna noastră, de acolo. Și el a stat la Cozancea 28 de ani. A fost stareț acolo și eclesiarh mare. Apoi l-am adus eu aici la Sihăstria, când eram stareț, în anul 1948. L-am cerut la mitropolie, i-am făcut mutație, lui și părintelui Chiril. Și de atunci este aici. El a intrat în mănăstire în 1921. Frații mei, Gherasim și Vasile, au fost ucenici la dânsul prin 1925-1927.

El cât a putut a mărturisit, cât nu, a citit. Când nu, le-a zis un cuvânt de folos. N-a respins pe nimeni, cât a putut el. El așa se stinge, în mijlocul poporului, dar multă lume are să plângă după el. A fost tare răbdător și tare bun. A fost un om care i-a mângâiat pe toți. Sub epitrahilul lui și-au aflat mângâiere și liniște mii și mii de suflete în viața lui.

Mila Preasfintei Treimi și Acoperământul Maicii Domnului să fie cu noi și în veacul de acum și în cel viitor. Amin.

PĂRINTELE DIMITRIE BEJAN
CĂTRE OBȘTEA
MĂNĂSTIRII SIHĂSTRIA³

Părinte Cleopa și Părinte Ioanichie,

Vă sărut mâna la amândoi. Măinile drepte.
Mi-ați fost totdeauna foarte dragi și foarte apropiați,

³ Scrisă la sfârșitul anului 1993.

pentru că știți ce vreți de la Dumnezeu. Să mă ierte Părintele Cleopa! Așa a fost în conștiința mea, de când l-am văzut și până astăzi, când fac această declarație, că este cel mai curat călugăr la ora actuală din Ortodoxia românească.

Poate pe la Sfântul Munte să se găsească oameni superiori călugărilor noștri. Iar Părintele Ioanichie, el încă îl caută pe Dumnezeu. Este supraocupat cu cărți. Scrie! Are darul de a scrie și de a răspândi cuvântul lui Dumnezeu! Mai ales în partea practică a creștinismului nostru. Să-l ajute Dumnezeu să-și facă ucenici!

Dacă Părintele Cleopa și Părintele Ioanichie nu lasă ucenici în urma lor, pustia se instalează la Sihăstria! Și-i păcat! Atâta duh: Paisie, Cleopa, Ioanichie și a mai fost starețul lor, părintele Ioanichie Moroi...

Acolo a fost un duh bun încă de la înființarea acestui schit care a devenit mănăstire acum. Aș fi vrut să mor acolo, dar cred că Dumnezeu a hotărât să mor aici. Nu-s supărat. Noi rămânem cu trup, Părintele Cleopa și Părintele Ioanichie... Că trupul se dă firii de Dumnezeu zidite. Până când? Poate într-o mie de ani, poate în mai puțin. Ne prefacem! Răsar flori din noi; răsar copaci, urzici și spini!

Dacă sufletul nostru este bun la Dumnezeu, răsare la căpătâiul nostru un prun sau un măr sau un pom roditor! Dacă nu, urzici și spini! Peste o mie de ani nimeni nu va ști de Cleopa și de Ioanichie. Veți fi în rai! Să vă uitați de acolo, fără binoclu, la călugării de la Sihăstria! Viitorii călugări! Să veniți și, cu ajutorul lui Dumnezeu, să-i îndrumați! Este singura

noastră obște călugărească care a găsit drumul direct la mântuire! Poate. Poate să fie și călugării de la Frăsinei! Poate acolo să fie și mai sporiți, pentru că nu pătrund femei în mănăstire.

Părinte Cleopa și Părinte Ioanichie, să faceți călugări, dar mai târziu, pe la 30 de ani. Să treacă întâi prin foc. Îl iei de pe băncile școlii și-l faci preot la 18 ani? Sunt preoți chiar aici; sunt foarte tineri, care nu știu și nici nu au auzit de canoane. Trebuie crescuți ani de zile la umbra unui duhovnic; și încă un duhovnic ales, care să fie bun, perfect și cu cunoștințe depline.

Unii sunt copii! Sunt tineri. Nu știu că au intrat cu un picior în Rai! Nu știu. Nici nu știu ce-i acela Rai! Nu! N-au cum să știe. Să li se spună!... Nu-i obligatoriu să fie multă lume în mănăstire. Iar mănăstirile să rămână, ca întotdeauna, locul în care mergem noi ceilalți să ne împărtășim!

Vă sărut mâna, Părinte Cleopa și Părinte Ioanichie! Și, când o să mor, o să mă duc la Dumnezeu și o să spun că faceți treabă bună, și vă aștept în Rai! Dacă suferințele noastre pe pământ vor trage 51% în cumpăna lui Dumnezeu, și păcatele noastre vor fi numai 49%, atunci intrăm în Rai! Adică Bunul Dumnezeu apasă pe cumpăna aceea a faptelor bune și rele, apasă cu un deget și zice: „Hai să fie! Intră în bunătatea Mea!”

Asta o spun pentru mata, Părinte Cleopa și Părinte Ioanichie, care îmi sunteți și dragi și superiori ca formație și ca duh. Nu putem intra la Dumnezeu decât cu dragoste! Așa se spune în Sfânta Carte. Cu bunătate, zic eu! Numai cu asta. Trebuie să fii bun nu

numai cu cel care îți dă mâncare și haină. Să fii bun cu cel necăjit...

Eu vă sărut mâna și vă mulțumesc și vă zic: Să trăiți încă pe pământ pentru că sunteți necesari. Amin.

RĂSPUNSUL PĂRINȚILOR DIN MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA CĂTRE PĂRINTELE DIMITRIE

Iubite Părinte Dumitru, vă mulțumim în numele lui Iisus Hristos, Mântuitorul lumii, pentru cuvântul duhovnicesc ce ni l-ați trimis acum, la început de an nou. Începutul unui nou an de viață însemnează, pentru noi toți, și începutul unei vieți noi în Hristos.

Rugați-vă pentru noi, iubite Părinte Dumitru, să ne dea Dumnezeu, în restul vieții, mai multă râvnă pentru rugăciune, pentru Biserică și lacrimi de pocăință, ca să ne putem mântui.

Rugați-vă pentru noi să fim umbriți de harul Sfântului Duh în această viață trecătoare, ca să putem mângâia și noi pe cei care vin pentru sfat și rugăciune, cu mângâierea pe care o primim de la Dumnezeu.

Rugați-vă pentru țara noastră, România, să fie ocrotită, prin mâna lui Dumnezeu, de toate primejdiile și ispitele ce ne împresoară din toate părțile!

Rugați-vă lui Dumnezeu și Maicii Domnului pentru preoți și ierarhi, pentru credincioși și mănăstiri, ca să putem face voia Lui și să dobândim mântuirea sufletelor noastre, care sunt mai scumpe decât toată lumea.

Rugați-vă pentru Biserica Ortodoxă să iasă biruitoare din lupta aceasta cumplită cu satana, cu sectele, cu ateismul și să putem crește fii duhovnicești vrednici pentru Biserica lui Hristos.

Vă știu de atâția ani. V-am fost cu nevrednicie un timp duhovnic și vă prețuim mult pentru bărbăția, statornicia și credința cu care v-a întărit Dumnezeu, ca să ieșiți biruitor din atâtea necazuri, bătăi și închisori, câte ați suferit pentru Hristos. Că zice Domnul: *Cel ce va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.*

Sfinția Voastră ați împlinit cu prisosință acest cuvânt al lui Hristos. De aceea puteți zice, ca și Sfântul Ioan Gură de Aur: **Slavă lui Dumnezeu pentru toate!**

Măine și eu și sfinția voastră și toți oamenii vom pleca din trup și vom sta la judecată înaintea Dreptului Judecător, Iisus Hristos.

Să ne rugăm unii pentru alții ca să dobândim împreună mila lui Dumnezeu și în această viață și în cea viitoare.

Și dacă nu ne vom mai vedea aici în trup, pentru că amândoi suntem bolnavi și bătrâni, nădăjduim să ne învrednicim a fi în rai, ca împreună cu toți sfinții și dreptii să-L slăvim pe Tatăl, pe Fiul și pe Duhul Sfânt. Amin.

Iertați-mă, iubite părinte Dumitre, pe mine păcătosul.

Arhimandrit Cleopa Ilie

CUPRINS

Cuvânt înainte, de Arhimandrit Ioanichie Bălan	5
Vindecarea celor doi demonizați din Gadara	7
Cuvânt către maica Irina aflată în suferință (1979)	22
Cuvânt la începutul Postului Mare, 1983	34
Predică la călugăria părintelui Nifon	45
Despre puterea milosteniei și pocăința cea adevărată.....	56
Cuvânt la începutul Postului Mare, 1984.....	65
Predică la călugăria părinților Damaschin și Vitalie	81
Predică la călugăria părinților Macarie, Ioanichie și Iacov	92
Predică la călugăria părinților Ieronim și Augustin	101
Din prisosul inimii grăiește gura.....	112
Diavolul care s-a transformat în înger de lumină.....	114

Chemarea lui Dumnezeu și ascultarea omului.....	119
Sfaturi duhovnicești	127
Mesaje duhovnicești ale marilor părinți transmise pe bandă magnetică.....	135

**Tipărită la Tipografia Mitropolitană Trinitas
în colaborare cu**

MULTIPRINT

Tipografia MULTIPRINT S A
str Bucium nr 34, Iași - 700265
Tel 0232-211225 236388 Fax 0232-211252

